

Služba za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti
Odjel za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje

Godišnjak za 2025. godinu

Izradio voditelj Odjela

Siniša Brlas

PROFESOR PSIHOLOGIJE I SPECIJALIST KLINIČKE PSIHOLOGIJE

SADRŽAJ

	Stranica
1. Statistički podaci o klijentima u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje (indicirana prevencija ovisnosti)	3
2. Stručni tim Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje	6
3. Preventivne aktivnosti Odjela unutar univerzalne i selektivne prevencije ovisnosti i zaštite mentalnog zdravlja: predavanja, tribine i radionice	6
4. Suradnja, projekti i programi, javnozdravstveno djelovanje, obilježavanje značajnih datuma i izdavačke aktivnosti Odjela	14
5. Sudjelovanje na stručnim, znanstvenim i ostalim skupovima	63
6. Medijska promocija i praćenje rada Odjela	73
7. Zaključno i ukratko o radu Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje	82

1. Statistički podaci o klijentima u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje (indicirana prevencija ovisnosti)

Tablica 1. Ukupan broj svih klijenata u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja od 2007. do 2022. godine (po godinama)

Godina	Broj klijenata
2007.	145
2008.	122
2009.	147
2010.	135
2011.	128
2012.	112
2013.	135
2014.	186
2015.	155
2016.	159
2017.	126
2018.	142
2019.	141
2020.	126
2021.	111
2022.	118

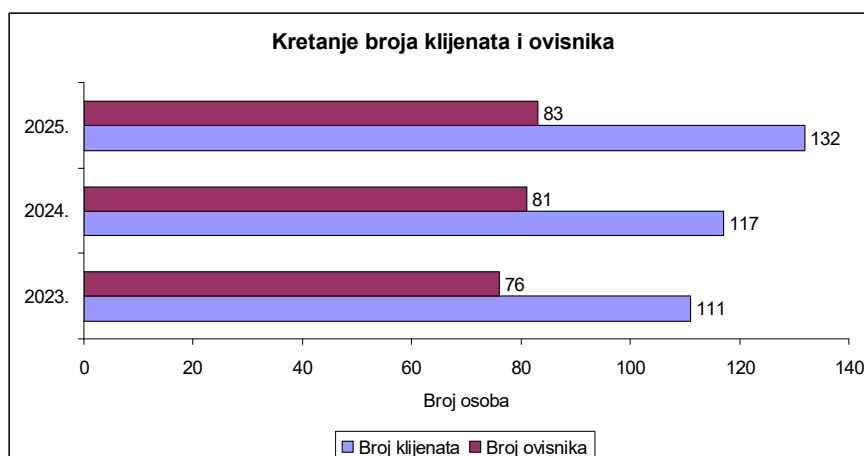
Tablica 2. Ukupan broj svih klijenata u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje od 2023. godine (po godinama)

Godina	Broj klijenata	Muških	Ženskih
2023.	111	71	40
2024.	117	80	37
2025.	132	92	40

Tablica 3. Ukupan broj ovisnika (uključeno je i mentalno zdravlje) u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje od 2023. godine

Godina	Ukupan broj ovisnika	Marihuana, sintetski kanabinoidi	Opijati, MTD, BUP	Alkohol	AMP, MDMA, BZO, KOK, HAL	Kockanje i mentalno zdravlje
2023.	76	9	24	30	4	9
2024.	81	5	17	46	5	8
2025.	83	4	18	48	4	9

Graf 1. Prikaz kretanja broja klijenata i ovisnika (uključeno je i mentalno zdravlje) u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje od 2023. godine

Tablica 4. Prirast novopridošlih ovisnika (uključeno je i mentalno zdravlje) u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja od 2005. do 2022. godine (kumulativni podaci)

Do konca	Ukupan broj ovisnika	Marihuana, sintetski kanabinoidi	Opijati, MTD, BUP	Alkohol	AMP, MDMA, BZO, KOK, HAL	Kockanje i mentalno zdravlje
2005.	92	36	24	14	0	18
2006.	123	46	28	28	3	18
2007.	154	63	34	30	9	18
2008.	190	72	39	46	15	18
2009.	245	74	42	90	17	22
2010.	302	86	50	124	18	24
2011.	348	92	55	149	19	33
2012.	381	100	59	165	19	38
2013.	429	109	62	197	19	42
2014.	491	123	67	225	21	55
2015.	528	127	69	243	22	67
2016.	566	142	72	257	22	73
2017.	591	147	76	270	22	76
2018.	625	161	77	286	22	79
2019.	657	173	78	300	22	84
2020.	686	184	81	304	23	94
2021.	707	190	83	314	24	96
2022.	726	196	83	322	26	99

Tablica 5. Prirast novopridošlih ovisnika (uključeno je i mentalno zdravlje) u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje od 2023. godine (kumulativni podaci)

Do konca	Ukupan broj ovisnika	Marihuana, sintetski kanabinoidi	Opijati, MTD, BUP	Alkohol	AMP, MDMA, BZO, KOK, HAL	Kockanje i mentalno zdravlje
2023.	753	198	86	337	27	105
	Novih: 27 (22 M, 5 Ž)	Novih: 2 (2 M, 0 Ž)	Novih: 3 (3 M, 0 Ž)	Novih: 15 (13 M, 2 Ž)	Novih: 1 (0 M, 1 Ž)	Novih: 6 (4 M, 2 Ž)
2024.	785	200	87	360	29	109
	Novih: 32 (30 M, 2 Ž)	Novih: 2 (2 M, 0 Ž)	Novih: 1 (1 M, 0 Ž)	Novih: 23 (21 M, 2 Ž)	Novih: 2 (2 M, 0 Ž)	Novih: 4 (4 M, 0 Ž)
2025.	810	203	88	375	31	113
	Novih: 25 (21 M, 4 Ž)	Novih: 3 (3 M, 0 Ž)	Novih: 1 (1 M, 0 Ž)	Novih: 15 (14 M, 1 Ž)	Novih: 2 (1 M, 1 Ž)	Novih: 4 (2 M, 2 Ž)

Tablica 6. Trend kretanja broja ovisnika u Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja od 2005. do 2022. godine (prirast u odnosu na prethodnu godinu, postoci)

Razdoblje	Ukupan broj ovisnika	Marihuana, sintetski kanabinoidi	Opijati, MTD, BUP	Alkohol	AMP, MDMA, BZO, KOK, HAL	Ostalo (kockanje i MZ)
2005.-2006.	+33,7%	+27,8%	+16,7%	+100%	prva tri korisnika u 2006.	18 korisnika do 2005.
2006.-2007.	+25,2%	+40%	+21,4%	+7,1%	+200%	nema prirasta
2007.-2008.	+23,4%	+14,3%	+14,7%	+53,3%	+66,7%	nema prirasta
2008.-2009.	+28,9%	+2,8%	+7,7%	+95,7%	+13,3%	+22,2%
2009.-2010.	+ 23,3%	+16,2%	+19%	+37,8%	+5,9%	+9,1%
2010.-2011.	+15,2%	+7%	+10%	+20,2%	+5,6%	+37,5%
2011.-2012.	+9,5%	+8,7%	+7,3%	+10,7%	nema prirasta	+15,2%
2012.-2013.	+12,6%	+9%	+5,1%	+19,4%	nema prirasta	+10,5%
2013.-2014.	+14,5%	+12,8%	+8,1%	+14,2%	+10,5%	+31%
2014.-2015.	+7,5%	+3,3%	+3%	+8%	+4,8%	+21,8%
2015.-2016.	+7,2%	+11,8%	+4,3%	+5,8%	nema prirasta	+9%
2016.-2017.	+4,4%	+3,5%	+5,6%	+5,1%	nema prirasta	+4,1%
2017.-2018.	+5,8%	+9,5%	+1,3%	+5,9%	nema prirasta	+3,9%
2018.-2019.	+5,1%	+7,5%	+1,3%	+4,9%	nema prirasta	+6,3%
2019.-2020.	+4,4%	+6,4%	+3,8%	+1,3%	+4,5%	+11,9%
2020.-2021.	+3,1%	+3,3%	+2,5%	+3,3%	+4,3%	+2,1%
2021.-2022.	+2,7%	+3,2%	nema prirasta	+2,5%	+8,3%	+3,1%

Tablica 7. Trend kretanja broja ovisnika u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje od 2023. godine (prirast u odnosu na prethodnu godinu, postoci)

Razdoblje	Ukupan broj ovisnika	Marihuana, sintetski kanabinoidi	Opijati, MTD, BUP	Alkohol	AMP, MDMA, BZO, KOK, HAL	Kockanje i mentalno zdravlje
2022.-2023.	+3,7%	+1%	+3,6%	+4,7%	+3,8%	+6,1%
2023.-2024.	+4,2%	+1%	+1,2%	+6,8%	+7,4%	+3,8%
2024.-2025.	+3,2%	+1,5%	+1,1%	+4,2%	+6,9%	+3,7%

Legenda za sve tablice:

THC – tetrahidrokanabinol (marihuana, hašiš)

KOK – kokain

BZO – benzodijazepini (pojedini lijekovi)

AMP – amfetamini (speed i sl.)

MDMA – metilendioksimetamfetamin (ecstasy)

HAL – halucinogene droge (LSD i sl.)

MTD – metadon

BUP – buprenorfin

Tablice 8a, 8b i 8c. Sudjelovanje (psihologa) u ostalim aktivnostima od 2023. godine

Predavanja, tribine i radionice	
2023.	48
2024.	88
2025.	66
M	67,3

Medijska promocija zdravlja	
2023.	7
2024.	7
2025.	15
M	9,7

Sudjelovanje na skupovima	
2023.	16
2024.	19
2025.	14
M	16,3

2. Stručni tim Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje

Od 2023. godine odlukom Upravnog vijeća Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije Djelatnost za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja preimenovana je u **Službu za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti**, s **Odjelom za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje** kao unutarnjom ustrojstvenom jedinicom Službe.

Stručni tim **Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti**:

1. **prim. dr. sc. Sanea Mihaljević**, dr. med. spec. psihijatar, voditeljica Službe
2. **Siniša Brlas**, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije
3. **Tomislav Šokec**, medicinski tehničar

Stručni tim **Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje**:

4. **Siniša Brlas**, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela
5. **Tomislav Šokec**, medicinski tehničar

3. Preventivne aktivnosti Odjela unutar univerzalne i selektivne prevencije ovisnosti i zaštite mentalnog zdravlja: predavanja, tribine i radionice

SIJEČANJ

1. Predavanje za učitelje osnovne škole

U petak 03. siječnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Stres i mentalno zdravlje ili kako malim koracima do cilja“ za učitelje Osnovne škole Vladimir Nazor Virovitica.

2. Predavanje za studente

U srijedu 08. siječnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje o prevenciji i suzbijanju ovisnosti te skrbi o mentalnom zdravlju studentima psihologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

3. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 22. siječnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (prva skupina učenika).

4. Predavanje za učenike srednje škole

U četvrtak 23. siječnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (druga skupina učenika).

5. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 29. siječnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (treća skupina učenika).

6. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 29. siječnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (četvrta skupina učenika).

VELJAČA

7. Predavanje za učenike srednje škole

U četvrtak 06. veljače 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (peta skupina učenika).

8. Predavanje za stručnjake

U petak 07. veljače 2025. godine u Osijeku je na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti održan znanstveno-stručni skup pod nazivom „Psihološke intervencije u školstvu i zdravstvu“ na kojemu je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao predavanje za stručnjake na temu „Psihološke intervencije u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja i ovisnosti te zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih“.

9. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 12. veljače 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Srednje škole Stjepana Sulimanca u Pitomači u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“.

10. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 14. veljače 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Katoličke klasične gimnazije s pravom javnosti u Virovitici u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“.

11. Predavanje za nastavnike srednje škole

U četvrtak 20. veljače 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je predavanje na temu „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“ nastavnicima Tehničke škole Virovitica.

12. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 21. veljače 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Srednje škole „Stjepan Ivšić“ Orahovica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“.

13. Predavanje za nastavnike srednje škole

U ponedjeljak 24. veljače 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je predavanje na temu „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“ nastavnicima Katoličke klasične gimnazije s pravom javnosti u Virovitici.

14. Predavanje za učitelje osnovne škole

U utorak 25. veljače 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je predavanje na temu „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“ učiteljima Osnovne škole Eugena Kumičića Slatina.

OŽUJAK

15. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 05. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Industrijsko-obrtničke škole Slatina u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (prva skupina učenika).

16. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 05. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Industrijsko-obrtničke škole Slatina u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (druga skupina učenika).

17. Radionica za učenike osnovne škole

U četvrtak 06. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je oglednu radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike sedmoga razreda Osnovne škole Franje Krežme u Osijeku.

18. Predavanje za učitelje osnovne škole

U četvrtak 06. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učitelje na Učiteljskom vijeću Osnovne škole Franje Krežme u Osijeku.

19. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 07. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (prva skupina učenika).

20. Predavanje za nastavnike srednje škole

U utorak 11. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je predavanje na temu „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“ nastavnicima Srednje strukovne škole Marko Bobić u Vukovaru.

21. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 12. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (druga skupina učenika).

22. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 12. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (treća skupina učenika).

23. Radionica za učenike osnovne škole

U petak 14. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike osmoga razreda Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića Gornje Bazje.

24. Radionica za djelatnike osnovnih škola

u utorak 25. ožujka 2025. godine u Poreču je održan državni stručni skup i savjetovanje za ravnateljice i ravnatelje, tajnice i tajnike te voditeljice i voditelje računovodstva u hrvatskim osnovnim školama na kojemu je kao pozvani predavač predavanje na temu „Stres u radu: Kako ostati normalan i sačuvati mentalno zdravlje?“ održao profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje.

25. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 26. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Gimnazije Petra Preradovića Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (prva skupina učenika).

26. Predavanje za učenike srednje škole

U četvrtak 27. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Gimnazije Petra Preradovića Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (druga skupina učenika).

27. Predavanje za hrvatske branitelje

U četvrtak 27. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je u prostorijama Općine Čađavica interaktivno predavanje za hrvatske branitelje pod nazivom „Ratna trauma i mentalno zdravlje branitelja“.

28. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 28. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Srednje škole Marka Marulića Slatina u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (prva skupina učenika).

29. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 28. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Srednje škole Marka Marulića Slatina u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (druga skupina učenika).

TRAVANJ

30. Predavanje za stručnjake

U utorak 01. travnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Liječenje alkoholičara i prevencija alkoholizma u zajednici koja podržava“ na 2. travanjskom sastanku stručnjaka i terapeuta klubova liječenih alkoholičara koji je održan u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije u Slavonskom Brodu.

31. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 02. travnja 2025. godine profesor psihologije psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Droge i ovisnost - gdje se kriju opasnosti?“ za učenike prvoga razreda Katoličke klasične gimnazije s pravom javnosti u Virovitici u okviru programa „Zdrav za 5“.

32. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 04. travnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Srednje škole Marka Marulića Slatina u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (treća skupina učenika).

33. Predavanje za učenike srednje škole

U utorak 08. travnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je ogledno predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike osmoga razreda Osnovne škole prof. Franje Viktora Šignjara Virje u okviru predstavljanja programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ u Koprivničko-križevačkoj županiji.

34. Predavanje za učenike srednje škole

U četvrtak 10. travnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (četvrta skupina učenika).

35. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 16. travnja 2025. godine profesor psihologije psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Droge i ovisnost - gdje se kriju opasnosti?“ za učenike prvoga razreda Srednje škole Stjepana Sulimanca u Pitomači u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

36. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 16. travnja 2025. godine profesor psihologije psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Droge i ovisnost - gdje se kriju opasnosti?“ za učenike prvoga razreda Srednje škole Stjepana Sulimanca u Pitomači u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

37. Predavanje za učitelje osnovne škole

U utorak 29. travnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je predavanje na temu „Novo vrfijeme i nove ovisnosti novi su rizici za mlade, a izazovi za roditelje“ roditeljima učenika Osnovne škole Eugena Kumičića Slatina.

38. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 30. travnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Droge i ovisnost - gdje se kriju opasnosti?“ za učenike prvoga razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

39. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 30. travnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Droge i ovisnost - gdje se kriju opasnosti?“ za učenike prvoga razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

SVIBANJ

40. Predavanje za učenike srednje škole

U utorak 06. svibnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Gimnazije Petra Preradovića Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (treća skupina učenika).

41. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 07. svibnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Droge i ovisnost - gdje se kriju opasnosti?“ za učenike prvoga razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (treća skupina učenika).

42. Predavanje za roditelje učenika osnovne škole

U srijedu 14. svibnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Emocije ili čuvstva i kako se nositi s “teretom” koji nose“ za roditelje učenika Osnovne škole Vladimira Nadzora Nova Bukovica.

43. Predavanje za učenike srednje škole

U četvrtak 15. svibnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (prva skupina učenika).

44. Predavanje za učenike srednje škole

U četvrtak 15. svibnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (druga skupina učenika).

45. Predavanje za učenike srednje škole

U utorak 20. svibnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (peta skupina učenika).

LIPANJ

46. **Predavanje za učenike srednje škole**

U četvrtak 05. lipnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Droge i ovisnost - gdje se kriju opasnosti?“ za učenike prvoga razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“.

LISTOPAD

47. **Predavanje i predstavljanje knjige za javnost**

U četvrtak 09. listopada 2025. godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica uz prigodno predavanje javnosti je predstavljena nova knjiga profesora psihologije i specijaliste kliničke psihologije Siniše Brlasa „Psihologija u suprotstavljanju stigmatizaciji mentalnih teškoća i poremećaja“

48. **Predavanje za branitelje**

U petak 10. listopada 2025. godine u Belišću profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je predavanje o ratnoj traumi i mentalnom zdravlju branitelja povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja.

49. **Predavanje za stručnjake medicine rada**

U petak 17. listopada 2025. godine u Belišću profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je on-line predavanje polaznicima specijalističke edukacije iz medicine rada.

50. **Predavanje za stručnjake medicine rada**

U petak 17. listopada 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je prvo on-line predavanje polaznicima specijalističke edukacije iz medicine rada.

51. **Predavanje za stručnjake medicine rada**

U subotu 18. listopada 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je drugo on-line predavanje polaznicima specijalističke edukacije iz medicine rada.

52. **Predavanje na stručnom skupu**

U subotu 18. listopada 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je na Sveučilištu Sjever u Varaždinu predavanje o prevenciji ovisnosti i predstavio svoju knjigu „Prevencija ovisnosti“.

STUDENI

53. **Predavanje i predstavljanje knjige za psihologe**

U petak 7. studenoga 2025. godine u Splitu je na 32. godišnjoj konferenciji hrvatskih psihologa uz prigodno predavanje o metodologiji u prevenciji ovisnosti javnosti predstavljena nova knjiga „Prevencija ovisnosti“ profesora psihologije i specijaliste kliničke psihologije Siniše Brlasa, voditelja Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

54. **Predavanje i predstavljanje knjige za stručnjake**

U srijedu 12. studenoga 2025. godine u Splitu je na Drugoj regionalnoj konferenciji o ovisnostima uz prigodno predavanje o metodologiji u prevenciji ovisnosti javnosti predstavljena nova knjiga „Prevencija ovisnosti“ profesora psihologije i specijaliste kliničke psihologije Siniše Brlasa, voditelja Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

55. Predavanje za stručnjake

U petak 21. studenoga 2025. godine u Virovitici na okruglom stolu o nasilju u obitelji profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je predavanje „Mjesto i uloga Zavoda za javno zdravstvo u prevenciji i suzbijanju nasilja“.

56. Predavanje za stručnjake

U srijedu 26. studenoga 2025. godine u Virovitici u okviru predstavljanja rezultata Ankete o ovisnostima profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je predavanje „Važnost istraživanja u prevenciji ovisnosti“.

57. Predavanje za rukovoditelje zatvorskog i probacijskog sustava

U četvrtak 27. studenoga 2025. godine u Zagrebu je održan stručni skup „Dan psihičkog zdravlja u zatvorskom i probacijskom sustavu“ na kojemu je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao predavanje „Prevencija ovisnosti u suradničkom kontekstu“.

PROSINAC

58. Predavanje za učenike osnovnih i srednjih škola

U srijedu 3. prosinca 2025. godine u Novoj Gradiški je predstavljen preventivni program „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ uz prigodno predavanje učenicima osnovnih i srednjih škola koje je održao profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

59. Predavanje za stručnjake

U petak 5. prosinca 2025. godine u Slavonskom Brodu je održana edukacija dionika prevencije ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji „Osnaživanje kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova za djelotvorne intervencije u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji“ na kojoj je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao predavanje „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“.

60. Predavanje za stručnjake

U petak 5. prosinca 2025. godine u Slavonskom Brodu je održana edukacija dionika prevencije ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji „Osnaživanje kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova za djelotvorne intervencije u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji“ na kojoj je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao predavanje o metodologiji izrade preventivnih projekata i programa.

61. Radionica za stručnjake

U petak 5. prosinca 2025. godine u Slavonskom Brodu je održana edukacija dionika prevencije ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji „Osnaživanje kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova za djelotvorne intervencije u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji“ na kojoj je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije vodio radionicu o razvoju vještina u području izrade preventivnih projekata i programa.

62. Predavanje za učenike osnovne škole

U srijedu 10. prosinca 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je u Osnovnoj školi „Davorin Trstenjak“ u Čađavici interaktivno predavanje za učenike pod nazivom „Važnost organizacije slobodnog vremena za rast i razvoj mladih“.

63. Predavanje za studente

U četvrtak 11. prosinca 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje o prevenciji i suzbijanju ovisnosti te skrbi o mentalnom zdravlju studentima psihologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku.

64. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 17. prosinca 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (prva skupina učenika).

65. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 19. prosinca 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (druga skupina učenika).

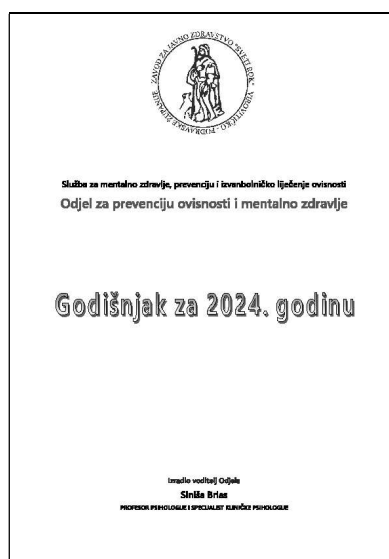
66. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 19. prosinca 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugog razreda Tehničke škole Virovitica u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ i Nacionalnog programa „Zdrav za pet“ (treća skupina učenika).

4. Suradnja, projekti i programi, javnozdravstveno djelovanje, obilježavanje značajnih datuma i izdavačke aktivnosti Odjela

1. Izrađen Godišnjak o radu Odjela za 2024. godinu

Koncem 2024. i početkom 2025. godine dovršen je Godišnjak o radu Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje za 2024. godinu koji sadrži aktivnosti koje su se provodile u prevenciji i suzbijanju ovisnosti te u području proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju tijekom 2024. godine.

2. **Objavljen tekst u medijima o uspješnoj provedbi prve godine programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ u Virovitičko-podravskoj županiji u 2024. godini**

Nakon što je Ministarstvo zdravstva odobrilo Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije provedbu novog preventivnog programa pod nazivom „Kako ne prokockati mladost i budućnost“, s provedbom u Virovitičko-podravskoj županiji od 2024. do 2026. godine, uspješno su provedene sve planirane aktivnosti u 2024. godini, prvoj godini provedbe.

Program je usmjeren na prevenciju kockanja i navike prekomjernog i rizičnog korištenja interneta među mladima te uključivanje problematičnih i patoloških kockara u sustav podrške i samopomoći u odvikavanju. Globalni cilj programa je osnažiti samozaštitne kapacitete mladih u Virovitičko-podravskoj županiji u prevenciji ovisnosti (osobito ponašajnih ovisnosti) i afirmaciji zdravlja te osnažiti kapacitete indicirane prevencije ponašajnih ovisnosti.

U prvoj su godini provedbe stvoreni uvjeti za učinkovitu realizaciju aktivnosti koje će uslijediti u preostale dvije godine provedbe. Provedena je edukacija dionika u programu, kreirani su publikacija i plakat „Kako ne prokockati mladost i budućnost“, objavljeno je i izmijenjeno, 16. po redu izdanje vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“, a na kraju je godine kreirana i publikacija o prvoj godini provedbe u kojoj su opisane sve provedene aktivnosti u 2024. godini. Tako se stvoreni uvjeti za početak specifične edukacije mladih koja će uslijediti tijekom 2025. i 2026. godine.

Zavod za javno zdravstvo koji je nositelj programa u mrežu suradnje uključio je kao suradnike istaknute hrvatske stručnjake pojedince i voditelje školskih preventivnih programa u osnovnim i srednjim školama naše županije te klubove liječenih alkoholičara iz Virovitice, Pitomače i Slatine kao partnere u programu. Voditelj programa je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije.

Publikacija o prvoj godini programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ dostupna je ovdje: https://www.zzjvzp.hr/hr/sadrzaj/knjiznica/knjige/publikacija_uz_projekt_2024.pdf

3. **Nastavak aktivnosti u području skrbi o mentalnom zdravlju učitelja: U osnovnoj školi Vladimir Nazor Virovitica održana edukacija o stresu u radu i mentalnom zdravlju učitelja**

Ususret drugom polugodištu tekuće nastavne godine, u petak 03. siječnja 2025. godine u Osnovnoj školi Vladimir Nazor Virovitica održana je edukacija nastavnika pod nazivom „Stres i mentalno zdravlje ili kako malim koracima do cilja“.

Edukacija je namijenjena učiteljima s ciljem osobnog osnaživanja i postizanja optimalne psihičke otpornosti na radnom mjestu učitelja. Posao učitelja jedan je od osobito stresnih

poslova uopće, a njihov entuzijizam i skrb za učenike često učitelje dovodi do sagorijevanja na poslu, što može imati dugoročno štetne posljedice po njihovo mentalno zdravlje. Dodatna ugroza za njihovo mentalno zdravlje proizlazi i iz nemilih i stresnih događaja u školama, poput nedavnog tragičnog događaja u jednoj zagrebačkoj školi. Stoga je Osnovna škola Vladimir Nazor Virovitica prepoznala važnost suradnje sa stručnjacima u području proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju kako bi se specifičnom edukacijom i psihoedukacijom učitelja prevenirale moguće tegobe s mentalnim zdravljem učitelja.

Edukaciju je osmislio i provodi ju profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Ona uključuje specifičnu edukaciju o činiteljima koji određuju pozitivno mentalno zdravlje, psihoedukaciju o prepoznavanju rizika za mentalno zdravlje i smjernice za učinkovito nošenje sa stresom na radnom mjestu. Ovakav pristup povezan je s publikacijama o mentalnom zdravlju kojih je autor profesor Brlas, osobito s knjigom „Malim koracima do cilja“ i vodičima „Kako prevladati stres u radu“ i „Kako se nositi sa stresom u radu“, a koje su ujedno i dodatni izvor informacija o ovoj temi te doprinose ciljevima edukacije učitelja.

4. **Profesor Siniša Brlas imenovan je županijskim koordinatorom za problematiku nasilja među djecom i mladima**

Slijedom *Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* koji je donijela Vlada Republike Hrvatske, nadležna tijela odgoja i obrazovanja, socijalne skrbi, pružatelja zdravstvene zaštite i policije bila su dužna imenovati koordinatora u svakoj županiji i Gradu Zagrebu za aktivnosti vezane uz problematiku nasilja među djecom i mladima. U Virovitičko-podravskoj županiji koordinatorom je iz zdravstvenog sustava imenovan profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Koordinator je, kako je to propisano navedenim *Protokolom*, zadužen za aktivnosti međuresorne suradnje vezane uz nasilje među djecom i mladima, i to na način da:

- sudjeluje na međuresornim sastancima u slučajevima koji zahtijevaju dodatne aktivnosti i suradnju nadležnih tijela na županijskoj razini i doprinosi rješavanju žurnih slučajeva nasilja među djecom i mladima
- koordinira žurnom razmjenom informacija unutar svog sustava i s koordinatorima drugih nadležnih tijela za provedbu *Protokola*
- sudjeluje u preventivnim aktivnostima međuresorne suradnje vezano uz suzbijanje nasilja među djecom i mladima.

Profesor Brlas problematikom se vršnjačkog nasilja bavi posljednjih 30 godina, i to u različitim sustavima odnosno resorima, pa stoga svojim osobnim iskustvom može dati doprinos prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja. Također, osobno kontinuirano provodi aktivnosti specifične edukacije i psihoedukacije učenika, roditelja učenika, učitelja, nastavnika, odgajatelja i odgojitelja u Virovitičko-podravskoj županiji, autor je i koautor više publikacija u ovome području, a svoja iskustva kao primjere dobre prakse prikazuje često i izvan županijskih, pa i državnih granica.

Model prevencije i suzbijanja vršnjačkog nasilja koji se pod nazivom „Kroz život bez nasilja“ u Virovitičko-podravskoj županiji provodi od 2010. godine jedinstven je u državi, pa i u regiji, a uključuje psihološke intervencije u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja, prevenciji ovisnosti i zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih. Ove su intervencije usmjerene dokidanju

veza između rizičnih činitelja i nepovoljnih (razvojnih) ishoda, ali i osnaživanju veza između zaštitnih činitelja i poželjnih ishoda, a povezane su s ovim očekivanim ishodima: usvajanje specifičnih znanja o rizičnim i samozaštitnim ponašanjima, poticanje na altruizam i empatiju u vršnjačkim odnosima (usvajanje aktivne nenasilne uloge) i pomoć u razvijanju komunikacijskih vještina za nenasilno rješavanje nesporazuma i konflikata. Dakle, sve su to aktivnosti u širem kontekstu skrbi o mentalnom zdravlju, uključujući i prevenciju ovisnosti djece i mladih.

Kao alati za provedbu intervencija među mladima i odraslima koriste se izvorne publikacije kojih je izdavač Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije:

- Slikovnica za djecu „Pružam ti ruku“ iz 2011. godine, didaktički i metodički oblikovana za rad s djecom.
- Vodič za učenike „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“ iz 2010. godine, koristi se u provedbi radionica s učenicima u školama.
- Vodič za odgajatelje, učitelje, nastavnike i roditelje „Kroz život bez nasilja – vodič za prevenciju vršnjačkog nasilja kao rizika za mentalno zdravlje i ovisnost mladih“ iz 2024. godine, namijenjen specifičnoj edukaciji odraslih.

Navedeno pokazuje kako je Virovitičko-podravska županija jedna od onih u kojima se prepoznaje važnost skrbi o mentalnom zdravlju djece i mladih, ali koja ima i vrsne i prepoznate stručnjake u ovom području.

5. Nastavak gostujućih predavanja: na Sveučilištu u Zagrebu profesor Siniša Brlas održao gostujuće predavanje o ovisnostima i mentalnom zdravlju

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije gostovao je 08. siječnja 2025. godine kao predavač na Sveučilištu u Zagrebu. Ondje je na Filozofskom fakultetu studentima psihologije održao stručno predavanje o prevenciji i suzbijanju ovisnosti te proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju.

Siniša Brlas jedan je od vodećih stručnjaka u regiji u području psihologije ovisnosti kao relativno novoga područja primijenjene psihologije i autor je brojnih knjiga u područjima prevencije i suzbijanja ovisnosti te proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju. Ovo njegovo gostovanje na Sveučilištu u Zagrebu tek je posljednje u nizu predavanja koja godinama održava na različitim sveučilištima u našoj i susjednim zemljama, ali je posebno po tome što je prije 30 godina upravo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu profesor Brlas diplomirao psihologiju, a sada je dobio priliku svoja stručna znanja i iskustva prenijeti mladim naraštajima budućih psihologa.

Gostovanja profesora Brlasa kao pozvanog predavača na cijenjenim sveučilištima u regiji (u Zagrebu, Osijeku, Zadru, Pečuhu, Tuzli, Mostaru, Sarajevu, Novom Sadu, Slavonskom Brodu...) rezultat su njegova bavljenja psihologijom ovisnosti i proaktivnom skrbi o mentalnom zdravlju dulje od 25 godina, zbog čega je do sada dobio niz prestižnih priznanja i nagrada, uključujući i najprestižniju nagradu u psihologiji - Psihologijsku nagradu „Ramiro Bujas“.

Navedeno je odraz dugogodišnjeg stručnog rada u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, ali i pokazatelj kako Virovitica i Virovitičko-podravska županija imaju vrsne stručnjake od kojih mogu učiti i sadašnji i budući stručnjaci.

6. Profesor Siniša Brlas uključen u stručni tim koji pri Ministarstvu zdravstva izrađuje Nacionalni strateški plan za ranu intervenciju u djetinjstvu

Ministarstvo zdravstva i Ured UNICEF-a za Hrvatsku sklopili su u svibnju 2024. godine Memorandum o razumijevanju za pružanje tehničke podrške Ministarstvu zdravstva u izradi Nacionalnog strateškog plana i Akcijskog plana za ranu intervenciju u djetinjstvu.

Cilj ovog procesa je sagledavanje različitih perspektiva dionika te prikupljanje prijedloga i iskustava vezanih uz usluge rane intervencije u djetinjstvu na svim razinama sustava. Konzultacije će voditi stručni tim Centra za zdravstvene sustave, politike i diplomaciju (CZSPD) pri Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar” Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Ministarstvo zdravstva pozvalo je relevantne dionike da sudjeluju u ovome procesu, a Hrvatsko psihološko društvo kao jedan od dionika u ovome procesu nominiralo je u konzultacijski tim Sinišu Brlasa, profesora psihologije i specijalistu kliničke psihologije, pročelnika Sekcije za kliničku psihologiju Hrvatskog psihološkog društva. Probir mladih, prevencija i rana intervencija za mlade koji su u riziku za mentalno zdravlje važne su sastavnice i cjelovite proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju mladih, a skrb o mentalnom zdravlju je područje kojim se profesor Brlas profesionalno bavi dulji niz godina.

Profesor Brlas tako će u narednom razdoblju dati svoj doprinos u procjeni kapaciteta za pružanje rane intervencije u djetinjstvu s naglaskom na alokaciju resursa, analizu regionalnih razlika i pristupa uslugama te definiranju uloga različitih dionika u pružanju usluga rane intervencije u djetinjstvu.

Siniša Brlas psiholog je u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok” Virovitičko-podravske županije u kojemu je voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje, a njegovo 30-godišnje iskustvo psihologa u značajnoj mjeri uključuje i skrb o osobito osjetljivoj populaciji djece i mladih.

7. Zavod za javno zdravstvo započeo s provedbom edukacije mladih o rizicima kockanja i videoigara u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost” koji se provodi u Virovitičko-podravskoj županiji

U srijedu 22. siječnja 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok” Virovitičko-podravske županije održao je interaktivno predavanje pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi” za učenike drugoga razreda Tehničke škole Virovitica. Ovo je predavanje označilo početak sustavne edukacije učenika u odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji u okviru novog preventivnog programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost”.

Nakon što je Ministarstvo zdravstva odobrilo Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok” Virovitičko-podravske županije provedbu ovog preventivnog programa od 2024. do 2026. godine, kreirani su publikacija i plakat pod istim nazivom kao i program, a koncem 2024. godine provedena je i edukacija dionika u programu, sve kako bi se stvorili preduvjeti za početak edukacije mladih. Program je usmjeren prevenciji kockanja i navike prekomjernog i rizičnog korištenja interneta među mladima, ali ima za cilj potaknuti i uključivanje problematičnih i patoloških kockara u sustav podrške i samopomoći u odvikavanju. Edukaciju će u školama provoditi educirani voditelji školskih preventivnih programa te stručnjaci Zavoda za javno zdravstvo.

Ulaganje u prevenciju rizičnih ponašanja mladih jedna je od ključnih aktivnosti u očuvanju njihova zdravlja, a dosadašnja uspješna provedba preventivnih projekata i programa u našoj županiji pokazatelj je također i dobre međusektorske suradnje utemeljene na „Protokolu međusektorske suradnje u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji“, u Republici Hrvatskoj jedinstvenom modelu suradnje dionika u prevenciji i suzbijanju ovisnosti.

8. **Učenicima i studentima podijeljeno 16. izdanje vodiča o slobodnom vremenu djece i mladih „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

Nakon što je koncem prethodne godine objavljeno šesnaesto, izmijenjeno i dopunjeno izdanje vodiča za pomoć u osmišljavanju slobodnog vremena djece i mladih „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“, ono će uskoro biti i podijeljeno učenicima i studentima.

Na sastanku voditelja školskih preventivnih programa koji je u petak 24. siječnja 2025. godine održan u Velikoj vijećnici Virovitičko-podravske županije osnovnim su školama uručeni tiskani primjerci vodiča namijenjeni učenicima 7. razreda, a u Veleučilištu u Virovitici bit će podijeljeni studentima 1. godine.

Već gotovo dva desetljeća stručnjaci iz Virovitičko-podravske županije uspješno razvijaju u našoj zemlji jedinstveni projekt „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ kojemu je cilj pomoći mladima da osvijeste važnost organizacije vlastitog slobodnog vremena. Ishodište projekta je istraživanje o rizičnim ponašanjima mladih koje je tijekom deset godina provedeno među učenicima osnovnih i srednjih škola u Virovitičko-podravskoj županiji, potom i među studentima, a novi val ovoga istraživanja upravo ponovno započinje u našoj županiji.

Vodič se ciljano u tiskanom obliku uvijek dijeli učenicima sedmoga razreda u osnovnim školama i studentima prve godine Veleučilišta u Virovitici, a svima ostalima besplatno je dostupan u elektroničkom obliku na internetskoj stranici Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije (https://www.zzjzvpz.hr/hr/sadrzaj/knjiznica/knjige/iskoristi_dan_u_vpz_2024.pdf).

Ove je godine izrada vodiča financirana sredstvima Ministarstva zdravstva u okviru preventivnog programa koji pod nazivom „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ u Virovitičko-podravskoj županiji provodi Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Voditeljima školskih preventivnih programa vodiče je uručio profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, jedan od urednika vodiča i voditelj navedenog programa u Zavodu za javno zdravstvo.

9. Započela provedba velikog istraživanja o rizičnim ponašanjima i ovisnosti mladih u Virovitičko-podravskoj županiji

U petak 24. siječnja 2025. godine u Velikoj vijećnici Virovitičko-podravske županije održan je sastanak voditelja školskih preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama Virovitičko-podravske županije na kojemu je dogovoren niz aktivnosti u osnaživanju preventivnih aktivnosti u našoj županiji, a kojima prethodi novi val velikoga istraživanja o ovisnosti i rizičnim ponašanjima mladih. Sastanak je vodila županijska koordinatrica školskih preventivnih programa i članica Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije Matea Varkaš Radoš, a nazočio mu je i predsjednik Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Siniša Brlas.

Kvaliteta i učinkovitost preventivnih aktivnosti ovisi o postavljanju ostvarivih ciljeva, a odabir ciljeva ovisi o rezultatima prethodno provedenih istraživanja. Stoga Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama (osnovnim i srednjim školama i Veleučilištem u Virovitici) upravo kreće u provedbu novog vala istraživanja o rizičnim ponašanjima mladih u Virovitičko-podravskoj županiji. Radi se o *Anketi o ovisnostima* koja je u prethodnom valu u našoj županiji provedena tijekom deset školskih godina (2004./05.-2014./15.), a ovoga puta će se primjenjivati u proširenom obliku, s dodatnim pitanjima koja se odnose i na nove i na ponašajne ovisnosti kako bi se došlo do pokazatelja i o novim oblicima rizičnih ponašanja mladih. Oba su ova vala istraživanja ustvari nastavak inicijalnog istraživanja koje je prije 20 godina proveo profesor Siniša Brlas sa suradnicima u srednjim školama u Virovitičko-podravskoj županiji, rezultati kojega su objavljeni u stručnom časopisu „Život i škola“ u broju 14 iz 2005. godine (<https://hrcak.srce.hr/file/39624>), a koje je i potaknulo daljnje cikluse istraživanja u našoj županiji.

Istraživanje će u odgojno-obrazovnim ustanovama tijekom veljače 2025. godine provoditi voditelji školskih preventivnih programa i koordinator za provedbu u Veleučilištu u Virovitici, a koordinativno tijelo će na županijskoj razini biti Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti. Po završetku anketnog dijela istraživanja pristupit će se statističkoj obradi i analizi odgovora ispitanika te će dobiveni pokazatelji biti temelj za provedbu preventivnih aktivnosti u narednom višegodišnjem razdoblju. Na ovaj će način Virovitičko-podravska županija i nadalje imati na rezultatima istraživanja utemeljene preventivne aktivnosti (među malobrojnim u Republici Hrvatskoj), što je osnovni preduvjet učinkovite prevencije.

Provedba istraživanja o ovisnostima u Virovitici je započela ustvari prije više od 40 godina: prvo je takvo istraživanje proveo diplomirani socijalni pedagog Stjepan Brlas u suradnji s

psihijatrom Slavkom Sakomanom još davne 1983. godine, a zatim ga je 1988. godine ponovio Siniša Brlas za potrebe svojeg završnog (maturalnog) rada pod nazivom „Bolesti ovisnosti“. Treći je val ovoga istraživanja proveden 2023. godine, proveli su ga profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas i magistra psihologije Sanja Lješćak, što je omogućilo praćenje trendova u rizičnim i ovisničkim ponašanjima virovitičkih srednjoškolaca tijekom čak 40 godina, a to je objavljeno i u stručnom časopisu „Klinička psihologija“ u broju 16 iz 2023. godine (<https://klinicka.nakladaslap.com/hr/articles/abstract/?id=2023-16-12-4>). Navedeno pokazuje kako u Virovitičko-podravskoj županiji postoje kvalitetni i usporedivi podaci o ovisničkim ponašanjima mladih u duljem vremenskom razdoblju, slijedom čega je do sada i bilo moguće provoditi sustavne i na rezultatima istraživanja utemeljene preventivne intervencije. Ovakav je sustavni pristup prevenciji moguće prepoznati tek u malom broju sredina u Republici Hrvatskoj.

Anketa o ovisnostima

Spol: ŽENSKI

PSO-VPŽ-2024/2025-11

Uputa: Često u školi, ali i ne samo u školi, slušate o štetnosti pušenja duhanskih proizvoda, pijenju alkoholnih pića i ostalim sredstvima i oblicima ovisnosti. To je zbog toga što vama mladima želimo pomoći da u svojem životu donosite za vas zdrave i kvalitetne odluke. A odluku često nije lako donijeti. Moramo imati valjane informacije kako bi odluka bila valjana. Da bismo došli do tih informacija moramo vas pitati što mislite i koja su vaša iskustva. Stoga te molimo da iskreno odgovoriš na postavljena pitanja kako bismo na osnovi svih odgovora došli do važnih informacija koje će nam pomoći u donošenju odluka. Anketa je anonimna.

10. Sudjelovanje predstavnika Zavoda za javno zdravstvo u radu Županijskog tima za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

U srijedu 29. siječnja 2023. godine u zgradi Virovitičko-podravске županije održan je prvi radni sastanak novoga saziva Županijskog tima za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji Virovitičko-podravске županije. Na ovome je sastanku kao član Tima u ime Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije sudjelovao profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje. Na ovaj način Zavod za javno zdravstvo i dodatno daje aktivan doprinos prevenciji i suzbijanju nasilja u Virovitičko-podravskoj županiji. U Zavodu za javno zdravstvo s problematikom nasilja u obitelji i nasilja nad ženama stručnjaci se najviše susreću prilikom provedbe sudskih mjera liječenja od ovisnosti o alkoholu te na ovaj način aktivno doprinose sprječavanju i suzbijanju nasilja u obitelji. Ovu mjeru sudovi obično izriču osobama koje su pod utjecajem alkohola počinile nasilje u obitelji.

11. Profesor Siniša Brlas aktivno predavanjem o novim ovisnostima sudjeluje u Tjednu psihologije u Virovitičko-podravskoj županiji

Svake se godine u veljači, pa tako i ove, u Hrvatskoj održava Tjedan psihologije. Tjedan je to u kojemu se nastoji popularizirati psihologiju kao struku, „približiti“ ju građanima, a ujedno je to prigoda za pokazati koliko je širok raspon područja primjene psihologije u zajednici. Tjedan psihologije održavao se 2025. godine od 17. do 23. veljače, a Društvo psihologa Virovitičko-podravске županije objavilo je raspored aktivnosti psihologa u našoj županiji među kojima je i predavanje „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“ profesora psihologije i specijalista kliničke psihologije Siniše Brlasa, voditelja Odjela za prevenciju ovisnosti i

mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije namijenjeno nastavnicima Tehničke škole Virovitica.

Ove se godine Tjedan psihologije održava pod geslom „Čuvajmo mentalno zdravlje“, a upravo je proaktivna skrb o mentalnom zdravlju područje kojim se profesor Brlas aktivno i uspješno bavi dulji niz godina.

12. Nizom predavanja za učitelje i nastavnike u našoj županiji Zavod za javno zdravstvo odgovara na pojavu novih ovisnosti među mladima

Prevenција i suzbijanje ovisnosti među mladima veliki je javnozdravstveni izazov i jako složena zadaća pa je važno da u to budu uključeni svi: djeca i mladi, njihovi roditelji, učitelji, nastavnici, odgojitelji i odgajatelji, ustvari cijela zajednica. Posebno stoga što novo vrijeme donosi i nove izazove; kako za mlade, tako i za odrasle. Mladi su u razdoblju puberteta i adolescencije osobito skloni eksperimentiranju, a to eksperimentiranje može biti i vrlo rizično ponašanje, osobito ako su u pitanju sredstva ovisnosti.

Stoga Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama provodi preventivne postupke usmjerene smanjenju potražnje sredstava ovisnosti kod mladih, mahom u okviru školskih programa prevencije ovisnosti.

Kako su znanja temelj za promjenu stavova i ponašanja, jako je važna specifična edukacija učenika, roditelja, učitelja i nastavnika, a osobito s obzirom na pojavu sve više novih sredstava ovisnosti koja predstavljaju i novi izazov u području prevencije i suzbijanja ovisnosti. Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je stoga niz predavanja pod nazivom „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“ u osnovnim i srednjim školama u Virovitičko-podravskoj županiji. Aktivnosti su započele u Tjednu psihologije u četvrtak 20. veljače 2025. godine predavanjem nastavnicima Tehničke škole Virovitica, zatim je u ponedjeljak 24. veljače takvo predavanje održano i nastavnicima Katoličke klasične gimnazije s pravom javnosti u Virovitici, a potom u utorak 25. veljače i učiteljima Osnovne škole Eugena Kumičića u Slatini.

Profesor Brlas educirao je nastavnike i učitelje o tome kako prepoznati rizična ponašanja učenika kada se radi o novim ovisnostima (sintetske droge, e-cigarete, nikotinske vrećice, energetska pića, videoigre i kockanje) te kako na ove izazove odgovoriti učinkovitim preventivnim aktivnostima u školi. Dio je to dugoročne suradnje Zavoda za javno zdravstvo s odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji u cjelovitoj prevenciji rizičnih ponašanja mladih i afirmaciji njihova zdravlja, ali i kao dodana vrijednost preventivnom programu koji se pod nazivom „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ od 2024. do 2026. godine provodi u Virovitičko-podravskoj županiji.

13. **Sudjelovanje psihologa u preventivnom projektu Osnovne škole Eugena Kumičića Slatina - doprinos interdisciplinarnoj i međusektorskoj suradnji u prevenciji ovisnosti**

Osnovna škola Eugena Kumičića Slatina provodi u školskoj godini 2024./2025. vrijedan preventivni projekt pod nazivom „Moderne ovisnosti - izazov današnjeg vremena“ usmjeren prevenciji rizičnih ponašanja djece i mladih u suvremenom svijetu. Jedno od takvih ponašanja je i štetna zloupotreba sredstava ovisnosti, a novo vrijeme donosi i nove izazove u ovome području.

Stoga je Škola kao suradnika u ovome projektu uključila i profesora psihologije i specijalistu kliničke psihologije Sinišu Brlasa, voditelja Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije koji je u utorak 25. veljače 2025. godine održao predavanje za učitelje pod nazivom „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“. Profesor Brlas educirao je učitelje o tome kako prepoznati rizična ponašanja učenika kada se radi o novim ovisnostima (sintetske droge, e-cigarete, nikotinske vrećice, energetska pića, videoigre i kockanje) te kako na njih odgovoriti preventivnim aktivnostima.

14. **Objava teksta povodom Nacionalnog dana borbe protiv vršnjačkog nasilja i 15 godina psiholoških intervencija u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja u Virovitičko-podravskoj županiji**

Svake se godine posljednje srijede u veljači obilježava Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja, poznatiji kao Dan ružičastih majica, a ove je godine to srijeda 26. veljače.

Vršnjačko nasilje javnozdravstveni je izazov i razvojni rizik povezan s mentalnim zdravljem, ali i s ovisničkim ponašanjem djece i mladih. Izloženi nasilju u povećanom su riziku da „bijeg“ od traumatičnih iskustava traže u uzimanju sredstava ovisnosti, dok osobe koje uzimaju sredstva ovisnosti lakše i češće manifestiraju rizična ponašanja (agresiju i nasilje) koja ljudi inače imaju pod voljnom kontrolom. Prevencija vršnjačkog nasilja zato je ujedno i prevencija ovisnosti, ali je i oblik proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju djece i mladih.

Stoga je s ciljem prevencije i suzbijanja vršnjačkog nasilja u Virovitičko-podravskoj županiji prije 15 godina osmišljen pristup pod nazivom „Kroz život bez nasilja“, a od tada se i kontinuirano provodi među mladima naše županije. Ovaj pristup uključuje psihološke intervencije u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja, prevenciji ovisnosti i zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih usmjerene dokidanju veza između rizičnih činitelja i nepovoljnih

(razvojnih) ishoda, ali i osnaživanju veza između zaštitnih činitelja i poželjnih ishoda. Psihološke intervencije odnose se na usvajanje specifičnih znanja o rizičnim i samozaštitnim ponašanjima te prepoznavanju nasilja, poticanje na altruizam i empatiju u vršnjačkim odnosima (usvajanje aktivne nenasilne uloge) i pomoć u razvijanju komunikacijskih vještina za nenasilno rješavanje nesporazuma i konflikata, a sve to u širem kontekstu skrbi o mentalnom zdravlju i prevenciji ovisnosti djece i mladih.

Kako bi se dosegнули navedeni ishodi osmišljeni su resursi te su kreirani alati za provedbu aktivnosti, a to su:

- Slikovnica za djecu „Pružam ti ruku“ iz 2011. godine, didaktički i metodički oblikovana za rad s djecom.
- Vodič za učenike „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“ iz 2010. godine, koristi se u provedbi radionica s učenicima u školama.
- Vodič za odgajatelje, odgojitelje, učitelje, nastavnike i roditelje „Kroz život bez nasilja – vodič za prevenciju vršnjačkog nasilja kao rizika za mentalno zdravlje i ovisnost mladih“ iz 2024. godine, namijenjen specifičnoj edukaciji odraslih.

Oblici rada su: vođena radionica za djecu za učenje kroz igru (slikovnica „Pružam ti ruku“), radionica za učenike (vodič „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“), interaktivno predavanje za odrasle (vodič „Kroz život bez nasilja – vodič za prevenciju vršnjačkog nasilja kao rizika za mentalno zdravlje i ovisnost mladih“).

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije nositelj je ovoga pristupa i izdavač navedenih publikacija, a ove je godine jubilara 15. godina sustavne provedbe u našoj županiji jer je 2010. godine objavljena prva od tri publikacije, ona pod nazivom „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“.

Osim u našoj županiji, ovaj je pristup profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas (koji ga je i osmislio i provodi ga) kao primjer dobre prakse često prikazivao i diljem Republike Hrvatske, ali i u inozemstvu.

15. Sudjelovanje predstavnika Zavoda za javno zdravstvo u radu Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravške županije

U srijedu 26. veljače 2025. godine u zgradi Virovitičko-podravške županije održan je ukupno peti po redu, a prvi u 2025. godini sastanak Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravške županije kojega je vodio predsjednik Povjerenstva profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas. Povjerenstvo je razmatralo plan i koordinaciju edukacija pojedinih dionika međusektorske suradnje, tijekom provedbe Ankete o ovisnosti koja je u punom zamahu, ali i daljnju implementaciju županijskog Akcijskog plana. Ovakvim pristupom Povjerenstvo zauzima puno aktivniju i značajniju ulogu u zajednici te u punom opsegu afirmira svoju koordinativnu ulogu u području prevencije i suzbijanja ovisnosti u našoj županiji.

16. Prigodnim tekstom u medijima obilježen Hrvatski dan nepušenja (Dan bez duhanskog dima): kako u Virovitičko-podravskoj županiji odgovaramo na izazove u novim trendovima pušenja mladih

Voditelj Odjela za medije je pripremio ovaj tekst:

U Republici Hrvatskoj već se niz godina obilježava Hrvatski dan nepušenja - Dan bez duhanskog dima. To je uvijek prvoga dana korizme, a ove godine je to srijeda 05. ožujka.

Dan bez duhanskog dima osmišljen je kako bi se pušače upravo u korizmi potaknulo na donošenje odluke o prestanku pušenja i odricanju od ove nezdrave i štetne navike, a svakako da barem na ovaj dan ne puše. Nepušačima je to prigoda da učvrste svoj stav o nepušenju kao zdravom načinu življenja.

Pušenje duhanskih proizvoda rizično je ponašanje, osobito za mlade. Osim što je izvor iznimnih rizika za njihovo zdravlje, pušenje uvodi mlade i u svijet zlorabotrebne ostalih sredstava ovisnosti koja se zlorabotrebjavaju pušenjem, kao što je to slučaj s marihuanom, najviše zlorabotrebjavanom drogom među mladima, zatim sintetskim kanabinoidima, ali i novim oblicima „pušenja“ (elektroničkim ili e-cigaretama). Upravo e-cigarete pokazuju kako se trendovi u štetnoj zlorabotrebi mijenjaju. Radi se ustvari o tekućini s visokom koncentracijom nikotina, jednog od najsnažnijih otrova koji i vrlo brzo dovodi do ovisnosti. Tekućina se u ovim proizvodima zagrijava te ju korisnici inhaliraju, zajedno sa svim štetnim tvarima u njoj. Dakle, tehnički se ne radi o pušenju, nego o inhaliranju. Za mlade ovakvo ponašanje predstavlja najčešće tzv. nikotinsku inicijaciju, odnosno uvođenje u svijet štetne zlorabotrebne sredstava i proizvoda koji sadrže nikotin i samo je pitanje vremena kada će ovo njihovo rizično ponašanje prerasti u naviku i možebitnu ovisnost o nikotinu.

Istraživanje koje su tijekom 2023. godine proveli psiholozi Siniša Brlas i Sanja Lješćak u Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici pokazuje kako se mijenjaju trendovi štetne zlorabotrebne među učenicima jer ih više „puši“ e-cigarete (15,4 %) u odnosu na one koji puše duhanske proizvode (13,6 %). Kada se ovi rezultati usporede s rezultatima istraživanja od prije 35 i 40 godina, također provedenoga među virovitičkim gimnazijalcima, može se uočiti trend prema kojemu je prije četiri desetljeća duhanske proizvode pušilo oko 29 % učenika, prije 35 godina njih nešto više od 18 %, dok ih 2023. godine o pušenju izvještava navedenih 13,6 %. Ovi podaci pokazuju kako se trendovi u pušenju kao rizičnom ponašanju mladih mijenjaju, ali pušenje kao rizično ponašanje i štetna navika koje mogu odvesti u ovisnost ustvari je stalno prisutno rizično ponašanje mladih.

Stoga Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije provodi trajnu specifičnu edukaciju i mladih i odraslih o rizičnim ponašanjima, a u posljednje je vrijeme osobita pozornost posvećena novim ovisnostima pa profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo intenzivno u Virovitičko-podravskoj županiji provodi edukaciju pod nazivom „Nove ovisnosti – rizici za mlade, izazovi za sve“. I ove je godine, upravo ususret ovome Hrvatskom danu nepušenja profesor Brlas održao niz interaktivnih predavanja u osnovnim i srednjim školama naše županije o ovim novim rizicima za mlade, a izazovima za sve nas.

Javnozdravstvenom akcijom obilježavanja Dana bez duhanskog dima želi se skrenuti pažnja javnosti na veliki javnozdravstveni problem štetne upotrebe duhanskih i ostalih sličnih štetnih proizvoda, ohrabriti nepušače u nepušenju i potaknuti pušače na prestanak pušenja.

17. Profesor Siniša Brlas u Osijeku je oglednom radionicom i predavanjem prikazao model suzbijanja vršnjačkog nasilja iz Virovitičko-podravске županije

U četvrtak 6. ožujka 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije održao je na poziv Osnovne škole Franje Krežme u Osijeku oglednu radionicu o vršnjačkom nasilju za učenike, a potom i predavanje na istu temu za sve učitelje ove škole.

Prevencija vršnjačkog nasilja ujedno je i prevencija ovisnosti, ali je i oblik proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju djece i mladih. Stoga je s ciljem prevencije i suzbijanja vršnjačkog nasilja u Virovitičko-podravskoj županiji još prije 15 godina osmišljen pristup pod nazivom „Kroz život bez nasilja“ koji se od tada kontinuirano provodi među mladima naše županije. Ovaj pristup uključuje psihološke intervencije u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja, prevenciji ovisnosti i zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih usmjerene dokidanju veza između rizičnih činitelja i nepovoljnih (razvojnih) ishoda, ali i osnaživanju veza između zaštitnih činitelja i poželjnih ishoda. Oblici rada su vođena radionica za djecu za učenje kroz igru (slikovnica „Pružam ti ruku“), radionica za učenike (vodič „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“) te interaktivno predavanje za odrasle (vodič „Kroz život bez nasilja – vodič za prevenciju vršnjačkog nasilja kao rizika za mentalno zdravlje i ovisnost mladih“). Profesor Brlas u ovoj je školi koristio potonja dva pristupa.

Ono što je osobito važno jest da je ovaj model prepoznat kao primjer dobre prakse te ga je profesor Brlas (koji ga je i osmislio i provodi ga) često prikazivao i diljem Republike Hrvatske, ali i u inozemstvu. I ovo posljednje gostovanje u susjednoj županiji još je jedan pokazatelj kako se inovativni pristupi u prevenciji rizičnih ponašanja djece i mladih koji nastaju u Virovitičko-podravskoj županiji uspješno mogu primjenjivati i drugdje, a time doprinositi i interdisciplinarnoj, međusektorskoj pa čak i međunarodnoj suradnji različitih dionika prevencije.

18. Radionice o vršnjačkom nasilju – aktivan doprinos koordinaciji suzbijanja nasilja među djecom i mladima u Virovitičko-podravskoj županiji

Slijedom *Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* koji je donijela Vlada Republike Hrvatske, nadležna tijela odgoja i obrazovanja, socijalne skrbi, pružatelja

zdravstvene zaštite i policije imenovala su koordinateure u svakoj županiji i Gradu Zagrebu za aktivnosti vezane uz problematiku nasilja među djecom i mladima. U Virovitičko-podravskoj županiji koordinatorom je iz zdravstvenog sustava imenovan profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Koordinator je, kako je to propisano navedenim *Protokolom*, zadužen za aktivnosti međuresorne suradnje vezane uz nasilje među djecom i mladima, i to na način da, između ostaloga, sudjeluje u preventivnim aktivnostima međuresorne suradnje vezano uz suzbijanje nasilja među djecom i mladima.

Slijedom toga je u petak 14. ožujka 2025. godine profesor Brlas proveo specifičnu edukaciju učenika Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića Gornje Bazje u formi radionice za učenike osmoga razreda, a u okviru modela pod nazivom „Kroz život bez nasilja“.

Model prevencije i suzbijanja vršnjačkog nasilja koji se pod nazivom „Kroz život bez nasilja“ u Virovitičko-podravskoj županiji provodi od 2010. godine jedinstven je u državi, pa i u regiji, a uključuje psihološke intervencije u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja, prevenciji ovisnosti i zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih. Ove su intervencije usmjerene dokidanju veza između rizičnih činitelja i nepovoljnih (razvojnih) ishoda, ali i osnaživanju veza između zaštitnih činitelja i poželjnih ishoda, a povezane su s ovim očekivanim ishodima: usvajanje specifičnih znanja o rizičnim i samozaštitnim ponašanjima, poticanje na altruizam i empatiju u vršnjačkim odnosima (usvajanje aktivne nenasilne uloge) i pomoć u razvijanju komunikacijskih vještina za nenasilno rješavanje nesporazuma i konflikata. Dakle, sve su to aktivnosti u širem kontekstu skrbi o mentalnom zdravlju, uključujući i prevenciju ovisnosti djece i mladih.

Kao alati za provedbu intervencija među mladima i odraslima koriste se izvorne publikacije kojih je izdavač Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije:

- Slikovnica za djecu „Pružam ti ruku“ iz 2011. godine, didaktički i metodički oblikovana za rad s djecom.
- Vodič za učenike „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“ iz 2010. godine, koristi se u provedbi radionica s učenicima u školama.
- Vodič za odgajatelje, učitelje, nastavnike i roditelje „Kroz život bez nasilja – vodič za prevenciju vršnjačkog nasilja kao rizika za mentalno zdravlje i ovisnost mladih“ iz 2024. godine, namijenjen specifičnoj edukaciji odraslih.

Profesor Brlas problematikom se vršnjačkog nasilja bavi posljednjih 30 godina, i to u različitim sustavima odnosno resorima, pa stoga svojim osobnim iskustvom može dati doprinos prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja, ali i boljoj koordinaciji dionika na županijskoj razini slijedom navedenoga *Protokola*. Također, on osobno kontinuirano provodi aktivnosti specifične edukacije i psihoedukacije učenika, roditelja učenika, učitelja, nastavnika, odgajatelja i odgojitelja u Virovitičko-podravskoj županiji, autor je i koautor više publikacija u ovome području, a svoja iskustva kao primjere dobre prakse prikazuje često i izvan županijskih, pa i državnih granica. Nedavno je ovaj pristup predstavio i na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku, a potom je također u Osijeku u Osnovnoj školi Franje Krežme održao i oglednu radionicu za učenike i predavanje za učitelje u Osječko-baranjskoj županiji.

Navedeno pokazuje kako je Virovitičko-podravska županija jedna od onih u kojima se kreiraju izvorni preventivni pristupi u zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih, ali koja ima i vrsne i prepoznate stručnjake u ovom području čija su znanja i iskustva iskoristiva i izvan županijskih, pa i izvan državnih granica.

19. U Čađavici je održana nova u nizu edukacija o psihosocijalnoj prilagodbi branitelja na posljedice ratne traume

U četvrtak 27. ožujka 2025. godine u Čađavici je održano novo u nizu predstavljanja publikacije i predavanje profesora psihologije i specijaliste kliničke psihologije Siniše Brlasa pod nazivom "Ratna trauma i mentalno zdravlje branitelja".

Nastavak je to aktivnosti koje je Udruga HVIDR-a Slatina započela provoditi tijekom 2024. godine u okviru projekta „Psihosocijalna prilagodba i prevencija rizičnih ponašanja Hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata u Slatini“, a koji je osmišljen i implementiran u suradnji s profesorom psihologije i specijalistom kliničke psihologije Sinišom Brlasom i uz potporu Ministarstva hrvatskih branitelja. Sudionike su na ovome skupu pozdravili i predsjednik Udruge HVIDR-a Slatina Nenad Križić te načelnik Općine Čađavica Mirko Rončević. Aktivnosti koje se provode među hrvatskim braniteljima u suglasju su sa Strateškim okvirom razvoja mentalnog zdravlja do 2030. godine, najvažnijim nacionalnim strateškim dokumentom koji u našoj zemlji usmjerava skrb o mentalnom zdravlju, a osobito s četvrtim područjem koje upućuje na važnost skrbi o mentalnom zdravlju vulnerabilnih (osobito ranjivih) populacijskih skupina, među kojima su svakako i hrvatski ratni vojni invalidi te branitelji općenito. Ratna trauma hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ostavila je traga i na mentalnom zdravlju braniteljske populacije, ali se pokazalo da je to veliki izazov i za članove njihovih obitelji, pa i za društvo u cjelini. Stoga je u ovome području važna osjetljivost svih društvenih dionika za ovu javnozdravstvenu problematiku, a osobito stručnjaka koji se bave mentalnim zdravljem.

20. Zavod za javno zdravstvo i u ovoj godini u Virovitičko-podravskoj županiji nastavlja s provedbom programa „Zdrav za pet“ među mladima

Edukacijom učenika u Katoličkoj klasičnoj gimnaziji s pravom javnosti u Virovitici u srijedu 2. travnja 2025. godine nastavljena je provedba nacionalnog preventivnog programa „Zdrav za pet“ u Virovitičko-podravskoj županiji i ove godine. Predavanje za učenike prvoga razreda pod nazivom „Droge i ovisnost - gdje se kriju opasnosti?“ održao je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Program „Zdrav za pet“ provodi se na nacionalnoj razini od 2013. godine, a od tada se već drugo desetljeće provodi i u odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji.

Radi se o preventivnom programu kojim se u formi predavanja i radionica za učenike nastoje prevenirati rizična ponašanja djece i mladih. Ulaganje u prevenciju rizičnih ponašanja mladih jedna je od ključnih aktivnosti u očuvanju njihova zdravlja i jako je važno da su aktivnosti koje se među njima provode dosljedne i kontinuirane kako bi bile i učinkovite. Stoga se već godinama ovaj program dosljedno provodi u našoj županiji, čime je Virovitičko-podravska županija jedna od malobrojnih županija koja je ostala ustrajna u njegovoj provedbi.

Osim predavanja o štetnosti djelovanja droga koja se održavaju u prvom razredu srednjih škola, Zavod za javno zdravstvo u suradnji sa školama u okviru ovoga programa provodi i predavanja u osmom razredu osnovnih škola o štetnom djelovanju alkohola te u drugom razredu srednjih škola o rizicima kockanja i videoigara, a dinamika i opseg provedbe dogovaraju se sa svakom pojedinom školom.

Provedbu nacionalnog programa „Zdrav za pet“ Zavod za javno zdravstvo nadopunjuje i provedbom vlastitih preventivnih programa i projekata usmjerenih prevenciji rizičnih ponašanja mladih, ali i odraslih, tako da su sve ove aktivnosti uklopljene u jedan cjeloviti okvir proaktivne skrbi o zdravlju naših građana. Sinergijskim djelovanjem preventivnih aktivnosti

postiću se ujedno i bolji preventivni rezultati, a prevencija ovisnosti i ostalih rizičnih ponašanja na ovaj je način i učinkovitija.

21. Potaknute provedbom programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ škole u Virovitičko-podravskoj županiji i same stvaraju dodanu vrijednost u prevenciji rizičnih ponašanja mladih

U punom su zamahu preventivne aktivnosti u osnovnim i srednjim školama u Virovitičko-podravskoj županiji u okviru provedbe programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ kojega je nositelj Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, a škole su važni dionici u provedbi ovih aktivnosti. Program je usmjeren prevenciji kockanja i navike prekomjernog i rizičnog korištenja interneta među mladima te razvijanju samozaštitnih kapaciteta mladih u odupiranju rizicima.

Nakon što su koncem 2024. godine kreirani publikacija i plakat pod istim nazivom kao i program, a ubrzo je provedena i edukacija dionika u programu, početkom 2025. godine započele su i aktivnosti među mladima. Edukaciju u školama provode educirani voditelji školskih preventivnih programa te profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas kao stručnjak iz Zavoda za javno zdravstvo (koji je i voditelj ovoga programa).

Jedan od primjera koji pokazuje kako preventivne aktivnosti koje se osmišljavaju u našem Zavodu za javno zdravstvo mogu potaknuti sustavne promjene u preventivnim pristupima jest i primjer iz Osnovne škole Suhopolje u kojoj su učenici, uz koordinaciju stručnjaka iz škole, kreirali i publikaciju koja je tako postala dodana vrijednost ovome programu. Vijest o održanim aktivnostima u ovoj školi može se pogledati ovdje: <https://os-suhopolje.skole.hr/projekt-kako-ne-prokockati-mladost-i-buducnost/>, dok se navedena publikacija može pregledati ovdje: <https://heyzine.com/flip-book/e863cc29d3.html#page/12>

22. **Obilježen Svjetski dan zdravlja prigodnim tekstom o četvrt stoljeća kontinuiranog tretmana i izvanbolničkog liječenja ovisnika u Virovitičko-podravskoj županiji**

Svake se godine 7. travnja obilježava Svjetski dan zdravlja. Ove se godine to podudara s obilježavanjem 25 godina od početka sustavnog izvanbolničkog tretmana ovisnika u Virovitičko-podravskoj županiji.

U rano proljeće 2000. godine u Virovitičko-podravskoj županiji s radom je započeo Centar za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti, prvi takav oblik izvanbolničkog tretmana i liječenja ovisnika u našoj županiji. Centar je 19. travnja 2000. godine osnovalo tadašnje Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti, a dežurstva stručnih timova u Centru u Virovitici započela su 25. travnja iste godine, i to utorkom od 18 do 20 sati u prostorijama Zavoda za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije. Centar je iste godine proširio djelovanje i na Slatinu u kojoj su dežurstva timova započela tijekom rujna te godine, a dežurstva su bila četvrtkom od 18 do 20 sati u prostorijama Doma zdravlja Slatina. Od konca 2003. godine Centar je postao sastavnim dijelom Zavoda za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije, ali je rad i nadalje bio u obliku dežurstava stručnih timova. Takvo je stanje potrajalo do kraja 2006. godine jer je početkom 2007. godine rad u Centru profesionaliziran zapošljavanjem profesora psihologije Siniše Brlasa kao prvog stručnjaka stalno zaposlenog u ovome Centru odnosno u županijskom Zavodu za javno zdravstvo na poslovima prevencije i suzbijanja ovisnosti. Profesor Brlas od početka je rada 2000. godine jedini stalni član stručnoga tima koji je u kontinuitetu ustrajao u radu s ovisnicima i do današnjih dana. Tijekom tih prvih godina stručnjaci su se prilično često izmjenjivali u stručnome timu, a brojali su između dva i tri člana. Bili su tu uključeni psihijatri, ostali liječnici različitih profila, psiholozi, pedagog, medicinska sestra, ustvari mnoštvo stručnih osoba iz različitih resora. To su ujedno bili i prvi oblici ozbiljnijeg interdisciplinarnog i međusektorskog povezivanja dionika u borbi protiv ovisnosti u našoj županiji. I upravo slijedom toga Virovitičko-podravska županija dobila je 2007. godine među prvim (ako ne i prva) u Republici Hrvatskoj protokol međusektorske suradnje pod nazivom „Protokol postupanja i suradnje nadležnih tijela u Virovitičko-podravskoj županiji u slučaju saznanja o osobama koje su u doticaju sa sredstvima ovisnosti“, a koji je i danas temelj uspješne suradnje u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji. Slijedom mijena i novih javnozdravstvenih izazova, 2010. godine Centar za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti postaje Djelatnost za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja. Iz samoga se naziva naslućuje kako je do promjene došlo pridruživanjem (proaktivne) skrbi o mentalnom zdravlju prevenciji i suzbijanju ovisnosti, a ova se promjena dogodila slijedom Nacionalne strategije zaštite mentalnog zdravlja za razdoblje od 2011. do 2016. godine.

Od 2023. godine odlukom Upravnog vijeća Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije Djelatnost za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja preimenovana je u Službu za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, s Odjelom za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje kao unutarnjom ustrojstvenom jedinicom Službe. U ovom obliku i danas djeluje.

Podrobnije o ovome razdoblju djelovanja nalazi se ovdje: www.zjzvpz.hr/hr/sadrzaj/knjiznica/knjige/ovisnosti_2005_2020.pdf

23. **Za preventivni program „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ iz Virovitičko-podravske županije interes pokazuju i u susjednim županijama**

Ovisnost ne poznaje granice, pa tako ni županijske, stoga je iskustva u prevenciji i suzbijanju ovisnosti koja nastanu u nekom kraju naše zemlje vrlo često moguće primijeniti kao primjere dobre prakse i u nekom drugom području. Tako je i s preventivnim programom „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ koji se od 2024. do 2026. provodi u Virovitičko-podravskoj županiji. Program je usmjeren prevenciji kockanja i navike prekomjernog i rizičnog korištenja interneta među mladima te razvijanju samozaštitnih kapaciteta mladih u odupiranju rizicima. Edukaciju u školama od početka 2025. godine provode educirani voditelji školskih preventivnih programa te profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas kao stručnjak iz Zavoda za javno zdravstvo (koji je i voditelj ovoga programa). Međutim, ovaj je program vrlo zapažen i u okruženju naše županije te se pojavio interes da se i u susjednoj Koprivničko-križevačkoj županiji održi ogledno interaktivno predavanje o rizicima prekomjernog igranja

videoigara i kockanje mladih. Slijedom toga je u utorak 8. travnja 2025. godine u Osnovnoj školi prof. Franje Viktora Šignjara Virje profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao ogledno predavanje „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike osmoga razreda ove škole. Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije dulji niz godina uspješno razvija i primjenjuje preventivne modele u Virovitičko-podravskoj županiji, osobito one koje se provode u suradnji sa školama, a ove su aktivnosti redovito prepoznate i izvan županijskih, pa i državnih granica. Pokazatelj je to kako su iskustva i znanja u provedbi preventivnih i zaštitnih aktivnosti iz Virovitičko-podravske županije široko primjenjiva, a stručni kapaciteti naših stručnjaka tako su još više u funkciji prevencije i promicanja zdravlja, osobito djece i mladih.

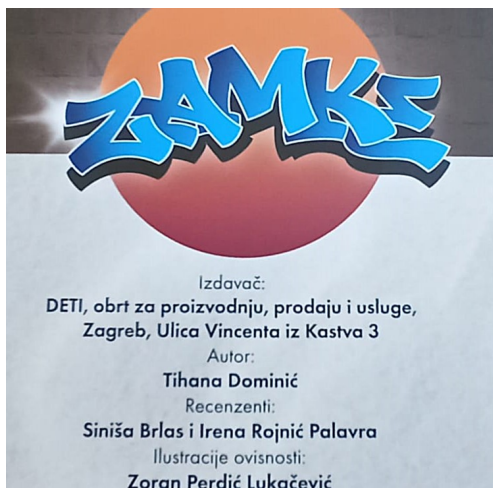
24. Doprinis stručnjaka Odjela u inovativnim pristupima prevenciji ovisnosti

Novo vrijeme donosi i nove izazove u području prevencije i suzbijanja rizičnih, a napose ovisničkih ponašanja. Novi izazovi u pravilu traže i nove učinkovite odgovore i pristupe. Jedan od takvih pristupa uključuje i koncept igre kao temeljne aktivnosti djece i mladih kroz koju oni upoznaju svijet oko sebe, uključujući i rizike i prijetnje, ali formiraju i mrežu socijalnih odnosa. Ova je činjenica bila ishodište i novoga projekta u kojemu je kao stručni savjetnik i recenzent sudjelovao i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Projekt uključuje izradu edukativne društvene igre „Zamke“ o opasnostima štetnih ponašanja i ovisnosti, autorice Tihane Dominić, diplomirane psihologinje i profesorice psihologije koja je zaposlena u Službi za javno zdravstvo, mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u Zavodu za javno zdravstvo Zagrebačke županije.

Iz stručne recenzije profesora Brlasa izdvajamo: „Ova društvena igra Tihane Dominić sasvim je inovativan pristup usmjeren pokušaju da se djeci i mladima (iako je primjenjiva i za odrasle) na njima primjeren način ukaže na rizike i opasnosti koji proizlaze iz štetne zloupotrebe različitih sredstava i tvari koje mogu u nepovoljnoj konstelaciji odnosa u konačnici završiti ovisnošću. Autorica je u svojem pristupu odlučila koristiti igru, a igra i jest iznimno važan medij u kojemu djeca usvajaju nova znanja i razvijaju vještine. Ovakvim pristupom osigurati će se da djeca budu receptivnija za sadržaje koji im se apliciraju te se tako i povećava vjerojatnost učenja prepoznavanja i izbjegavanja rizika u njihovoj okolini. Ovakav pristup zamišljen je kao način na koji će djeca i mladi, igrači u ovoj igri, u opuštenijoj i manje formalnoj atmosferi usvajati negativne stavove prema rizičnim ponašanjima i na temelju tako usvojenih stavova generirati samozaštitna ponašanja. Navedeni pristup je svakako na tragu ideje o prevenciji kao složenom sklopu aktivnosti upravo usmjerenom (s jedne strane) dokidanju veza između rizičnih ponašanja i nepovoljnih ishoda. Stoga smatram kako je ova igra doprinos prevenciji ovisnosti kao javnozdravstvenog izazova, a kao inovativan pristup zasigurno će „osvježiti“ i dopuniti praznine u području u kojemu ionako nema dovoljno stručne literature i korisnih sredstava za „borbu“ protiv ovisnosti u našoj zemlji.“

„Zamke“ su javnosti predstavljene 9. travnja 2025. godine i od tada su svima dostupne, stoga je preporuka svakome da „zaviri“ u ovaj inovativni pristup borbi protiv ovisnosti.

25. Stručni posjet Udruzi za borbu protiv ovisnosti „Ne-ovisnost“ u Vrbici i Osijeku

U petak 11. travnja 2025. godine članovi Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije posjetili su Udrugu za borbu protiv ovisnosti „Ne-ovisnost“. Prvi dio posjeta uključivao je obilazak Terapijske zajednice u Vrbici u blizini Đakova, dok su u drugome dijelu članovi posjetili Stambenu Zajednicu, dnevni boravak, savjetovalište i Socijalnu Zadrugu „NEOS“ u Osijeku.

Udruga „Ne-ovisnost“ nastala je 2003. godine na inicijativu rehabilitiranih ovisnika i bavi se svim oblicima borbe protiv ovisnosti. Danas je jedan od najvažnijih dionika psihosocijalne rehabilitacije ovisnika o drogi, kockanju i alkoholu u našoj zemlji.

Ovim stručnim obilaskom osnaženi su unutarnji kapaciteti županijskog Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti za bolje razumijevanje cjelovite skrbi o (liječenim) ovisnicima te je osnažena mreža međusektorske suradnje koja je nužna pretpostavka učinkovite borbe protiv ovisnosti i u lokalnoj, ali i u široj društvenoj zajednici.

Novi saziv Povjerenstva kojemu je od 2024. godine na čelu profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas i na ovaj način ispunjava zadaće i politike djelovanja na području ovisnosti temeljem Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji i aktivni je dionik te politike u lokalnoj zajednici.

26. Profesor Siniša Brlas imenovan je u Programski odbor godišnje konferencije hrvatskih psihologa

Hrvatski psiholozi svake se jeseni okupljaju na svojoj godišnjoj konferenciji, najznačajnijem i najprestižnijem stručnom i znanstvenom skupu psihologa kod nas. Stoga je osobita čast i privilegija biti u Programskom odboru takvoga skupa i sudjelovati u odlučivanju o sadržaju i tijeku konferencije.

Ove će godine u studenome u Splitu biti održana 32. godišnja konferencija hrvatskih psihologa s glavnom temom „Psihologija i psiholozi u kriznim vremenima: jačanje otpornosti pojedinca, obitelji i zajednice“, a profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije uključen je u rad Programskog odbora ove konferencije. Ovo je već druga konferencija psihologa u pripremi koje je profesor Brlas član Programskog odbora, uz onu jubilarnu, 30. po redu kojom je 2023. godine obilježena i 70. obljetnica Hrvatskog psihološkog društva.

Osim što je navedeno pokazatelj profesionalnog ugleda profesora Brlasa, ujedno je to priznanje i Zavodu za javno zdravstvo za prepoznati stručni i predani doprinos psihologa u stručnoj i akademskoj zajednici.

27. Završna aktivnost stručnjaka Zavoda za javno zdravstvo u preventivnom projektu Osnovne škole Eugena Kumičića Slatina

Nakon prethodno održanog predavanja za učitelje Osnovne škole Eugena Kumičića Slatina, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je u utorak 29. travnja 2025. godine predavanje i za roditelje učenika, a predavanje je bilo pod nazivom "Novo vrijeme i nove ovisnosti novi su rizici za mlade, a izazovi za roditelje".

Osnovna škola Eugena Kumičića Slatina provodi u školskoj godini 2024./2025. preventivni projekt pod nazivom „Moderne ovisnosti - izazov današnjeg vremena“ koji je usmjeren prevenciji rizičnih ponašanja djece i mladih u suvremenom svijetu. Jedno od takvih rizičnih ponašanja je i štetna zloupotreba sredstava ovisnosti, a novo vrijeme donosi i nove izazove u ovome području. Stoga je Škola kao suradnika u ovome projektu uključila i profesora Brlasa koji je 26. veljače 2025. godine održao predavanje o novim ovisnostima za učitelje, a potom 29. travnja i za roditelje učenika ove Škole. Edukacija je učitelje i roditelje kapacitirala informacijama i znanjima o tome kako prepoznati rizična ponašanja mladih kada se radi o novim ovisnostima (sintetske droge, e-cigarete, nikotinske vrećice, energetska pića, videoigre i kockanje) te kako preventivno djelovati u suzbijanju ovih rizika.

Ova je suradnja pokazatelj kako Zavod za javno zdravstvo stručnim pristupom kroz suradnju stvara dodanu vrijednost školskim programima prevencije ovisnosti, a pokazatelj je i uspješne međusektorske suradnje dionika prevencije u Virovitičko-podravskoj županiji.

28. Objavljen je u našoj zemlji jedinstveni priručnik „Prevencija ovisnosti“, autor je profesor Siniša Brlas

Tijekom svibnja 2025. godine iz tiska je izašla nova knjiga u području prevencije i suzbijanja ovisnosti. Radi se o knjizi „Prevencija ovisnosti – priručnik za planiranje, programiranje i evaluaciju preventivnih aktivnosti“, priručniku kakav je nedostajao u našoj zemlji, iako ovako koncipiranje knjige s ovom tematikom nema niti u regiji.

Autor knjige je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, a izdavač je Medicinska naklada iz Zagreba, renomirani izdavač stručne literature u našoj zemlji.

Knjiga u 19 poglavlja donosi temeljne informacije o važnosti prevencije u kontekstu borbe protiv ovisnosti, opisuje razvojni put prevencije, te se u glavnini tema bavi metodološkim pitanjima važnima za osmišljavanje, provedbu i evaluaciju učinkovitih preventivnih aktivnosti. Snažno je naslonjena na profesionalno iskustvo autora koji se prevencijom ovisnosti bavi gotovo 30 godina i jedan je od vodećih domaćih stručnjaka u području psihologije ovisnosti. Na kraju knjige je rječnik osnovnih pojmova u području ovisnosti, čime se ova autorova knjiga naslanja na njegov „Terminološki opisni rječnik ovisnosti“ kod istoga nakladnika. Završna su poglavlja u formi priloga ustvari prijedlozi instrumenata koji se mogu koristiti u provedbi i evaluaciji aktivnosti. Knjiga je moderno osmišljena; i u dizajnu kojega potpisuje grafički dizajner Marijan Zafron, ali i u formatu koji je kvadratni „priručnički“ i poveznica je s ostalim knjigama Siniše Brlasa istoga formata kod istoga nakladnika.

Profesor Siniša Brlas do sada je napisao veći broj knjiga iz područja prevencije i suzbijanja ovisnosti te skrbi o mentalnom zdravlju, autor je i jedinog rječnika ovisnosti u regiji, a napisao je i jedan srednjoškolski udžbenik, dok je koautor i sveučilišnog nastavnog priručnika o mentalnom zdravlju. Dobitnik je i brojnih nagrada, uključujući i najvažniju nagradu koju hrvatski psiholog može dobiti, a to je „Psihologijska nagrada Ramiro Bujas“ koju je 2024. godine dobio za osobito vrijedno ostvarenje na društvenoj afirmaciji psihologije. Voditelj je Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije, član je Upravnog odbora Hrvatskog psihološkog društva, pročelnik je Sekcije za kliničku psihologiju Hrvatskog psihološkog društva i predsjednik je Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravске županije.

Knjiga „Prevencija ovisnosti“ dostupna je ovdje:
<https://www.medicinskanaklada.hr/prevencija-ovisnosti>

29. Sudjelovanje u javnozdravstvenoj akciji povodom obilježavanja 30-te godišnjice Zavoda za javno zdravstvo

U ponedjeljak 12. svibnja 2025. godine u centru Virovitice provedena je javnozdravstvena akcija (štanđ) Službe povodom obilježavanja 30-te godišnjice Zavoda za javno zdravstvo na kojoj su ispred Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje sudjelovali profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas (voditelj Odjela) i medicinski tehničar Tomislav Šokec.

30. Suradnja s Osnovnom školom Vladimira Nadzora Nova Bukovica u skrbi o mentalnom zdravlju učenika i roditelja

Osnovna škola Vladimira Nadzora Nova Bukovica tijekom tekuće nastavne godine provodi projekt pod nazivom „Upoznaj svoje emocije – briga za mentalno zdravlje najmlađih“. Navedeni je projekt odobren od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih i usmjeren je proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju djece i mladih. S obzirom da su tijekom psihosocijalnog rasta i razvoja djece aktivni dionici toga procesa i njihovi roditelji, vrlo je važna i njihova specifična edukacije o emocionalnom razvoju djece.

Slijedom toga, Škola je u ovaj projekt uključila profesora psihologije i specijalistu kliničke psihologije Sinišu Brlasa, voditelja Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravskė županije. Profesor Brlas je u srijedu 14. svibnja 2025. godine održao edukaciju za roditelje učenika pod nazivom „Emocije ili čuvstva i kako se nositi s „teretom“ koji nose?“, a educirao je roditelje o psihološkim (samo)intervencijama u zaštiti mentalnog zdravlja (prepoznavanju i prihvaćanju emocija te uspostavljanju kontrole nad ponašanjima pod utjecajem emocija).

Siniša Brlas proaktivnom se skrbi o mentalnom zdravlju bavi dulji niz godina, autor je i koautor većeg broja publikacija u ovome području i aktivno sudjeluje u edukacijama u području skrbi o mentalnom zdravlju na lokalnoj, državnoj pa i međunarodnoj razini.

Ova je aktivnost doprinos implementaciji „Strateškog okvira razvoja mentalnog zdravlja do 2030. godine“, a osobito je usklađena s područjem „Očuvanje i unaprjeđenje mentalnog zdravlja u predškolskim, školskim ustanovama i akademskoj zajednici“. Na ovaj način stručnjaci Zavoda za javno zdravstvo aktivno doprinose programiranim i ciljano usmjerenim postupcima skrbi o mentalnom zdravlju koji su u suglasju s najvažnijim strateškim dokumentima u našoj zemlji.

31. Uspješno završena edukacija mladih o rizicima kockanja i videoigara u programu „Kako ne prokockati mladost i budućnost” u ovoj nastavnoj godini

Predavanjem pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi” za učenike drugoga razreda Strukovne škole Virovitica, u utorak 20. svibnja 2025. godine završena je edukacije učenika u ovoj nastavnoj godini u Virovitičko-podravskoj županiji u okviru preventivnog programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost”.

Edukacija je započela 22. siječnja 2025. godine i obuhvatila je do sada sve razredne odjele drugoga razredu svih srednjih škola u Virovitičko-podravskoj županiji, a proveo ju je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok” Virovitičko-podravske županije. U tome je razdoblju profesor Brlas održao 24 predavanja na kojima je nazočilo ukupno više od 550 učenika.

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok” Virovitičko-podravske županije preventivni program „Kako ne prokockati mladost i budućnost” provodi od 2024. godine, a provedba će trajati do konca 2026. godine, što znači da će i u sljedećoj nastavnoj godini učenici nove generacije biti educirani o rizicima kockanja i videoigara mladih te o izazovima korištenja interneta (istovremeno i voditelji školskih preventivnih programa u osnovnim i srednjim školama provode edukaciju učenika o rizicima u internetskom prostoru).

Za provedbu ovih aktivnosti kreirani su publikacija i plakat pod istim nazivom kao i program, a koncem 2024. godine provedena je i edukacija dionika u programu, sve kako bi se stvorili preduvjeti za učinkovitu edukaciju mladih. Program je usmjeren prevenciji kockanja i navike prekomjernog i rizičnog korištenja interneta među mladima, ali ima za cilj potaknuti i uključivanje problematičnih i patoloških kockara u sustav podrške i samopomoći u odvikavanju.

Ulaganje u prevenciju rizičnih ponašanja mladih jedna je od ključnih aktivnosti u očuvanju njihova zdravlja. Dosadašnja uspješna provedba preventivnih projekata i programa u našoj županiji, osobito onih kojih je već dulji niz godina bio nositelj županijski Zavod za javno zdravstvo, pokazatelj je ujedno i učinkovite međusektorske suradnje utemeljene na „Protokolu međusektorske suradnje u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji”, u Republici Hrvatskoj jedinstvenom modelu suradnje dionika u prevenciji i suzbijanju ovisnosti.

32. Obilježen Europski tjedan mentalnog zdravlja tekstom o suzbijanju ispitne tjeskobe učenika i studenata u funkciji zaštite njihovog mentalnog zdravlja

U Hrvatskoj se između 19. i 25. svibnja 2025. godine obilježava Europski tjedan mentalnog zdravlja. Poznato je da polovina od ukupnog broja mentalnih poremećaja svoj začetak ima prije nastupanja punoljetnosti, a to samo pokazuje koliko je važna rana identifikacija i pravovremena intervencija s djecom i mladima koji su u riziku za mentalno zdravlje. No, od svega je ipak najvažnija prevencija jer se njome nastoji spriječiti da rizični činitelji dovedu do nepovoljnih ishoda za mentalno zdravlje, a istovremeno se nastoje osnažiti zaštitni činitelji za mentalno zdravlje.

Stručnjaci za mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije stoga već dulji niz godina nastoje preventivno djelovati u smjeru redukcije rizika za mentalno zdravlje mladih, a jedan od primjera za to je i vodič „Kako prevladati ispitnu tjeskobu“ kojega su autori psiholozi Siniša Brlas i Ivana Martinušić.

Anksioznost kao kompleksno tjeskobno emocionalno stanje uzrokovano poznatim ili nepoznatim uzrocima za učenike i studente može imati nepovoljne učinke; kako za obrazovno postignuće, tako i za mentalno zdravlje općenito. Istraživanje iz 2024. godine (izvor je Hrvatski zavod za javno zdravstvo) pokazuje kako 8,2% mladih navodi da je u posljednjih tjedan dana bilo umjereno anksiozno, a njih gotovo 2% čak vrlo anksiozno (pri čemu su djevojke više anksiozne nego dječaci).

Anksiozne smetnje

(udio po razinama)

	Mladići	Djevojke	Ukupno
NORMALNA VRIJEDNOST	94.2	71.3	82.5
BLAGA ANKSIOZNOST	3.2	11.8	7.2
UMJERENA ANKSIOZNOST	3.8	13.2	8.2
TEŠKA ANKSIOZNOST	0.4	3.4	1.8

Vodič „Kako prevladati ispitnu tjeskobu“ upravo je i nastao kao pomoć učenicima i studentima u ublažavanju tjeskobe koja se gotovo redovito pojavljuje prije i tijekom polaganja ispita. Ispitna tjeskoba može biti ozbiljna prepreka na putu ostvarenja obrazovnih ciljeva i stoga je potencijalna opasnost za mentalno zdravlje učenika i studenata. Učenicima i studentima nije poželjno da su izloženi visokoj razini ispitne tjeskobe jer ona nije dobra prognoza za njihov uspjeh u ispitnim situacijama, ona ih u tome uspjehu ometa (stoga ju i nazivamo ometajućom). Međutim, u ispitnoj situaciji nije niti poželjno ako ispitna tjeskoba u potpunosti izostane jer je određena razina tjeskobe korisna za regrutiranje koncentracije, pažnje i motivacije za rješavanje ispitnih zadataka (stoga takvu tjeskobu nazivamo potičućom ili facilitirajućom). Stoga su autori osmislili ovaj vodič kako bi pomogli učenicima i studentima osvijestiti važnost razvijanja tolerancije na stres i frustraciju u pripremanju za polaganje ispita i poučili ih navikama i vještinama koje im u tome mogu pomoći. Koncipiran je tako da nakon uvodnog pojašnjenja temeljnih pojmova učenike i studente u koracima vodi ka ublažavanju tjeskobe za vrijeme učenja, pred ispit te za vrijeme ispita. Radi se o nizu praktičnih i međusobno logički povezanih savjeta kojima je cilj očuvanje mentalnog zdravlja učenika i studenata u stresnim i frustrirajućim ispitnim situacijama.

Valja naglasiti kako se radi o inovativnom i jedinstvenom vodiču u našoj zemlji, a u elektroničkom je obliku svima besplatno dostupan na web stranici Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije (www.zzjzvpz.hr/hr/sadrzaj/djelatnost/1/publikacije/kako_prevladati_ispitnu_tjeskobu.pdf).

33. **U Osijeku održano regionalno predstavljanje novoga priručnika „Prevencija ovisnosti“ autora Siniše Brlasa**

Nakon što je nedavno iz tiska izašla nova i u našoj zemlji jedinstvena knjiga „Prevencija ovisnosti“, ustvari priručnik za planiranje, programiranje i evaluaciju preventivnih aktivnosti kojega je autor profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, a izdavač je Medicinska naklada iz Zagreba, održano je i regionalno predstavljanje ove knjige stručnjacima koji se bave prevencijom ovisnosti.

Knjigu su u srijedu 28. svibnja 2025. godine predstavili autor i stručna recenzentica Josipa Lovorka Andreić iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, i to u okviru edukacije stručnjaka o Europskom prevencijskom kurikulumu koja je održana u Osijeku. Profesor Brlas jedini je stručnjak koji je na ovoj edukaciji dobio priliku predstaviti svoju knjigu, što je veliko priznanje njegovom stručnom doprinosu u područje prevencije ovisnosti, ali je i priznanje Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravskoe županije u kojemu je profesor Brlas voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje.

Knjiga „Prevencija ovisnosti“ dostupna je ovdje:
<https://www.medicinskanaklada.hr/prevencija-ovisnosti>

34. **Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravskoe županije pod vodstvom profesora Siniše Brlasa sve više osnažuje dionike međusektorske suradnje u našoj županiji**

U srijedu 11. lipnja 2025. godine u zgradi Virovitičko-podravskoe županije održana je šesta sjednica Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravskoe županije u novom sazivu. Sjednicu je vodio predsjednik Povjerenstva Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije iz Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravskoe županije.

Povjerenstvo je na ovoj sjednici razmotrilo pripreme za edukaciju voditelja Školskih preventivnih programa u području učinkovitih preventivnih aktivnosti, zatim pripreme za statističku obradu netom provedene opsežne Ankete o ovisnostima u školama i na Veleučilištu Virovitica, te je analiziralo potrebe organizacija civilnog društva u našoj županiji za osnaživanjem u pripremi za apliciranje na natječaje za projekte i programe.

Navedene su aktivnosti oživotvorenje Akcijskog plana djelovanja na području prevencije i suzbijanja ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji za razdoblje od 2024. do 2026. godine kojega je izradilo upravo ovo Povjerenstvo, a prošle jeseni prihvatila Skupština Virovitičko-podravskoe županije. Osim navedenoga, Povjerenstvo priprema i nove različite aktivnosti koje će osnažiti sustav prevencije i suzbijanja ovisnosti u našoj županiji za vremena i izazove koji nadolaze.

Novim sazivom Povjerenstva od travnja 2024. godine cjelokupni je sustav prevencije i suzbijanja ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji dobio novi zamah i svježinu, ali i snažniju stručnu i znanstvenu podlogu u pristupu ovoj jako važnoj javnozdravstvenoj i društvenoj problematici.

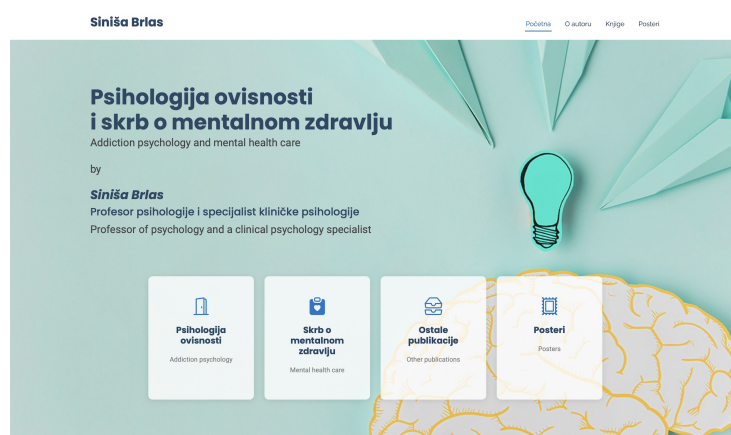
35. **Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama obilježen aktiviranjem prve internetske stranice u našoj zemlji i regiji posvećene psihologiji ovisnosti i proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju**

Upravo je javnosti postala dostupna prva domaća (ali i regionalna) internetska stranica posvećena psihologiji ovisnosti, ali i proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju. Njezino je objavljivanje prigodno povezano s obilježavanjem 26. lipnja 2025. godine, Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama.

Radi se internetskoj stranici na kojoj su dostupne brojne publikacije ili poveznice na publikacije (kod različitih nakladnika), ali i stručni radovi u obliku plakata i postera. Autor ili koautor ovih djela je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, jedan od vodećih regionalnih stručnjaka u navedenim područjima.

Psihologija ovisnosti područje je primijenjene psihologije i vrlo specifično područje interesa psihologa koji se bave prevencijom ovisnosti i tretmanom ovisnika i osoba s ovisničkim ponašanjem. Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju oblik je skrbi o mentalnom zdravlju prije negoli ono bude narušeno, a temelji se na recentnim nacionalnim i europskim strateškim dokumentima koji reguliraju ovo područje javnozdravstvenog interesa. Ova su dva područja ustvari komplementarna u kontekstu skrbi o mentalnom zdravlju i zdravlju općenito.

Profesor Brlas psihologijom ovisnosti bavi se gotovo 30 godina, u različitim sustavima i na različitim radnim mjestima, a proaktivnom skrbi o mentalnom zdravlju bavi se intenzivno posljednjih 15-tak godina od kada su u našoj zemlji djelatni strateški okviri skrbi o mentalnom zdravlju. Autor je mnoštva publikacija i radova u ovim područjima, a sada su svi oni dostupni na jednome mjestu. Zbog svojega je doprinosa struci Siniša Brlas dobitnik i brojnih nagrada, uključujući i „Psihologijsku nagradu Ramiro Bujas“ koja je najprestižnija nagrada u psihologiji. Internetska je stranica besplatno svima dostupna ovdje: psihologijaovisnosti.eu

36. Povodom Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa droga objavljen tekst „Zašto je važno ne započeti kada su u pitanju ovisnička ponašanja - 15 uspješnih godina knjige „Važno je ne započeti““

Svima koji se bave ovisničkom problematikom jasno je kako je izuzetno važno učiniti sve da se ovisničko ponašanje ne pretoči u ovisnost kao kroničnu recidivirajuću bolest mozga. Ustvari, još je važnije niti ne započeti s ovisničkim ponašanjem, jer ono osobito kod mladih višestruko povećava rizik od razvoja ovisnosti u odnosu na odrasle (kod kojih također postoji visoki rizik, da ne bude zabune). Važno je to dodatno osvijestiti upravo i ovih dana u kontekstu obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa droga.

Što je to ovisničko ponašanje? Ovisničko ponašanje, kako ga opisuje „Terminološki opisni rječnik ovisnosti“ Siniše Brlasa, „ponašanje je koje uključuje zlouporabu sredstava ovisnosti (droga). Ovisničko ponašanje ne vodi nužno u ovisnost, ali je takvo ponašanje rizično za razvoj ovisnosti. Međutim, iako ovisničko ponašanje ne mora završiti ovisnošću (može se svesti samo na eksperimentiranje sredstvima ovisnosti ili njihovo povremeno uzimanje), ovisnost svakako uključuje ovisničko ponašanje osobe koja uzima sredstva ovisnosti (drogu). Važna odrednica ovisničkog ponašanja, posebno u poodmaklom ovisničkom stažu, jest tvrdokornost toga ponašanja i otpornost na promjene. Ovisnici naime usvajaju navike koje uključuju aktivnosti usmjerene pronalaženju i zlouporabi droge i koje je navike zbog adiktivnosti djelovanja droge koju zloupotrebljavaju vrlo teško, a ponekad i nemoguće mijenjati. U kriminološkom pristupu ovisničko ponašanje opisuje se kao niz kriminalnih radnji povezanih s nabavom, distribucijom i štetnom zloupotrebom droge.“

Ovisničko ponašanje kao temelj ovisnosti u središtu je interesa psihologije ovisnosti, područja primijenjene psihologije koje se bavi psihološkom podlogom i psihičkim procesima koji su u osnovi ovoga problema. Upravo ovim aspektima ovisnosti bavi se i prva knjiga na ovim prostorima u kojoj se objašnjavaju osnovni mehanizmi ovisničkog ponašanja i ovisnosti, a to je knjiga „Važno je ne započeti – neki temeljni pojmovi psihologije ovisnosti“ iz 2010. godine, autora profesora psihologije i specijaliste kliničke psihologije Siniše Brlasa, u izdanju Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Pratila ju je tada i dodatna „oprema“; poput označivača stranica (bookmarkera) i bedža, što je bio dodatni doprinos i promociji knjige, ali i promociji zdravlja. Knjiga u stručnoj i akademskoj zajednici aktivno živi već 15 godina, a o njezinoj prepoznatljivosti i važnosti govori i činjenica da je netom nakon objavljivanja tadašnje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske otkupilo cjelokupno drugo izdanje knjige za sve osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj za provedbu školskih programa prevencije ovisnosti. Knjiga se kao stručna literatura potom koristi i u provedbi Kurikuluma zdravstvenog odgoja u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj.

Navedeno pokazuje kako su znanja i iskustva stručnjaka županijskog Zavoda za javno zdravstvo prepoznatljiva i primjenjiva i puno šire od ustanove i županije u kojoj nastaju.

Navedene publikacije, uz ostale autorove knjige, moguće je pronaći i na prvoj specijaliziranoj web stranici posvećenoj psihologiji ovisnosti i mentalnom zdravlju: psihologijaovisnosti.eu

37. **Sekcija za kliničku psihologiju Hrvatskog psihološkog društva kojoj je na čelu profesor Siniša Brlas dobila je novi vizualni identitet**

Sekcija za kliničku psihologiju Hrvatskog psihološkog društva kojoj je od prošle godine na mjestu pročelnika profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, ima od sada novi vizualni identitet. On je suvremen, jasno komunicira zadaće kliničke psihologije (i psihologije općenito) i profesionalno je grafički oblikovan u skladu sa suvremenim trendovima u grafičkom dizajnu.

Psihologija kao struka razumije kako je i neverbalna komunikacija neizostavan i važan dio komunikacije kao ključnog alata i vještine u međuljudskoj interakciji te je slijedom toga osmišljen pristup koji će biti doprinos boljoj vidljivosti rada kliničkih psihologa, ali i psihologije kao struke u akademskoj i lokalnoj zajednici.

Psiholozi su neizostavni članovi stručnih timova i u službama za izvanbolničko liječenje ovisnosti i skrb o mentalnom zdravlju od samih početaka rada ovih službi u županijskim zavodima za javno zdravstvo, pa tako i u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije u kojemu je psiholog Siniša Brlas kreirao sustav prevencije i suzbijanja ovisnosti te proaktivne skrbi mentalnom zdravlju i sada je voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje.

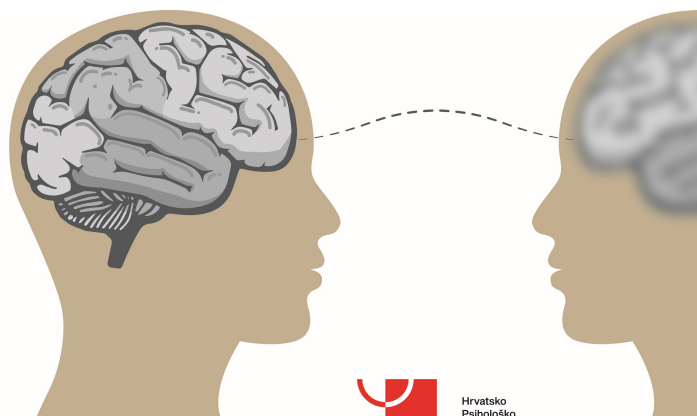
Klinički psiholozi su specijalisti unutar psihologije kao struke, a u Virovitičko-podravskoj županiji su iznimno malobrojni, usprkos stalnim potrebama za njihovim uslugama. Naš Zavod za javno zdravstvo jedna je od malobrojnih ustanova u Virovitičko-podravskoj županiji koja ima zaposlenog kliničkog psihologa (Sinišu Brlasa) koji već gotovo dva desetljeća postavlja standarde prevencije i suzbijanja ovisnosti te promiče proaktivnost u pristupu skrbi o mentalnom zdravlju u našoj županiji, ali i puno šire.

Standardi rada kliničkih i zdravstvenih psihologa proizlaze iz temeljnih zadataka kliničke i zdravstvene psihologije, a to su: prevencija, psihodijagnostička procjena, tretman neprilagođenog i aberantnog doživljavanja i ponašanja te istraživanja. Ovi su Standardi usmjereni ka razvoju kompetencija kliničkih psihologa kako bi oni što kvalitetnije:

1. istraživali utjecaje različitih biopsihosocijalnih čimbenika na psihičko i tjelesno zdravlje te evaluirali različite psihodijagnostičke i tretmanske postupke,
2. razvijali vještine psihodijagnostičkog i tretmanskog rada s različitim populacijama i skupinama,
3. primjenjivali znanstvene psihološke spoznaje s ciljem promicanja mentalnog zdravlja te pružanja psihološke podrške i pomoći pojedincima, obiteljima, institucijama i društvu u cjelini te
4. djelovali s ciljem preventivnog i kurativnog učinka na psihičko (mentalno) zdravlje pojedinca i zajednice.

Navedene zadaće profesor Brlas kao klinički psiholog u našoj županiji i Zavodu za javno zdravstvo provodi slijedom ključnih strateških dokumenata koji u našoj zemlji i županiji reguliraju ova područja, a to su:

1. Nacionalna strategija djelovanja na području ovisnosti
2. Akcijski plan djelovanja na području ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji
3. Strateški okvir razvoja mentalnog zdravlja u našoj zemlji.

38. Kako su naš Zavod za javno zdravstvo i profesor Siniša Brlas odigrali važnu ulogu u ustroju suradnje s probacijom i u edukaciji probacijskih službenika u našoj zemlji

Od samih početaka probacije u našoj zemlji javnozdravstveni sustav ima važnu ulogu u temeljnim zadaćama probacije. Probacija je uvjetovana i nadzirana sloboda počinitelja kaznenih djela tijekom koje službenici probacije provode postupke usmjerene na resocijalizaciju osuđenika, smanjenje rizika od počinjenja novog kaznenog djela te zaštitu društvene zajednice. Iz navedenoga se može uočiti kako su zadaće probacije kompatibilne i javnozdravstvenom djelovanju zavoda za javno zdravstvo, osobito u dijelu koji se odnosi na resocijalizaciju osoba koje imaju doticaj sa sredstvima ovisnosti.

Prva zakonska regulativa o probaciji donesena je 2009. godine i odmah se pokazala potreba umrežavanja suradnje probacijskog sustava (koji je u nadležnosti pravosudnih organa) s javnozdravstvenim sustavom (u području zdravstva), osobito vezano uz izazove nadzora nad ponašanjem osoba koje su u riziku od recidiva nakon izricanja neke kaznene mjere ili izlaska iz institucije zatvorenog tipa u kojima im je bilo određeno ili liječenje od ovisnosti ili mjera indicirane prevencije ovisnosti. Stoga su se iskustva provedbe mjere izvanbolničkog liječenja i tretmana ovisnika u javnozdravstvenom sustavu pokazala iznimno korisna i za probaciju pa su ubrzo započela prva povezivanja probacijskih ureda i službi za izvanbolničko liječenje ovisnosti i skrb o mentalnom zdravlju pri županijskim zavodima za javno zdravstvo. Iskusniji stručnjaci iz javnozdravstvenog sustava bili su pozvani uključiti se u uspostavljanje mreže ove suradnje, a među prvima u tome je bio profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, psiholog u tadašnjoj Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije. Specifična iskustva profesora Brlasa i našega Zavoda za javno zdravstvo u uspostavljanju mreže međusektorske suradnje odnose se prvenstveno na osmišljavanje i oživotvorenje Protokola međusektorske suradnje u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji iz 2007. i 2017. godine, u našoj zemlji originalnog i još uvijek jedinstvenog modela suradnje dionika borbe protiv ovisnosti. Na poziv Ministarstva pravosuđa i načelnice Sektora za probaciju i pomoćnice ministra pravosuđa Jane Špero, profesor Brlas održao je 19. rujna 2018. godine u Ministarstvu pravosuđa u Zagrebu edukaciju pod nazivom „Izvanbolnički tretman ovisnika u interdisciplinarnom kontekstu borbe protiv ovisnosti“ (<https://mpudt.gov.hr/vijesti/izvanbolnicki-tretman-ovisnika-u-interdisciplinarnom-kontekstu-borbe-protiv-ovisnosti/19931>). Edukaciju je Ministarstvo organiziralo za probacijske službenike iz svih dijelova Republike Hrvatske. Dio probacijskih službenika bio je nazočan edukaciji u zgradi Ministarstva, dok je ostatak službenika edukaciju pratio u svojim uredima diljem Hrvatske putem video linka. Ministarstvo pravosuđa zbog ovoga je profesoru Brlasu dodijelilo važno priznanje za njegov stručni doprinos međusektorskoj suradnji u tretmanu ovisnika i suradnji na pripremi i realizaciji ove edukacije, a sve je započelo 2017. godine uključivanjem Probacijskog ureda Bjelovar u mrežu međusektorske suradnje dionika u Virovitičko-podravskoj županiji. Takvo je priznanje dobio prvi puta netko iz Virovitičko-podravске županije, a dodijeljeno je na posebnoj svečanosti u zgradi Ministarstva pravosuđa u Zagrebu. Na ovaj je način utjecaj Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije snažno i trajno utkan u strukturu suradnje koja i danas u našoj zemlji prema ovome modelu aktivno doprinosi resocijalizaciji i rehabilitaciji osuđenika (među njima i liječenih ovisnika) puštenih na uvjetnu nadziranu slobodu. Navedeno pokazuje kako bogata i raznolika iskustva i znanja stručnjaka našega Zavoda za javno zdravstvo stvaraju trajnu dodanu vrijednost cjelokupnom sustavu prevencije i suzbijanja ovisnosti, ne samo u Virovitičko-podravskoj županiji nego i u Republici Hrvatskoj, ali sve češće i izvan granica naše zemlje.

39. Stručnjaci i znanstvenici iz cijeloga svijeta čitaju stručne radove voditelja Odjela

Poznata internacionalna internetska platforma Research Gate (<https://www.researchgate.net/>) na kojoj stručnjaci i znanstvenici iz cijeloga svijeta objavljuju svoje radove kako bi bili dostupni svima i tako se povezuju u mrežu interdisciplinarnе suradnje, upravo je izvijestila kako je poster "Okvirni program savjetodavnog rada s ovisnicima" pročitao 50 stručnjaka i znanstvenika diljem svijeta. No, ono što je važnije jest to da se ovaj poster referira na knjigu "Savjetodavni rad s ovisnicima" koje je autor profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, a izdavač je naš Zavod za javno zdravstvo. Knjiga je jedinstvena i važna po tome što se u njoj opisuje jedan inovativni i u regiji jedinstveni program savjetodavnog rada s ovisničkom populacijom prema kojemu se i u našem Zavodu već dva desetljeća uspješno provodi psihološko savjetovanje i tretman ovisnika. I knjiga i poster mogu se pronaći na prvoj internetskoj stranici posvećenoj psihologiji ovisnosti: psihologijaovisnosti.eu.

I ostale su publikacije i radovi koji su nastali u našem Zavodu iznimno čitano stručno štivo, pa je tako prošle godine ista platforma izvijestila kako je knjiga „Psihologija ovisnosti u interdisciplinarnom kontekstu borbe protiv ovisnosti“ koje je autor također Siniša Brlas, a izdavač naš Zavod, pročitana čak tisuću puta. Iznimno veliki broj čitanja pokazuje kako postoji veliki interes stručnjaka i akademske zajednice za područje psihologije ovisnosti i za ovisnost kao javnozdravstveni i biopsihosocijalni izazov. Također pokazuje da je ova knjiga, prva kod nas iz područja psihologije ovisnosti, relevantan izvor stručnih i znanstvenih spoznaja u ovome području. Slično je iste godine bilo i s publikacijom „Mladi educiraju mlade u prevenciji i suzbijanju ovisnosti“ skupine autora, nastale u izdanju našega Zavoda u preventivnom projektu „Mladi za mlade u prevenciji i suzbijanju ovisnosti“ koji je tijekom 2018. i 2019. godine proveden u Virovitičko-podravskoj županiji s ciljem osnaživanja samozaštitnih kapaciteta mladih u prevenciji ovisnosti i afirmaciji zdravlja. Partnerska je organizacija Zavodu tada bila Udruga za pomoć mladima Virovitičko-podravske županije "Veranda", dok su suradnici bili savjeti mladih koji djeluju na području naše županije. Stručna i znanstvena osnova ovakvoga pristupa prevenciji bila je iskoristiti potencijal vršnjačke edukacije u postizanju preventivnih učinaka.

Sve se navedene publikacije mogu pronaći u web knjižnici našega Zavoda.

Navedeno pokazuje kako je itekako važno publicirati i objavljivati iskustva iz neposrednog rada stručnjaka našega Zavoda, jer se na ovaj način globalno promoviraju i zdravlje, ali i naš Zavod, županija pa i Republika Hrvatska kao izvorište vrsnih stručnjaka u području javnozdravstvenog interesa.

40. **Započela je statistička obrada podataka iz provedene Ankete o ovisnostima u Virovitičko-podravskoj županiji**

Nakon što je u prvoj polovini 2025. godine uspješno provedena Anketa o ovisnostima među mladima u Virovitičko-podravskoj županiji, u ljeto 2025. godine pristupilo se statističkoj obradi podataka, a to je opsežan višemjesečni proces u strogo kontroliranim znanstvenim uvjetima. Obradu podataka te stručnu i znanstvenu analizu provest će jedan od vodećih hrvatskih znanstvenika i autoriteta u području društvenih istraživanja, prof. dr. sc. Josip Burušić s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba, sa suradnicima. Na ovaj će se način osigurati znanstvenost u pristupu i potpuna iskoristivost dobivenih podataka za primjenu u planiranju i provedbi učinkovitih preventivnih programa u Virovitičko-podravskoj županiji. Ne treba posebno naglašavati kako je naša županija jedna od malobrojnih u kojima se provode na rezultatima istraživanja utemeljeni preventivni programi.

Kvaliteta i učinkovitost preventivnih aktivnosti ovisi o postavljanju ostvarivih ciljeva, a odabir ciljeva ovisi o rezultatima prethodno provedenih istraživanja. Stoga je Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije u suradnji s osnovnim i srednjim školama te Veleučilištem u Virovitici osmislilo i provelo novi val istraživanja o rizičnim ponašanjima mladih u Virovitičko-podravskoj županiji. Radi se o Anketi o ovisnostima koja je u prethodnom valu u našoj županiji provedena tijekom deset školskih godina (2004./05.-2014./15.), a ovoga puta je primijenjena u proširenom obliku, s dodatnim pitanjima koja se odnose i na nove i na ponašajne ovisnosti, kako bi se došlo do pokazatelja i o novim oblicima rizičnih ponašanja mladih. Oba su ova vala istraživanja ustvari nastavak inicijalnog istraživanja koje je prije 20 godina proveo profesor Siniša Brlas sa suradnicima u srednjim školama u Virovitičko-podravskoj županiji, rezultati kojega su objavljeni u stručnom časopisu „Život i škola“ u broju 14 iz 2005. godine (<https://hrcak.srce.hr/file/39624>), a koje je i potaknulo daljnje cikluse istraživanja u našoj županiji.

Koordinativno tijelo za provedbu ovako složenog pristupa na županijskoj razini je Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti na čelu s profesorom psihologije i specijalistom kliničke psihologije Sinišom Brlasom. Dobiveni pokazatelji bit će temelj za provedbu preventivnih aktivnosti i učinkovitu realizaciju Akcijskog plana u Virovitičko-podravskoj županiji u narednom višegodišnjem razdoblju. Na ovaj će način Virovitičko-podravska županija i nadalje imati na rezultatima istraživanja utemeljene preventivne aktivnosti (među malobrojnima u Republici Hrvatskoj), što je osnovni preduvjet učinkovite prevencije.

Provedba istraživanja o ovisnostima u Virovitici je ustvari započela prije više od 40 godina. Prvo je takvo istraživanje proveo diplomirani socijalni pedagog Stjepan Brlas u suradnji s psihijatrom Slavkom Sakomanom još davne 1983. godine, a zatim ga je 1988. godine ponovio Siniša Brlas za potrebe svojeg završnog (maturalnog) rada pod nazivom „Bolesti ovisnosti“. Treći je val ovoga istraživanja proveden 2023. godine, proveli su ga profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas i magistra psihologije Sanja Lješćak, što je omogućilo praćenje trendova u rizičnim i ovisničkim ponašanjima virovitičkih srednjoškolaca tijekom čak 40 godina, a to je objavljeno i u stručnom časopisu „Klinička psihologija“ u broju 16 iz 2023. godine (<https://klinicka.nakladaslap.com/hr/articles/abstract/?id=2023-16-12-4>).

Navedeno pokazuje kako u Virovitičko-podravskoj županiji već postoje kvalitetni i usporedivi podaci o ovisničkim ponašanjima mladih u duljem vremenskom razdoblju, slijedom čega je i

do sada bilo moguće provoditi sustavne i na rezultatima istraživanja utemeljene preventivne intervencije, a novim valom istraživanja ovaj će „bazen“ vrijednih i korisnih pokazatelja o rizičnim i ovisničkim ponašanjima mladih biti ažuriran i još potpuniji.

Ovakav je sustavan pristup prevenciji moguće prepoznati tek u malom broju sredina u Republici Hrvatskoj, a Virovitičko-podravska županija svakako je jedna od njih.

41. **Edukacija voditelja školskih preventivnih programa provedena na inicijativu Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti posredno osnažuje i kapacitete našega Zavoda**

Akcijskim planom djelovanja na području prevencije i suzbijanja ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji za razdoblje od 2024. do 2026. godine koji je na prijedlog Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti prihvatila Skupština Virovitičko-podravske županije predviđeno je i trajno stručno usavršavanje dionika međusektorske suradnje u području prevencije i suzbijanja ovisnosti.

Na tome je tragu u srijedu 3. rujna 2025. godine, na početku nove školske godine, u Velikoj vijećnici Virovitičko-podravske županije na prijedlog Povjerenstva i u organizaciji Virovitičko-podravske županije održana edukacija voditelja školskih preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama Virovitičko-podravske županije. Nakon što su skup pozdravili županijska koordinatorka školskih preventivnih programa Matea Varkaš Radoš i profesor Siniša Brlas kao predsjednik Povjerenstva, edukaciju su održale stručnjakinje prof. dr. sc. Silvija Ručević i Mirela Skelac, univ., spec. act. soc. ispred Agencije za odgoj i obrazovanje. Teme su obuhvatile rizična ponašanja djece i mladih te izazove za njihovo mentalno zdravlje kao rizike i za razvoj ovisničkih ponašanja mladih. Ovakva je edukacija posredno važna i našem Zavodu za javno zdravstvo jer su voditelji ŠPP-a među najvažnijim suradnicima Zavodu u provedbi preventivnih aktivnosti, projekata i programa već dulji niz godina. Stoga je profesor Brlas inicijativom za održavanjem ove edukacije kroz Akcijski plan nastojao djelovati u smjeru osnaživanja kapaciteta dionika suradnje, a time ujedno posredno osnažiti i kapacitete našega Zavoda za daljnje učinkovito preventivno djelovanje kroz međusektorsku suradnju u provedbi projekata i programa.

Na ovaj je način Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti, kojemu je na čelu profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, aktivno uključeno u poticanje, osmišljavanje i koordiniranje aktivnosti osnaživanja dionika prevencije i suzbijanja ovisnosti u našoj županiji, što mu i jest jedna od zadaća.

42. **Sudjelovanje na komemoraciji i tribini**

U četvrtak 4. rujna 2025. godine u Četekovcu je održana komemoracija za žrtve Domovinskog rata iz 1991. godine, a nakon toga i tribina za sudionike komemoracije. Događaj je organizirala Udruga HVIDR-a Slatina, a na ovome je događaju sudjelovao i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije koji s ovom Udrugom surađuje u projektima skrbi o mentalnom zdravlju hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji.

43. Edukacijske i socijalizacijske radionice za djecu i mlade: deset godina priručnika o radionicama u borbi protiv ovisnosti kojega je koautor psiholog u našem Zavodu

Početkom nove nastavne godine 8. rujna 2025. pravo je vrijeme za podsjetiti na važnost pravovremenog i kontinuiranog preventivnog djelovanja među djecom i mladima. Prevencija je skup složenih postupaka kojima je cilj spriječiti da rizični činitelji dovedu do nepovoljnih razvojnih ishoda djece i mladih, dok se istovremeno osnažuju zaštitni činitelji koji osnažuju psihosocijalni rast i razvoj.

Ova saznanja još su prije deset godina iskoristili psiholozi Vanja Gorjanac iz Centra za nestalu i zlostavljanu djecu iz Osijeka i Siniša Brlas iz Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije kada su svoja znanja i iskustva pretočili u priručnik „Radionice u borbi protiv ovisnosti“ (izdavač je Centar za nestalu i zlostavljanu djecu iz Osijeka, 2015. godine).

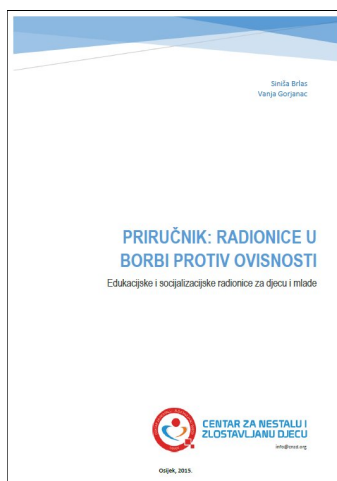
Priručnik je nastao u sklopu projekta „Okreni leđa ovisnosti“ koji je tada provodio Centar za nestalu i zlostavljanu djecu i koji je bio financiran od Ministarstva socijalne politike i mladih, a temelji se na osmišljenim i provedenim edukacijskim i socijalizacijskim radionicama za djecu u dobi od 11 do 15 godina.

Kako je u pregovoru navedeno, ovaj „priručnik, nakon uvodnog teorijskog dijela o problemu i oblicima ovisnosti te mogućim oblicima prevencije (poglavlja od 1. do 5. dijelom su preuzeta iz knjige „Važno je ne započeti; neki temeljni pojmovi psihologije ovisnosti“ autora Siniše Brlasa), nudi praktični dio koji uključuje prikaz edukativnih i socijalizacijskih radionica s potrebnim materijalima za provođenje te materijalima za evaluaciju. Uz pomoć ovog priručnika svi zainteresirani nastavnici, odgajatelji i ostali stručni suradnici koji rade s djecom i mladima, kao i svi ostali zainteresirani roditelji ili studenti, moći će se informirati i nastaviti provoditi program s ciljem promocije zdravog načina života i prevencije ovisničkog ponašanja među djecom i mladima.“.

Navedeni priručnik već se 10 godina koristi u neposrednom radu s djecom i mladima, a komplementaran je s knjigom „Važno je ne započeti“ profesora Siniše Brlasa koja se već 15 godina koristi u odgojno-obrazovnom sustavu u provedbi školskih programa prevencije ovisnosti i Kurikuluma zdravstvenog odgoja. Primjer je to sinergije stručne literature u jednom važnom području skrbi o zdravlju djece i mladih.

Osim toga, ovaj je priručnik i primjer dobre i učinkovite međusektorske suradnje stručnjaka Zavoda za javno zdravstvo iz Virovitičko-podravske županije i organizacije civilnog društva iz susjedne Osječko-baranjske županije, a takva suradnja je dodana vrijednost svekolikim naporima usmjerenima prevenciji i suzbijanju ovisnosti u više županija istovremeno.

Obje su knjige besplatno dostupne i na prvoj domaćoj internetskoj stranici o psihologiji ovisnosti i mentalnom zdravlju: psihologijaovisnosti.eu

44. Nastavak suradnje s vodećim hrvatskim stručnjacima za ovisnosti: sudjelovanje profesora Siniše Brlasa kao recenzenta na predstavljanju nove knjige kriminalista Dubravka Klarića

Nacionalna strategija djelovanja na području ovisnosti jasno ističe nužnost vertikalne i horizontalne suradnje dionika, a u ovom najvažnijem strateškom dokumentu piše: „provedba javnih politika u ovom području treba se temeljiti na integriranom, uravnoteženom i multidisciplinarnom pristupu“. Stoga je svaka suradnja stručnjaka našega Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije sa stručnjacima u različitim resorima ustvari implementacija Nacionalne strategije kao temeljnog strateškog okvira za prevenciju i suzbijanje ovisnosti u našoj zemlji, ali i našeg županijskog Akcijskog plana.

Jedan od oblika suradnje jest i suradnja u publiciranju, a jedan od vodećih i najplodnijih domaćih autora je naš poznati stručnjak i kriminalist Dubravko Klarić. Stoga je priznanje i našem Zavodu kada stručnjak ovakvoga stručnog utjecaja pozove na suradnju nekoga od stručnjaka Zavoda. Tako je i s posljednjom knjigom Dubravka Klarića „Zloupotreba droga – visokorizičan društveni fenomen“ u kojoj je prvi recenzent profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo i predsjednik Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije. Promocija nove knjige Dubravka Klarića održana je u Policijskoj akademiji u Zagrebu u utorak 9. rujna 2025. godine. Knjigu su, uz autora, predstavili prvi recenzent profesor Brlas i preostala dva recenzenta, a skupu se obratio i načelnik Policijske akademije Josip Čelić. Profesor Brlas ovom je prilikom od autora bio pozvan predstaviti i svoju novu knjigu „Prevencija ovisnosti“, jer ove su dvije knjige jedinstvene u našoj zemlji i nadopunjuju se u pristupu prevenciji i suzbijanju ovisnosti, a oba su autora vodeći domaći stručnjaci u svojim područjima.

Navedeno pokazuje kako renomirani stručnjaci u našoj zemlji prepoznaju potencijal stručne suradnje sa stručnjacima Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, što je ujedno i pokazatelj kako se u našoj lokalnoj zajednici provode učinkovite i široko prepoznatljive aktivnosti u borbi protiv ovisnosti. Sve to na najbolji način u javnozdravstvenom kontekstu afirmira i naš Zavod, ali i Virovitičko-podravsku županiju u kojoj naši stručnjaci djeluju i doprinose lokalnoj zajednici.

45. **Sudjelovanje psihologa u radu Županijskog tima za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji**

U srijedu 10. rujna 2025. godine u zgradi Virovitičko-podravске županije održan je sastanak Županijskog tima za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji Virovitičko-podravске županije. Na ovome je sastanku kao član Tima u ime Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije sudjelovao profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje. Razmatrali su se oblici aktivnosti kojima će se u našoj županiji obilježiti nadolazeći 22. rujna, Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama. U Zavodu za javno zdravstvo s problematikom nasilja u obitelji i nasilja nad ženama stručnjaci se najviše susreću prilikom provedbe sudskih mjera liječenja od ovisnosti o alkoholu te na ovaj način aktivno doprinose sprječavanju i suzbijanju nasilja u obitelji. Ove mjere sudovi obično izriču osobama koje su pod utjecajem alkohola počinile nasilje u obitelji, a većinom je to nasilje nad ženama. Na ovaj način naš Zavod za javno zdravstvo i dodatno daje aktivan doprinos prevenciji i suzbijanju nasilja u Virovitičko-podravskoj županiji.

46. **Aktivno sudjelovanje psihologa kao moderatora javne rasprave povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama**

U srijedu 24. rujna 2025. godine u Virovitičko-podravskoj županiji obilježen je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama (koji se inače u našoj zemlji obilježava 22. rujna), i to javnom raspravom pod nazivom „Rano prepoznavanje i pravovremena intervencija u odgojno-obrazovnom sustavu u slučaju saznanja o nasilju u obitelji“. Javna je rasprava održana u Velikoj vijećnici Virovitičko-podravске županije i u njoj su sudjelovali dionici koji se u svojem radu susreću s problematikom obiteljskog nasilja.

Javnu raspravu organizirao je Županijski tim Virovitičko-podravске županije za suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u suradnji s Upravnim odjelom za obrazovanje, kulturu i sport Virovitičko-podravске županije, a ciljano je bila usmjerena osnaživanju zaposlenih u odgojno-obrazovnom sustavu za pravovremeno prepoznavanje i učinkovito djelovanje u slučajevima saznanja o nasilju u obitelji učenika. Idejni začetnik i moderator javne rasprave bio je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije, koji je u ime Zavoda član Županijskog tima i aktivno doprinosi timskom radu. Na početku se skupu obratila predsjednica Županijskog tima Desa Kolesarić, skup je

pozdravila i pročelnica Službe za poslove župana i opće poslove Jasna Abramović, a potom je uvodno izlaganje održala pedagoginja Osnovne škole Suhopolje Sabina Vukić. Nakon toga je uslijedila rasprava sudionika po tri važna pitanja: prepoznavamo li uvijek nasilje, koji su oblici intervencija i kako se dionici mogu bolje povezati u mrežu suradnje.

Obilježavanje Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama za cilj ima osvijestiti i senzibilizirati društvo na problematiku nasilja nad ženama, poslati poruku o nultoj toleranciji prema svim oblicima nasilja (pa i onom nad ženama), ali i osnažiti dionike suradnje za djelotvorne preventivne intervencije i rano prepoznavanje nasilja u obitelji.

Zavod za javno zdravstvo kontinuirano daje aktivan doprinos prevenciji i suzbijanju nasilja u Virovitičko-podravskoj županiji, a u Zavodu se s problematikom nasilja u obitelji i nasilja nad ženama stručnjaci najviše susreću prilikom provedbe sudskih mjera liječenja od ovisnosti o alkoholu koje sudovi obično izriču osobama koje su pod utjecajem alkohola počinile nasilje u obitelji. Prevencija nasilja u obitelji tako je ustvari i prevencija ovisnosti o sredstvima pod utjecajem kojih se nasilje najčešće i događa.

47. **Ususret Svjetskom danu mentalnog zdravlja i skorom početku akademske godine objavljen tekst o skrbi o mentalnom zdravlju učenika i studenata**

Povodom skorog početka nove akademske, ali i već započete školske godine, a ujedno i ususret obilježavanju Svjetskog dana mentalnog zdravlja (10. listopada) prigoda je podsjetiti kako se već puno desetljeće u odgojno-obrazovnom sustavu naše zemlje koristi vodič „Kako prevladati ispitnu tjeskobu“ kojega su autori psiholozi Siniša Brlas i Ivana Martinušić (sada Kostelac).

Radi se o vodiču koji je nastao 2015. godine kao pomoć učenicima i studentima u ublažavanju tjeskobe koja se gotovo redovito pojavljuje prije i tijekom polaganja ispita. Ispitna tjeskoba može biti ozbiljna prepreka na putu ostvarenja obrazovnih ciljeva i stoga je potencijalna opasnost za mentalno zdravlje učenika i studenata. Učenicima i studentima nije poželjno da su izloženi visokoj razini ispitne tjeskobe jer ona nije dobra prognoza za njihov uspjeh u ispitnim situacijama. Stoga su autori osmislili ovaj vodič kako bi pomogli učenicima i studentima osvijestiti važnost razvijanja tolerancije na stres i frustraciju u pripremanju za polaganje ispita i poučili ih navikama i vještinama koje im u tome mogu pomoći. Koncipiran je tako da nakon uvodnog pojašnjenja temeljnih pojmova učenike i studente u koracima vodi ka ublažavanju tjeskobe za vrijeme učenja, pred ispit te za vrijeme ispita. Radi se o nizu praktičnih i međusobno logički povezanih savjeta kojima je cilj očuvanje mentalnog zdravlja učenika i studenata u stresnim i frustrirajućim ispitnim situacijama. Džepnog je formata kako bi bio praktičan i u svakom trenutku pri ruci svima onima koji se nalaze pred ispitnom situacijom. Rezultat je odlične stručne i međusektorske suradnje ondašnje Visoke škole za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici (sadašnje Veleučilište u Virovitici) i Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije. Kao i mnoge druge publikacije, i ovaj je vodič nastao u okviru projekta „Psihologija u zaštiti mentalnog zdravlja“ kojega je prije 15 godina na nacionalnoj razini pokrenula skupina hrvatskih psihologa, među njima i virovitički psiholog Siniša Brlas, i koji je do sada iznjedrio veliki broj važnih i korisnih publikacija u području proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju.

Vodič je svima dostupan na internetskoj stranici Zavoda za javno zdravstvo te na specijaliziranoj internetskoj stranici psihologijaovisnosti.eu

48. Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravске županije pod predsjedanjem profesora Siniše Brlasa održalo sjednicu ususret Mjesecu borbe protiv ovisnosti

U srijedu 08. listopada 2025. godine u zgradi Virovitičko-podravске županije održana je sedma sjednica Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravске županije u novom sazivu. Sjednicu je vodio predsjednik Povjerenstva Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije iz Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije. Povjerenstvo je na ovoj sjednici razmotrilo pripreme za aktivnosti povodom nadolazećeg Mjeseca borbe protiv ovisnosti, osobito skupa na kojemu će stručnoj javnosti biti prezentirani pokazatelji o stanju ovisnosti među mladima u našoj županiji temeljem provedene Ankete o ovisnostima u školama i na Veleučilištu Virovitica.

Aktivnosti Povjerenstva usmjerene su realizaciji Akcijskog plana djelovanja na području prevencije i suzbijanja ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji kojega je izradilo upravo ovo Povjerenstvo, a prihvatila Skupština Virovitičko-podravске županije. Svima njima je zajedničko to da im je cilj osnažiti sustav prevencije i suzbijanja ovisnosti u našoj županiji za vremena i izazove koji dolaze.

Novim sazivom Povjerenstva od travnja 2024. godine cjelokupni je sustav prevencije i suzbijanja ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji revidiran te ima i sve snažniju stručnu i znanstvenu podlogu u pristupu problematiki ovisnosti.

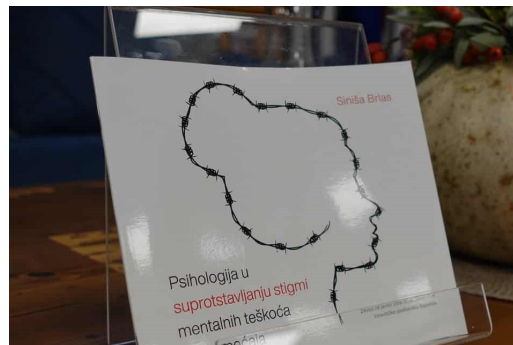

49. Povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja predstavljena nova knjiga profesora Siniše Brlasa o suprotstavljanju stigmati mentalnih poremećaja

U četvrtak 09. listopada 2025. godine u 18 sati u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica uz prigodno predavanje javnosti je predstavljena nova knjiga profesora psihologije i specijaliste kliničke psihologije Siniše Brlasa „Psihologija u suprotstavljanju stigmati mentalnih teškoća i poremećaja“. Izdavač knjige je Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije u kojemu profesor Brlas radi kao psiholog i voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje. Ovaj je događaj prilog obilježavanju Svjetskog dana mentalnog zdravlja i skoroga početka Mjeseca hrvatske knjige.

Stigma mentalnih teškoća i poremećaja svojevrsni je „znak srama“ kojega „nose“ pojedinci koji imaju teškoće s mentalnim zdravljem i ponekad može biti problem veći od samoga poremećaja, a što jako otežava liječenje i oporavak. Ovaj je problem prepoznat i u najvažnijim europskim strateškim dokumentima, osobito u „Europskom paktu za mentalno zdravlje i dobrobit“ iz 2008. godine koji je postavio smjernice za sve nacionalne strategije u Europi, a među samo pet istaknutih glavnih smjernica ili područja djelovanja je i suprotstavljanje stigmati i socijalnoj isključenosti. Publikacija je stoga sasvim u skladu sa suvremenim trendovima u skrbi o mentalnom zdravlju i pokazuje visoku razinu osviještenosti autora za važna pitanja u skrbi za zdravlje, kao i osjetljivost nakladnika za važna javnozdravstvena pitanja.

Knjiga je dostupna na internetskoj stranici Zavoda za javno zdravstvo i na autorovoj specijaliziranoj internetskoj stranici posvećenoj psihologiji ovisnosti i skrbi o mentalnom zdravlju www.psihologijaovisnosti.eu (foto ICV)

50. U Belišću održano predavanje psihologa o mentalnom zdravlju branitelja povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja

Povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije održao je u petak 10. listopada 2025. godine u Belišću predavanje o ratnoj traumi i mentalnom zdravlju branitelja. Predavanje je održano u gotovo popunjenoj Crkvi sv. Josipa Radnika, a na predavanju su bili nazočni hrvatski branitelji i članovi njihovih obitelji, kao i braniteljske udruge s toga područja. Predavanje su zajednički organizirali Udruga PUKS - Pomoć u kriznim situacijama iz Belišća i Župa sv. Josipa Radnika iz Belišća, a prije predavanja profesor Brlas gostovao je u podcastu Udruge PUKS i na Gradskom radiju Belišće.

Nastavak je to aktivnosti koje je započela provoditi Udruga HVIDR-a Slatina (koju vodi predsjednik Nenad Križić) tijekom 2024. godine u okviru projekta „Psihosocijalna prilagodba i prevencija rizičnih ponašanja Hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata u Slatini“, a koji je osmišljen i implementiran u suradnji s profesorom Brlasom i uz potporu Ministarstva hrvatskih branitelja. Ova je suradnja nastavljena i 2025. godine u okviru projekta Udruge HVIDR-a Slatina „Iskustva dobre prakse u području psihosocijalne prilagodbe i prevencije rizičnih ponašanja Hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata“ u okviru kojega je i održano ovo predavanje.

51. Predstavnik Zavoda profesor Siniša Brlas doprinosi Županijskom timu za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

U utorak 14. listopada 2025. godine u zgradi Virovitičko-podravске županije održan je novi sastanak Županijskog tima za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji Virovitičko-podravске županije. Na ovome je sastanku kao član Tima u ime Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije sudjelovao profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje. Razmatrali su se oblici aktivnosti kojima će se u našoj županiji obilježiti nadolazeći Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, a profesor Brlas predložio je održavanje tematskog stručnog skupa dionika koji sudjeluju u radu Tima. U Zavodu za javno zdravstvo s problematikom nasilja u obitelji i nasilja nad ženama stručnjaci se najviše susreću prilikom provedbe sudskih mjera liječenja od ovisnosti o alkoholu te na ovaj način aktivno doprinose

sprječavanju i suzbijanju nasilja u obitelji. Ove mjere sudovi najčešće izriču osobama koje su pod utjecajem alkohola počinile nasilje u obitelji, a većinom je to nasilje nad ženama. Naš Zavod za javno zdravstvo i na ovaj način daje aktivan doprinos prevenciji i suzbijanju nasilja u Virovitičko-podravskoj županiji.

52. **Profesor Siniša Brlas edukator je u specijalističkoj izobrazbi psihologa u medicini rada**

Hrvatska psihološka komora provodi program specijalističke edukacije psihologa za stjecanje formalne naobrazbe za rad u medicini rada, na nacionalnoj razini. Kao edukatore je angažirala vrsne hrvatske psihologe koji se osobito ističu svojim stručnim radom u pojedinim područjima. Jedan od predavača (edukatora) je i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije.

Medicina rada je suradnik i Zavodu za javno zdravstvo u različitim oblicima skrbi o zdravlju, osobito u suzbijanju problema ovisnosti na radnom mjestu.

Program uključuje više od 20 kolegija u tri ključna područja, a profesor Brlas nositelj je kolegija vezanih uz unapređenje mentalnog zdravlja na radu. Veliko je to priznanje njegovom stručnome radu u području skrbi o mentalnom zdravlju.

Navedeno pokazuje kako su stručnjaci našega Zavoda prepoznati kao vrsni edukatori i na nacionalnoj razini pa i na ovaj način promoviraju i ustanovu u kojoj rade, ali i grad i županiju u kojoj djeluju.

53. **Objavljen javni poziv za sudjelovanjem u izradi novoga izdanja vodiča o slobodnom vremenu mladih**

U Virovitičko-podravskoj županiji od 2007. godine provodi se projekt „Iskoristi dan“ koji je 2009. godine prerastao u projekt „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ pod kojim se nazivom od tada kontinuirano provodi. Usmjeren je pomoći mladima u organizaciji slobodnog vremena. Istraživanje koje je provedeno među učenicima u našoj županiji, a kasnije i među studentima, ukazalo je na potrebu pomoći mladima u organizaciji slobodnog vremena. Stoga je i pokrenut ovaj projekt unutar kojega je najvažniji dio izdavanje vodiča za pomoć u osmišljavanju slobodnog vremena djece i mladih pod nazivom „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“. Do sada je učenicima (i studentima) podijeljeno 16 izmijenjenih i dopunjenih izdanja ovoga vodiča koji nastaje tako da se svake godine ažuriraju podaci o sportskim, društvenim, vjerskim i inim sadržajima koji su u općinama i gradovima naše županije dostupni mladima i njima su primjereni. Ove je godine u pripremi 17. izmijenjeno i dopunjeno izdanje vodiča kao dio programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“. Izdavač Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije i ove godine poziva zainteresiranu javnost, dakle pojedince, udruge i ustanove, da svojim prijedlozima doprinesu novome izdanju. Svi zainteresirani pozivaju se pregledati posljednje (prošlogodišnje) izdanje vodiča koje je dostupno na www.zjzvpz.hr/hr/sadrzaj/knjiznica/knjige/iskoristi_dan_u_vpz_2024.pdf te svoje prijedloge za izmjenama i dopunama u tekstualnom i slikovnom obliku (što kraći opis aktivnosti, kontakti i jednu ili dvije fotografije ove aktivnosti) dostaviti na adresu elektroničke pošte

iskoristidanuvpz@zzjzvpz.hr. Krajnji rok za dostavu prijedloga je petak 31. listopada 2025. godine. Urednici publikacije pregledat će pristigle prijedloge i odlučiti o primjerenosti njihovog uvrštavanja u vodič.

54. Hrvatski psiholozi na čelu s virovitičkim psihologom Sinišom Brlasom osmislili su inovativni pristup odgovornom pijenju alkohola i prevenciji alkoholom uzrokovanih teškoća odraslih

Na 32. godišnjoj konferenciji hrvatskih psihologa (Split, 5. – 8. studenoga 2025.) po prvi je puta u Republici Hrvatskoj primijenjen inovativni pristup usmjeren odgovornom pijenju alkohola odraslih u kontekstu selektivne prevencije alkoholom uzrokovanih teškoća i poremećaja te alkoholizma. Posebno se ističe da je ovaj pristup usmjeren odraslim osobama koje piju alkohol, i sasvim se razlikuje od onih pristupa koji se primjenjuju u prevenciji pijenja alkohola mladih.

Pijenje alkohola uobičajeno je ponašanje odraslih i vrlo je prepoznatljiv društveni obrazac ponašanja, napokon alkohol je i dozvoljeno konzumirati punoljetnim osobama, ali usprkos tome mnoge odrasle osobe pod utjecajem alkohola imaju teškoće s kontrolom ponašanja, a mnogi razviju i bolest ovisnosti o alkoholu odnosno alkoholizam. Poseban su aspekt ovoga problema alkoholizirani pojedinci u prometu koji predstavljaju osobitu sigurnosnu ugrozu. Stoga su važni naponi usmjereni prevenciji i sprječavanju možebitnih nepovoljnih ishoda kod pijenja alkohola.

U stručnim je krugovima odavno poznat koncept odgovornog pijenja alkohola koji nosi smanjeni rizik od gubitka kontrole nad ponašanjem (koji je i put ka alkoholizmu). Ovaj se pristup temelji na specifičnoj edukaciji osoba koje piju alkoholna pića o usvajanju obrazaca ponašanja koji ograničavaju pijenje standardnih alkoholnih pića (definiranih od Svjetske zdravstvene organizacije) na najviše tri dnevno za muškarce (ne više od 15 standardnih pića tjedno) i dva dnevno za žene (ne više od 10 tjedno). Pri tome bi najmanje dva dana u tjednu trebalo apstinirati od pijenja alkohola.

Slijedeći ove preporuke, hrvatski su psiholozi (vodeći domaći stručnjak u području psihologije ovisnosti profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas iz Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i sveučilišna profesorica na Sveučilištu u Osijeku prof. dr. sc. Tena Velki) osmislili oblik psihoedukacije i specifične edukacije odraslih o odgovornom pijenju alkohola koji se provodi u stvarnim i realnim životnim situacijama, dakle na onim mjestima na kojima ljudi i inače konzumiraju alkoholna pića, i stoga je primjer primijenjene psihologije na djelu.

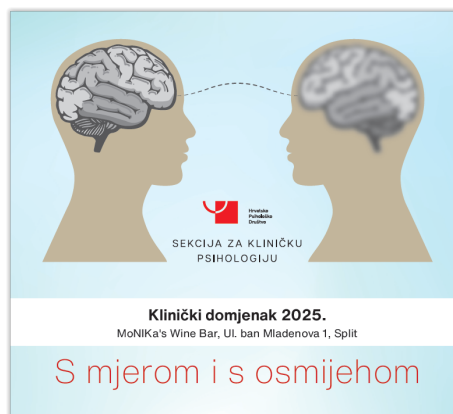
Na marginama 32. godišnje konferencije hrvatskih psihologa u Splitu osmišljen je i proveden Klinički domjenak pod nazivom „S mjerom i s osmijehom“, a nositelj je Sekcija za kliničku psihologiju Hrvatskog psihološkog društva koju vodi pročelnik Sekcije virovitički psiholog Siniša Brlas. Primjenjujući pravila struke, osobito persuazivnu komunikaciju, specifično informiranje i psihoedukaciju, ciljanoj su populaciji bile aplicirane informacije o rizicima pijenja alkohola, važnosti zadržavanja kontrole nad svojim ponašanjem prilikom pijenja alkohola te preporuke za odgovorno pijenje alkohola. Za tu je prigodu pripremljen i letak, a sudionici ovoga pristupa motivirani su na sudjelovanje motivacijskim poklonom (bedž).

Ovakav pristup do sada nije osmišljen i proveden kod nas i predstavlja kvalitativni iskorak u smjeru selektivne prevencije ovisnosti o alkoholu, pristupa koji se usmjerava na populacijske skupine ili pojedince koji su u povećanom riziku od razvoja ovisnosti. Pri ovim intervencijama potreban je poseban napor usmjeriti kako bi se izbjegla stigmatizacija, što je u ovom slučaju postignuto provedbom aktivnosti u realnom životnom okruženju.

Ova je aktivnosti dobar primjer kako se ususret Mjesecu borbe protiv ovisnosti (15. studenoga - 15. prosinca) može učinkovito i kreativno javnozdravstveno djelovati u smjeru zaštite zdravlja građana i prevencije ovisnosti.

Potrebne materijale za ovu aktivnost sponzorirala je virovitička tiskara Grafiti Becker iz Virovitice koja je i na ovaj način pokazala društvenu osviještenost i važnost podrške javnozdravstvenim i preventivnim aktivnostima.

Letak možete vidjeti ovdje: www.zzjzvpz.hr/hr/sadrzaj/novosti/datoteke/2025/20251106.pdf

55. Poseban medijski status knjige „Prevenција ovisnosti“ profesora Siniše Brlasa na Interliberu, najvećem međunarodnom sajmu knjiga kod nas

Knjiga „Prevenција ovisnosti“, jedina u ovome stručnom području u našoj zemlji (ali i šire), prolazi vrlo zapaženo i u stručnim krugovima i u medijskom prostoru. Upravo je predstavljena stručnoj i akademskoj zajednici na netom završenoj 32. godišnjoj konferenciji hrvatskih psihologa u Splitu, bit će ovih dana predstavljena i na regionalnoj konferenciji o ovisnostima u Splitu, a sljedećih će dana biti i medijski posebno promovirana.

Naime, 11. studenoga ove godine započinje naš najveći i najpopularniji sajam knjiga, Interliber, a Medicinska naklada i Interliber imaju zajedničku promotivnu akciju pod nazivom „Knjiga svima i svuda“. Odabrali su tri posebno aktualna naslova za ovu posebnu promociju, a među njima je i knjiga "Prevenција ovisnosti" koje je autor profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje našega Zavoda.

Interliber nije samo sajam knjiga, već je i mjesto susreta autora i autorskih djela s publikom te platforma za javno djelovanje i produbljivanje svijesti o važnim društvenim pitanjima, a ovisnost kao javnozdravstveni izazov svakako je jedan od takvih fenomena. Stoga je kao autor biti prisutan na ovakvome sajmu ustvari iznimna prilika za javnozdravstveno djelovanje na najširoj društvenoj razini djelovanja.

Ovakve promocije i akcije ne samo što promoviraju značajna stručna djela, one ujedno promoviraju i zdravlje te ustanovu u kojoj autor radi i lokalnu zajednicu iz koje dolazi i u kojoj djeluje.

Više o promociji knjiga „Knjiga svima i svuda“ i knjizi „Prevenција ovisnosti“: <https://knjigasvimaivsuda.znk.hr/izbor-izdanja>

56. Dan sjećanja: Stručnjaci Zavoda za javno zdravstvo naše županije skrbe i o mentalnom zdravlju prognanih i stradalih Hrvata izvan Republike Hrvatske

Povodom Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje prigoda je za podsjetiti kako je ratni vihor 1990-tih zahvatio, osim naše zemlje, i područja u okruženju. Na ovaj su način ratnim stradanjima i traumama bili izloženi i pripadnici hrvatskoga naroda izvan matice, osobito Hrvati u Bosanskoj Posavini. To su danas mahom osobe dvojnoga državljanstva koje žive u Republici Hrvatskoj (mnogi od njih i u Virovitičko-podravskoj županiji), ali sa snažnim vezama sa starim krajem, kojemu se mnogi od njih učestalo i vraćaju. Mnogi su od njih tijekom rata postali izbjeglice i prognanici, a nakon rata su postali povratnici.

Rat je kolektivna trauma u kojoj trpe i pojedinci u obliku psihološkog i/ili fiziološkog stresa, ali i zajednica kojoj je rat sociološki stres. Što je manje stanovnika na nekome području, stres može biti izraženiji jer se zajednica osjeća ranjivijom. U slučaju Bosanske Posavine upravo je svojevrsna izoliranost od matičnog nacionalnog tkiva u Hrvatskoj, još i s rijekom Savom kao prirodnim preprekom te u okruženju neprijateljski raspoloženog okolnog stanovništva snažno pojačavala stres. Netko se nije mogao nositi s tolikom razinom stresa pa je odlučio napustiti svoj kraj, što je samo još povišilo razinu stresa za one koji su ostali. Nakon rata slijedio je povratak. Taj ponovni susret s vlastitim domom može biti vrlo traumatično iskustvo, istovremeno i ugodno i neugodno. U takvim je okolnostima važna psihosocijalna prilagodba povratnika u njihove domove nakon rata, ali takve prilagodbe rijetko je kada bilo. Stoga je za osjećaj zajedništva bilo jako važno da se ljudi samoorganiziraju u udruge i druge organizacije civilnog društva te njeguju svoje običaje i svijest o nacionalnom identitetu.

Jedan od dobrih primjera jest i projekt „Osnaživanje i jačanje nacionalnog identiteta te kulturnog zajedništva Hrvata u Bosanskoj Posavini“ Udruge povratnika Vrisike, Johovac, Bosna i Hercegovina. Ova je Udruga, kojoj je na čelu Nenad Križić, prepoznala važnost skrbi o mentalnom zdravlju povratnika u Bosansku Posavinu te je na tragu prethodnih iskustava u skrbi o mentalnom zdravlju branitelja u ovaj projekt uključila profesora psihologije i specijalistu kliničke psihologije Sinišu Brlasa, koji je inače i voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Profesor Brlas je u sklopu obilježavanja 33. obljetnice pogibije i stradanja mještana, 21. lipnja 2025. godine u malom mjestu Johovac u Bosanskoj Posavini (BiH) proveo specifičnu interaktivnu aktivnost osnaživanja povratnika u ovaj kraj, što je označilo početak aktivnosti u navedenom projektu i suradnje profesora Brlasa i ove Udruge koja će se kroz raznolike oblike skrbi o mentalnom zdravlju Hrvata povratnika protegnuti do kraja ove godine. Suradnja je pretočena i u publikaciju o mentalnom zdravlju povratnika pod nazivom „Ratna trauma – izazov za iseljene i prognane“, a to je ustvari vodič za samopomoć i osnaživanje nacionalnog identiteta i zajedništva Hrvata povratnika u Bosansku Posavinu kojega je autor profesor Siniša Brlas, a suradnik je Nenad Križić. Publikacija je ciljano objavljena ususret ovogodišnjem Danu sjećanja, a besplatno je dostupna na internetskoj stranici Zavoda za javno zdravstvo i psihologijaovisnosti.eu.

Navedeno pokazuje kako stručnim radom u suradničkom kontekstu znanja, iskustva i sposobnosti stručnjaka Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije mogu stvoriti dodanu vrijednost skrbi o mentalnom zdravlju posebno ugroženih populacijskih skupina čak i puno šire od lokalne zajednice u kojoj ovi stručnjaci djeluju.

57. Profesor Siniša Brlas kao recenzent govorio o knjizi kriminalista Dubravka Klarića na predstavljanju njegove nove knjige u Virovitici

Svaka nova suradnja stručnjaka Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije sa stručnjacima u različitim resorima ustvari je prilog implementaciji Nacionalne strategije kao temeljnog strateškog okvira za prevenciju i suzbijanje ovisnosti u našoj zemlji, ali i našeg županijskog Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti u lokalnoj zajednici. Nacionalna strategija djelovanja na području ovisnosti jasno ističe nužnost vertikalne i horizontalne suradnje dionika i u njoj piše: „provedba javnih politika u ovom području treba se temeljiti na integriranom, uravnoteženom i multidisciplinarnom pristupu“. Jedan od oblika navedene interdisciplinarnе suradnje jest i stručna podrška u publiciranju knjiga drugih autora, a jedan od vodećih domaćih autora u području ovisničke problematike je naš poznati stručnjak i kriminalist Dubravko Klarić, koji je svoju posljednju knjigu „Zloupotreba droga – visokorizičan društveni fenomen“ predstavio u utorak 25. studenoga 2025. godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica. Na predstavljanju knjige je, uz autora, o knjizi govorio i prvi stručni recenzent knjige, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo i predsjednik Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije. Skup je organizirala Policijska uprava Virovitičko-podravska, a sudionike su pozdravili načelnik Policijske uprave i ravnatelj Zavoda za javno zdravstvo.

Navedeno pokazuje kako renomirani stručnjaci u našoj zemlji prepoznaju potencijal stručne suradnje s istaknutim stručnjacima Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, što je ujedno i pokazatelj kako se u našoj lokalnoj zajednici provode učinkovite i široko prepoznatljive aktivnosti u borbi protiv ovisnosti. Sve to na najbolji način u javnozdravstvenom kontekstu afirmira zdravlje, ali i naš Zavod te Virovitičko-podravsku županiju u kojoj naši stručnjaci djeluju i doprinose lokalnoj zajednici.

58. Novi projekt i nova publikacija o mentalnom zdravlju branitelja u suradnji s Udrugom HVIDR-a Slatina

Nakon uspješne suradnje u okviru projekta „Psihosocijalna prilagodba i prevencija rizičnih ponašanja Hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata u Slatini“ Udruge HVIDR-a Slatina u 2024. godini, stručnjaci Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije nastavljaju suradnju s ovom Udrugom i u 2025. godini u okviru novoga projekta Udruge HVIDR-a Slatina pod nazivom „Iskustva dobre prakse u području psihosocijalne prilagodbe i prevencije rizičnih ponašanja Hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata“. Cilj je i ovoga projekta promovirati važne teme vezane uz mentalno zdravlje branitelja, a osobito o stigmi koja kao „znak srama“ često prati teškoće s mentalnim zdravljem te može biti prepreka u skrbi o mentalnom zdravlju.

Projekt je osmišljen i implementiran u suradnji s profesorom psihologije i specijalistom kliničke psihologije Sinišom Brlasom, koji je i voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, te uz potporu Ministarstva hrvatskih branitelja. Prva je javna aktivnost u okviru projekta održana povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja, kojom je prilikom profesor Brlas 10. listopada 2025. godine u Belišću održao predavanje o ratnoj traumi i stigmi teškoća s mentalnim zdravljem branitelja. Predavanje je održano u gotovo popunjenoj Crkvi sv. Josipa Radnika, a na

predavanju su bili nazočni hrvatski branitelji i članovi njihovih obitelji, kao i braniteljske udruge s toga područja. Predavanje su zajednički organizirali Udruga PUKS - Pomoć u kriznim situacijama iz Belišća i Župa sv. Josipa Radnika iz Belišća, a prije predavanja profesor Brlas gostovao je u podcastu Udruge PUKS i na Gradskom radiju Belišće.

Nakon toga dovršena je izrada publikacije pod nazivom „Suprotstavljanje socijalnoj stigmatizaciji branitelja s teškoćama s mentalnim zdravljem“. Nakladnik publikacije je Udruga HVIDR-a Slatina, autor je profesor Siniša Brlas, a suradnik je predsjednik Udruge Nenad Križić. Iako je namijenjena hrvatskim braniteljima i ratnim vojnim invalidima te članovima njihovih obitelji, publikacija je besplatno dostupna svima na web stranici Zavoda za javno zdravstvo i na www.psihologijaovisnosti.eu

Ova suradnja pokazuje visoku razinu osjetljivosti stručnjaka Zavoda za javno zdravstvo u području skrbi o posebno osjetljivim populacijskim skupinama, ali je i pokazatelj kontinuiteta u skrbi o mentalnom zdravlju braniteljske populacije.

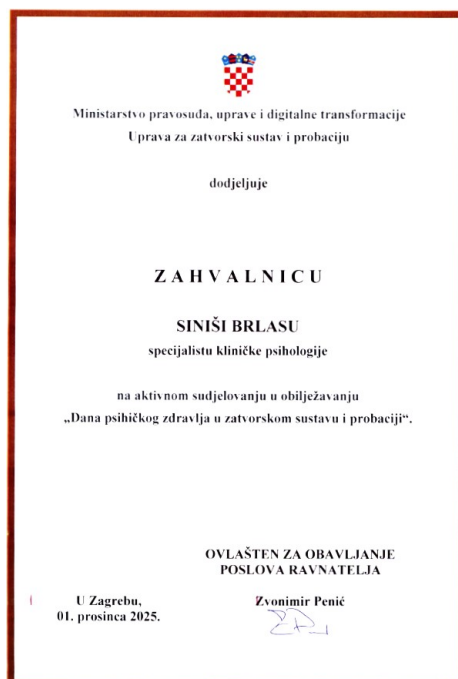

59. Profesor Siniša Brlas dobio zahvalnicu Ministarstva pravosuđa za doprinos edukaciji službenika zatvorskog i probacijskog sustava Republike Hrvatske

Nakon uspješno provedene edukacije službenika zatvorskog i probacijskog sustava 27. studenoga 2025. godine, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije dodijelilo je posebnu zahvalnicu profesoru psihologije i specijalisti kliničke psihologije Siniši Brlasu, voditelju Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije za njegov doprinos specifičnoj edukaciji službenika s kojima i naš Zavod za javno zdravstvo već godinama uspješno surađuje (osobito s probacijskim sustavom) u provedbi mjera liječenja od ovisnosti osuđenika na uvjetnoj i nadziranoj slobodi.

Ovo nije prva zahvalnica koju je profesor Brlas dobio od Ministarstva pravosuđa; naime i 2018. godine na posebnoj je svečanosti u Ministarstvu pravosuđa profesoru Brlasu uručena zahvalnica za njegov doprinos ustroju suradnje javnozdravstvenog i probacijskog sustava, što samo pokazuje kontinuitet rada naših stručnjaka u pristupu suradnji ključnih dionika ove suradnje.

Priznanja stručnjacima našega Zavoda priznanja su ujedno i samome Zavodu za doprinos u suočavanju s javnozdravstvenim izazovima te za afirmiranje interdisciplinarnog i međusektorske suradnje koja je temeljna pretpostavka učinkovite borbe protiv ovisnosti i skrbi o mentalnom zdravlju.

60. Preventivni program „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ kao primjer dobre prakse prepoznaje se i u okolnim županijama

U srijedu 3. prosinca 2025. godine u Novoj Gradiški, u susjednoj Brodsko-posavskoj županiji, predstavljen je preventivni program „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ koji se već drugu godinu provodi u Virovitičko-podravskoj županiji i kojega je nositelj naš županijski Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“.

Na poziv Grada Nova Gradiška i kao doprinos obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti toga je dana profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i voditelj ovoga programa, predstavio program i održao predavanje o rizicima kockanja i videoigara za mlade učenicima osnovnih i srednjih škola iz Nove Gradiške.

Ova je aktivnost doprinos transferu znanja i iskustava te razmjeni primjera dobre prakse koji nastaju u Virovitičko-podravskoj županiji, a osmišljavaju ih i provode stručnjaci županijskog Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“. Osim što su gostovanja naših stručnjaka izvan županijskih granica doprinos prepoznatljivosti javnozdravstvenog djelovanja našega Zavoda za javno zdravstvo, ona su ujedno i još jedan oblik promocije zdravlja (jer niti zdravlje niti bolest ne poznaju nikakve, pa ni županijske granice), promotor su Virovitičko-podravske županije, ali su i snažan motivator stručnjacima za još bolje i učinkovitije oblike skrbi o zdravlju i u našoj lokalnoj zajednici.

61. U školi u Čađavici održano interaktivno predavanje o slobodnom vremenu djece i mladih povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije održao je u srijedu 10. prosinca 2025. godine u Osnovnoj školi „Davorin Trstenjak“ u Čađavici interaktivno predavanje za učenike pod nazivom „Važnost organizacije slobodnog vremena za rast i razvoj mladih“, i to u okviru obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti. Slobodno vrijeme mladih može biti i zaštitni i rizični činitelj tijekom njihova rasta i razvoja, a osobito ako to slobodno vrijeme mladi neodgovarajuće provode u rizičnim aktivnostima. Tada je ono za njih izvor nezadovoljstva, frustracije i stresa, što može nepovoljno djelovati na mentalno zdravlje mladih, ali dovesti i do novih rizičnih ponašanja poput pijenja alkohola, zloupotrebe droga ili vršnjačkog nasilja. Slobodno vrijeme djece i mladih može dakle biti i zaštitni i rizični katalizator njihova rasta i razvoja. S obzirom da je prevencija skup složenih postupaka usmjerenih dokidanju veza između rizičnih činitelja i rizičnih ponašanja, te istovremeno osnaživanju veza između zaštitnih činitelja i samozaštitnih ponašanja, cjelokupni koncept skrbi o slobodnom vremenu mladih važna je sastavnica preventivnog djelovanja. Ustvari, ovakve su aktivnosti koje se neposredno provode među djecom i mladima (radionice i predavanja o slobodnom vremenu) snažan doprinos javnozdravstvenom djelovanju usmjerenom prevenciji i suzbijanju rizičnih (pa i ovisničkih) ponašanja, a istovremeno su i dodana vrijednost afirmaciji (osobito mentalnog) zdravlja djece i mladih. Upravo se konceptom slobodnog vremena profesor Brlas bavi već dulje od 25 godina, i to u kontekstu zaštitnih i rizičnih činitelja za rast i razvoj mladih, a kontinuitet u pristupu ovako složenim fenomenima preduvjet je učinkovitog javnozdravstvenog djelovanja. Istraživao je ovaj fenomen i objavljivao o tome stručne radove pa je stoga relevantan i prepoznat stručnjak u ovome području, koje je ponekad i pomalo društveno i znanstveno zapušteno. Slijedom toga Zavod za javno zdravstvo od 2007. godine provodi i projekt „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ u okviru kojega svake godine objavljuje ažurirana izdanja istoimenog vodiča za pomoć mladima u organizaciji slobodnog vremena, dok se istovremeno provode različiti oblici specifičnog educiranja mladih u okviru ove teme. Ovaj se projekt svo to vrijeme temelji na snažnoj, ali što je osobito važno i kontinuiranoj suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji.

62. Na Sveučilištu u Osijeku profesor Siniša Brlas održao gostujuće predavanje o ovisnostima i mentalnom zdravlju

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije bio je 11. prosinca 2025. godine gostujući predavač na Sveučilištu u Osijeku. Ondje je na Filozofskom fakultetu studentima psihologije održao stručno predavanje o prevenciji i suzbijanju ovisnosti te proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju.

Siniša Brlas jedan je od vodećih domaćih stručnjaka u području prevencije i suzbijanja ovisnosti, ali i jedan od vodećih stručnjaka u regiji u području psihologije ovisnosti kao relativno novoga područja primijenjene psihologije. Ovo njegovo gostovanje na Sveučilištu u Osijeku tek je posljednje u nizu predavanja koja je do sada održavao na različitim sveučilištima u našoj i susjednim zemljama. Gostovanja profesora Brlasa kao pozvanog predavača na cijenjenim sveučilištima u regiji (u Zagrebu, Osijeku, Zadru, Pečuhu, Tuzli, Mostaru, Sarajevu, Novom Sadu, Slavonskom Brodu...) rezultat su njegova bavljenja psihologijom ovisnosti i proaktivnom skrbi o mentalnom zdravlju dulje od 25 godina, zbog čega je do sada dobio niz prestižnih priznanja i nagrada, uključujući i Psihologijsku nagradu „Ramiro Bujas“, najprestižniju nagradu u psihologiji. Bogata iskustva profesora Brlasa u prevenciji i suzbijanju ovisnosti jedinstvena su čak i izvan granica naše zemlje pa ih je profesor Brlas do sada zato i imao priliku predstaviti i stručnjacima u Mađarskoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini, a na hrvatskim sveučilištima svoja znanja i iskustva već godinama prenosi studentima. Ovakav transfer znanja i iskustava osobito je koristan i važan jer se studenti po završetku studija vraćaju u svoje lokalne zajednice kao stručnjaci, pa tako i u Virovitičko-podravsku županiju, te se motivirani i osnaženi ovakvim edukacijama spremnije uključuju u rješavanje javnozdravstvenih izazova u zajednici. Odras je ovo ujedno i dugogodišnjeg stručnog rada psihologa u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, ali je također i još jedan pokazatelj kako Virovitica i Virovitičko-podravska županija imaju vrsne stručnjake od kojih mogu učiti i sadašnji i budući stručnjaci.

63. **Ususret zimskom odmoru učenika objavljeno 17. izdanje vodiča o slobodnom vremenu djece i mladih „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

Upravo je objavljeno sedamnaesto, izmijenjeno i dopunjeno izdanje vodiča za pomoć u osmišljavanju slobodnog vremena djece i mladih "Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji". Tako se prigodno obilježava i završetak Mjeseca borbe protiv ovisnosti u našoj županiji, ali i skori početak zimskog odmora učenika tijekom kojega mladi imaju više slobodnog vremena nego inače. Već gotovo dva desetljeća razvija se u našoj zemlji jedinstveni projekt „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ kojemu je cilj pomoći mladima da osvijeste važnost organizacije vlastitog slobodnog vremena. Projekt je 2007. godine pokrenut u Slatini pod nazivom „Iskoristi dan“, a potom se sljedeće godine nastavio provoditi i u Virovitici pod nazivom „Iskoristi dan u Virovitici“. Nakon toga se svake godine pod nazivom "Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji" provodi i na cjelokupnom području Virovitičko-podravske županije jer obuhvaća sve gradove i općine u županiji. Ishodište projekta je istraživanje o pušenju, alkoholu, kockanju, drogama i slobodnom vremenu koje je tijekom deset godina provedeno među mladima Virovitičko-podravskoj županiji. Rezultati su ukazali na važnost kvalitetnije organizacije slobodnog vremena djece i mladih te su stoga stručnjaci Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, članovi Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije i suradnici iz pojedinih škola pokrenuli ideju izrade vodiča koji informira mlade o mogućnostima uključivanja u raznolike sportske, društvene, vjerske i ine sadržaje u svim gradovima i općinama naše županije. Slobodno vrijeme mladih može biti i zaštitni i rizični činitelj tijekom njihova rasta i razvoja, a osobito ako to slobodno vrijeme mladi neodgovarajuće provode u rizičnim

aktivnostima. Tada je ono za njih izvor nezadovoljstva, frustracije i stresa, što može nepovoljno djelovati na mentalno zdravlje mladih, ali dovesti i do novih rizičnih ponašanja poput pijenja alkohola, zloupotrebe droga ili vršnjačkog nasilja. Slobodno vrijeme djece i mladih stoga je važno u proaktivnoj skrbi o njihovom zdravlju. S obzirom da je prevencija skup složenih postupaka usmjerenih dokidanju veza između rizičnih činitelja i rizičnih ponašanja, te istovremeno osnaživanju veza između zaštitnih činitelja i samozaštitnih ponašanja, cjelokupni koncept skrbi o slobodnom vremenu mladih važna je sastavnica preventivnog djelovanja. Ovo je jedinstveni vodič u Republici Hrvatskoj i kao primjer dobre prakse predstavljen je više puta diljem naše zemlje, pa i u inozemstvu. U realizaciji izmijenjenih i dopunjenih izdanja vodiča aktivno sudjeluju škole, savjeti mladih te udrugu u Virovitičko-podravskoj županiji, a javnim je pozivom u izradu dopunjenih izdanja uključena i šira javnost. Iako je namijenjen svima, vodič se ciljano dijeli učenicima sedmoga razreda u osnovnim školama u Virovitičko-podravskoj županiji i studentima prve godine Veleučilišta u Virovitici. Ostalima je besplatno dostupan u elektroničkom obliku na internetskoj stranici Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije (https://www.zzjzvpz.hr/hr/sadrzaj/knjiznica/knjige/iskoristi_dan_u_vpz_2025.pdf).

Vodič je ove godine financiran sredstvima Ministarstva zdravstva iz preventivnog programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ koji u Virovitičko-podravskoj županiji provodi Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, koji je i izdavač, a urednici su Siniša Brlas, Vesna Šerepac i Miroslav Venus.

64. Nizom edukacija o rizicima kockanja mladih obilježen je završetak Mjeseca borbe protiv ovisnosti i započeo novi val edukacija mladih u tekućoj nastavnoj godini u Virovitičko-podravskoj županiji

Nizom predavanja pod nazivom „Kockanje i videoigre - opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugoga razreda Tehničke škole Virovitica, provedenih 17. i 19. prosinca 2025. godine, završeno je obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti u našoj županiji, ali je ujedno započeo i novi krug edukacija učenika u novoj nastavnoj godini u okviru preventivnog programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ koji se već drugu godinu provodi u Virovitičko-podravskoj županiji.

Edukaciju provodi profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, koji je i voditelj ovoga programa.

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije preventivni program „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ provodi od 2024. do 2026. godine, a tijekom ovoga razdoblja učenici više generacija bit će educirani o rizicima kockanja mladih i nekontroliranog

igranja videoigara te o izazovima korištenja interneta (jer istovremeno i voditelji školskih preventivnih programa u osnovnim i srednjim školama provode edukaciju učenika o rizicima u internetskom prostoru). Program je usmjeren prevenciji kockanja i navike prekomjernog i rizičnog korištenja interneta među mladima, ali ima za cilj potaknuti i uključivanje problematičnih i patoloških kockara u sustav podrške i samopomoći u odvikavanju.

Ulaganje u prevenciju rizičnih ponašanja mladih jedna je od ključnih aktivnosti u očuvanju njihova zdravlja. Dosadašnja uspješna provedba preventivnih projekata i programa u našoj županiji, osobito onih kojih je već dulji niz godina nositelj županijski Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“, pokazatelj je ujedno i učinkovite međusektorske suradnje utemeljene na „Protokolu međusektorske suradnje u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji“, u Republici Hrvatskoj jedinstvenom modelu suradnje dionika u prevenciji i suzbijanju ovisnosti izradu kojega je još 2007. godine potaknuo i moderirao također Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Članstvo u povjerenstvima, timovima i vijećima te imenovanja:

1. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje predsjednik je Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije.
2. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje član je Županijskog tima za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u Virovitičko-podravskoj županiji (zamjenik je medicinski tehničar Tomislav Šokec).
3. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje član je Vijeća za prevenciju u lokalnoj zajednici Virovitičko-podravske županije.
4. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje pročelnik je Sekcije za kliničku psihologiju Hrvatskog psihološkog društva.
5. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje član je Upravnog odbora Hrvatskog psihološkog društva.
6. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje član je Povjerenstva za usporedbu stručnih kvalifikacija i provjeru kompetentnosti Hrvatske psihološke komore.
7. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje provoditelj je stručnog nadzora Hrvatske psihološke komore.
8. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje ispitivač je na stručnim ispitima Hrvatske psihološke komore.

9. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje imenovan je županijskim koordinatorom za problematiku nasilja među djecom i mladima
10. Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje imenovan je u stručni tim koji pri Ministarstvu zdravstva izrađuje Nacionalni strateški plan za ranu intervenciju u djetinjstvu

5. Sudjelovanje na stručnim, znanstvenim i ostalim skupovima

1. Aktivno sudjelovanje na Konferenciji o mentalnom zdravlju u Zagrebu

U petak 31. siječnja 2025. godine u Zagrebu je održana Konferencija o mentalnom zdravlju „A kako si ti?“. Konferencija je okupila stručnjake i entuzijaste iz različitih područja koji su govorili o aktualnim temama, izazovima i rješenjima te pomoći u boljem razumijevanju, destigmatizaciji i unapređenju pristupa mentalnom zdravlju koje je temelj za kvalitetan život.

Na ovoj je konferenciji na poziv organizatora aktivno sudjelovao i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije, i to u panel raspravi pod nazivom „Tihi saboteri – kako ih pobijediti?“ te u medijskim istupima na margini Konferencije. U raspravi su u ovome panelu uz profesora Brlasa sudjelovali i naš poznati pisac i sociolog Bruno Šimleša, psihoterapeutkinja Kata Leutar te voditeljica razvoja u Atlantic grupi Tihana Moškateo. Moderatorica je bila novinarka Jelena Čulibrk Pajić s HRT-a. Raspravljalo se o tome što nas sve sputava u tome da se osjećamo bolje i što nas to sprječava u životnom i poslovnom napredovanju, koliko nas težnja prema perfekcionizmu čini nemoćnima da postanemo uspješni i možemo li naučiti biti dobro s time da smo samo prosječni. Dakle, rasprava je pokušala dati odgovore na pitanje koji nas sve „tihi saboteri“ usporavaju, zašto ih je tako teško pobijediti i kako mogu ugroziti mentalno zdravlje.

Profesor Brlas proaktivnom se skrbi o mentalnom zdravlju bavi dulji niz godina i autor je brojnih knjiga u ovome području (o postavljanju ciljeva u životu, ispitnoj tjeskobi, stresu u radu, vršnjačkom nasilju, odnosu religioznosti i mentalnog zdravlja i ostalima), koautor je i sveučilišnog nastavnog priručnika o mentalnom zdravlju, i sve to ga čini kompetentnim sugovornikom u temama o mentalnom zdravlju.

Konferencija se u cijelosti može pogledati ovdje, a panel „Tihi saboteri – kako ih pobijediti?“ započinje u videu nakon 3:23:20 sata trajanja Konferencije: https://www.youtube.com/live/rUVNEU4_LSE

Više o Konferenciji može se pronaći ovdje: <https://motus-media.hr/konferencije/konferencije-2024/konferencija-o-mentalnom-zdravlju-a-kako-si-ti/>

2. Na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku profesor Siniša Brlas predstavio model prevencije vršnjačkog nasilja koji je osmišljen u našem Zavodu za javno zdravstvo

U petak 7. veljače 2025. godine u Osijeku je na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti održan znanstveno-stručni skup pod nazivom „Psihološke intervencije u školstvu i zdravstvu“. Na ovome je skupu aktivno sudjelovao i profesor psihologije i specijalist kliničke

psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije, izlaganjem na temu „Psihološke intervencije u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja i ovisnosti te zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih“.

Djeca i mladi suočeni su sa sve većim izazovima za njihov rast i razvoj, osobito za mentalno zdravlje. Vršnjačko nasilje također je javnozdravstveni izazov i razvojni rizik povezan s mentalnim zdravljem, ali i s ovisničkim ponašanjem djece i mladih. Izloženi nasilju u povećanom su riziku da nošenje s traumatičnim iskustvima traže u uzimanju sredstava ovisnosti, dok osobe koje uzimaju sredstva ovisnosti lakše i češće manifestiraju rizična ponašanja (agresiju i nasilje) koja inače imaju pod voljnom kontrolom. Preventivni pristup koji je pod nazivom „Kroz život bez nasilja“ prije 15-tak godina razvijen i primjenjuje se i nadalje u Virovitičko-podravskoj županiji uključuje psihološke intervencije u prevenciji i suzbijanju vršnjačkog nasilja, prevenciji ovisnosti i zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih, a ove su intervencije usmjerene dokidanju veza između rizičnih činitelja i nepovoljnih (razvojnih) ishoda te osnaživanju veza između zaštitnih činitelja i poželjnih ishoda. Psihološke intervencije povezane su ovdje sa sljedećim očekivanim ishodima: usvajanje specifičnih znanja o oblicima nasilja te rizičnim i samozaštitnim ponašanjima, poticanje na altruizam i empatiju u vršnjačkim odnosima (usvajanje aktivne nenasilne uloge) i pomoć u razvijanju komunikacijskih vještina za nenasilno rješavanje nesporazuma i konflikata, sve to u širem kontekstu skrbi o mentalnom zdravlju i prevenciji ovisnosti djece i mladih.

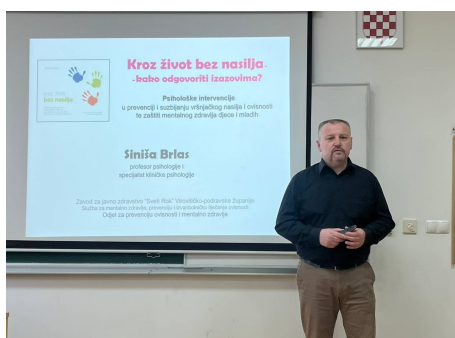
Resursi i alati za rad u ovome pristupu su publikacije u izdanju Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije:

- Slikovnica za djecu „Pružam ti ruku“ iz 2011. godine, didaktički i metodički oblikovana za rad s djecom.
- Vodič za učenike „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“ iz 2010. godine, koristi se u provedbi radionica s učenicima u školama.
- Vodič za odgajatelje, učitelje, nastavnike i roditelje „Kroz život bez nasilja – vodič za prevenciju vršnjačkog nasilja kao rizika za mentalno zdravlje i ovisnost mladih“ iz 2024. godine, namijenjen specifičnoj edukaciji odraslih.

Oblici rada su:

Vođena radionica za djecu za učenje kroz igru (slikovnica „Pružam ti ruku“), radionica za učenike (vodič „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“), interaktivno predavanje za odrasle (vodič „Kroz život bez nasilja – vodič za prevenciju vršnjačkog nasilja kao rizika za mentalno zdravlje i ovisnost mladih“).

Navedeni je pristup odličan primjer međusektorske suradnje zdravstvenog i odgojno-obrazovnog sustava, a već dulje vrijeme prepoznat je i izvan županijskih, pa i izvan državnih granica, te se kao primjer dobre prakse često prikazuje i drugdje (kao i na ovome skupu).

3. Profesor Siniša Brlas u Vukovaru proveo edukaciju srednjoškolskih nastavnika o novim ovisnostima

Prevencija i suzbijanje ovisnosti među mladima veliki je javnozdravstveni izazov i jako je složena zadaća. Kako bi se uspješno odgovorilo ovom izazovu potrebna su specifična znanja i iskustva, a stručnjaka s ovakvim kapacitetima u našoj zemlji ima vrlo malo pa su oni iskusniji u situaciji svoja znanja razmjenjivati i izvan granica svojih županija.

Jedan od stručnjaka koji se već dugo bavi ovom problematikom je i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije koji je u

Srednjoj strukovnoj školi Marko Bobić iz Vukovaru održao specifičnu edukaciju srednjoškolskih nastavnika o novim ovisnostima pod nazivom „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“. Ova škola provodi preventivni program pod nazivom „Ti si važan, ti si snažan“ u koji je kao suradnika i edukatora uključila i profesora Brlasa, prepoznajući njegova iskustvena znanja u području prevencije.

Edukacija je održana u utorak 11. ožujka 2025. godine, a profesor Brlas educirao je nastavnike o tome kako prepoznati rizična ponašanja učenika kada se radi o novim ovisnostima (sintetske droge, e-cigarete, nikotinske vrećice, energetska pića, videoigre i kockanje) te kako na ove izazove odgovoriti učinkovitim preventivnim aktivnostima u školi u cjelovitoj prevenciji rizičnih ponašanja mladih i afirmaciji njihova zdravlja. Dio je to dugoročne suradnje Zavoda za javno zdravstvo s mnogobrojnim odgojno-obrazovnim ustanovama, najviše u Virovitičko-podravskoj županiji, ali sve češće i izvan županijskih pa i državnih granica.

I ova suradnja pokazuje kako su bogata iskustva i specifična iskustvena znanja pojedinih stručnjaka iz našeg županijskog Zavoda za javno zdravstvo prepoznata i primjenjiva i drugdje u Hrvatskoj, pa čak i puno šire u regiji.

4. Profesor Siniša Brlas u Poreču je održao edukaciju o mentalnom zdravlju na državnom stručnom skupu u organizaciji Hrvatske zajednice osnovnih škola

Od 25. do 27. ožujka 2025. godine u Poreču je održan državni stručni skup i savjetovanje za ravnateljice i ravnatelje, tajnice i tajnike te voditeljice i voditelje računovodstva u hrvatskim osnovnim školama. Skup je organizirala Hrvatska zajednica osnovnih škola koja okuplja osnovne škole u području obaveznog nacionalnog školstva kako bi osnažila ovaj važan segment odgojno-obrazovnog sustava u našoj zemlji. Dio misije usmjeren je i na specifičnu edukaciju zaposlenika u školama kako bi se oni osnažili u izazovima rada u školi, a navedeni je skup doprinos tome cilju.

Na poziv organizatora na ovome je skupu kao pozvani predavač sudjelovao i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije koji je u utorak 25. ožujka održao predavanje na temu „Stres u radu: Kako ostati normalan i sačuvati mentalno zdravlje?“. Ova je tema bila usmjerena osobnom osnaživanju u prepoznavanju i izbjegavanju rizika za mentalno zdravlje na radnom mjestu, području u kojemu je profesor Brlas napisao i nekoliko vodiča za samopomoć.

Profesor Brlas proaktivnom se skrbi o mentalnom zdravlju bavi dulji niz godina i autor je brojnih knjiga u ovome području (o postavljanju ciljeva u životu, ispitnoj tjeskobi, stresu u radu, vršnjačkom nasilju, odnosu religioznosti i mentalnog zdravlja i ostalima), koautor je i sveučilišnog nastavnog priručnika o mentalnom zdravlju, i sve to ga čini kompetentnim stručnjakom u temama o mentalnom zdravlju.

Ovakva sudjelovanja stručnjaka županijskog Zavoda za javno zdravstvo na skupovima na najvišoj razini pokazatelj su kako su znanja i iskustva koja nastaju u Virovitičko-podravskoj županiji univerzalna i primjenjiva puno šire, a ujedno su i snažan doprinos međusektorskoj i interdisciplinarnoj suradnji koja je temelj učinkovite proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju različitih populacijskih skupina.

5. Međunarodni dan borbe protiv alkoholizma obilježen pozvanim predavanjem profesora Siniše Brlasa u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo u Slavonskom Brodu

U svijetu se 1. travnja obilježava Međunarodni dan borbe protiv alkoholizma, koji je kod nas ujedno i Dan klubova liječenih alkoholičara. Alkoholizam je jedan od vodećih javnozdravstvenih izazova, veliki društveni problem, a osobiti rizik za rast, razvoj i sigurnost mladih. Prilog obilježavanju ovoga datuma bio je i 2. travanjski sastanak stručnjaka i terapeuta klubova liječenih alkoholičara koji je održan u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije u Slavonskom Brodu.

Na poziv organizatora na ovome je skupu 1. travnja 2025. godine pozvano predavanje pod nazivom „Liječenje alkoholičara i prevencija alkoholizma u zajednici koja podržava“ održao profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i predsjednik Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije. Predavanje je izazvalo veliki interes stručne javnosti, ali i lokalnih medija.

Na ovaj je način stručna i opća javnost informirana o aktivnostima u prevenciji i suzbijanju alkoholizma u Virovitičko-podravskoj županiji, osnažena je dodatno i mreža suradnje stručnjaka u ovome području, ali je osnažena i suradnja županijskih zavoda za javno zdravstvo Virovitičko-podravske i Brodsko-posavske županije u segmentu prevencije i suzbijanja alkoholizma.

2. TRAVANJSKI SASTANAK

1.4.2025.

**Nastavni zavod za javno zdravstvo
Brodsko-posavske županije
A. Cesarca 71, Slavonski Brod**

12.00 h

Poštovani,

povodom obilježavanja 1. travnja -
**Međunarodnog dana borbe protiv alkoholizma i
 Dana klubova liječenih alkoholičara**, pozivamo Vas
 na stručni sastanak i predavanje s ciljem razmjene
 praktičnih iskustava, jačanja profesionalnih
 kapaciteta te proširenja i unapređenja suradnje
 stručnjaka koji se bave problemima ovisnosti,
 a posebno ovisnosti o alkoholu.

Svoje sudjelovanje
 prijaviti do 28.3.2025.
ovisnosti@zzjzbpz.hr

Gost predavač:

6. Sudjelovanje psihologa na treningu o Europskom preventivskom kurikulumu

Od 26. do 28. svibnja 2025. godine u Osijeku je održan trening stručnjaka o osnovnim modulima Europskog preventivskog kurikuluma (EUPC) na kojemu je sudjelovao i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Radi se o treningu za kreatore odluka, mišljenja i politike, a profesor Brlas u lokalnoj zajednici sudjeluje u ovim procesima na više načina: kao kreator i voditelj preventivnih programa nositelj kojih je mahom Zavod za javno zdravstvo, zatim kao sudionik brojnih preventivnih aktivnosti različitih dionika te kao predsjednik Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije koje sudjeluje u kreiranju lokalnih politika u borbi protiv ovisnosti. Trening je organizirao Hrvatski zavod za javno zdravstvo, a uključivao je edukaciju o znanstveno utemeljenoj prevenciji: međunarodnim standardima prevencije ovisnosti o drogama (Europski standardi za kvalitetnu prevenciju zlorabe droga), kreiranju preventivnih intervencija u različitim okruženjima te evaluaciji i praćenju učinaka preventivnih intervencija.

7. Sudjelovanje psihologa na stručnom skupu o mentalnom zdravlju

Ususret Svjetskom danu mentalnog zdravlja u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica u petak 03. listopada 2025. godine organiziran je stručni skup pod nazivom „Uloga knjižnice u mentalnom zdravlju korisnika“. Na skupu su bila prezentirana stručna izlaganja i primjeri dobre prakse, uz veliki broj knjižničara i stručnjaka u području mentalnog zdravlja iz cijele Hrvatske, među kojima je bio i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Ravnatelj Gradske knjižnice i čitaonice Robert Fritz u uvodnim je riječima osobito istaknuo doprinos profesora Brlasa proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju na lokalnoj i nacionalnoj razini, što je još jedan pokazatelj o prepoznatljivosti djelovanja stručnjaka našega Zavoda.

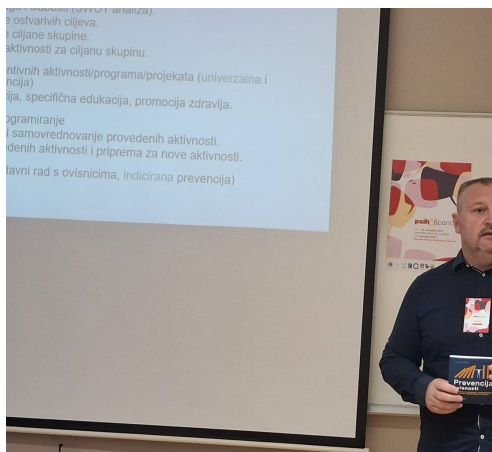
8. Na Sveučilištu Sjever u Varaždinu predstavljena knjiga „Prevenција ovisnosti” profesora Siniše Brlasa

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok” Virovitičko-podravske županije, predstavio je 18. listopada 2025. godine na Sveučilištu Sjever u Varaždinu svoju novu knjigu „Prevenција ovisnosti”. Predstavljanje je bilo u okviru Psihošpancira, jednog od najprestižnijih i najznačajnijih stručnih skupova psihologa i ostalih suradničkih struka u našoj zemlji.

Ova knjiga je ustvari iskustveni priručnik za planiranje, programiranje i evaluaciju preventivnih aktivnosti autora koji se prevencijom ovisnosti bavi od samih početaka uvođenja školskih preventivnih programa u odgojno-obrazovni sustav krajem 1990-tih godina. Profesor Brlas prvi je, tada kao stručni suradnik-mentor u školi u kojoj je radio, u Virovitičko-podravskoj županiji izradio školski program prevencije ovisnosti, što ga je kasnije nominiralo i kao člana županijskog Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti, a danas je na čelu toga Povjerenstva. Od tada je osmislio veći broj preventivnih projekata i programa, ali u mnogima je i aktivno sudjelovao. Upravo su ova njegova bogata iskustva i znanja u prevenciji ovisnosti temelj ove jedinstvene knjige u našoj zemlji.

Knjiga u 19 poglavlja donosi temeljne informacije o važnosti prevencije u kontekstu borbe protiv ovisnosti, opisuje razvojni put prevencije, te se u glavnini tema bavi metodološkim pitanjima važnima za osmišljavanje, provedbu i evaluaciju učinkovitih preventivnih aktivnosti. Snažno je naslonjena na profesionalno iskustvo autora koji se prevencijom ovisnosti bavi gotovo 30 godina i jedan je od vodećih domaćih stručnjaka u području psihologije ovisnosti. Na kraju knjige je rječnik osnovnih pojmova u području ovisnosti, čime se ova autorova knjiga naslanja na njegov „Terminološki opisni rječnik ovisnosti”, jedini rječnik ovisnosti u regiji. Završna su poglavlja u formi priloga ustvari prijedlozi instrumenata koji se mogu koristiti u provedbi i evaluaciji aktivnosti.

Aktivnosti, preventivni programi i postignuća stručnjaka za ovisnosti i mentalno zdravlje iz Virovitičko-podravske županije često se prikazuju kao primjeri dobre prakse diljem naše zemlje, čak i šire u regiji, pa je tako i predstavljanje ove knjige autora koji djeluje u našoj lokalnoj zajednici još jedan pokazatelj kako u našoj županiji nastaje dodana vrijednost svekolikoj zaštiti zdravlja u našoj zemlji.

9. Višestruko aktivno sudjelovanje psihologa na godišnjoj konferenciji hrvatskih psihologa

Hrvatski psiholozi svake se jeseni okupljaju na svojoj godišnjoj konferenciji, najznačajnijem i najprestižnijem stručnom i znanstvenom skupu psihologa kod nas. Ove je godine tako od 5. do 8. studenoga u Splitu održana 32. godišnja konferencija hrvatskih psihologa s glavnom temom „Psihologija i psiholozi u kriznim vremenima: jačanje otpornosti pojedinca, obitelji i zajednice“. Stvar je akademskog i profesionalnog ugleda biti u Programskom odboru takvoga skupa i sudjelovati u odlučivanju o sadržaju i tijeku konferencije, a profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije uključen je u rad Programskog odbora i ove konferencije. Ovo je već druga konferencija psihologa u pripremi koje je profesor Brlas član Programskog odbora, uz onu jubilarnu, 30. po redu kojom je 2023. godine obilježena i 70. obljetnica Hrvatskog psihološkog društva.

Osim toga, profesor Brlas na ovoj je konferenciji višestruko i iznimno aktivno sudjelovao u različitim oblicima aktivnosti:

1. Vodio je sastanak Sekcije za kliničku psihologiju kao pročelnik ove Sekcije.
2. Sudjelovao je u okruglom stolu „Izazovi i mogućnosti u promicanju mentalnog zdravlja i prevenciji ovisnosti i rizičnih ponašanja u zajednici“.
3. Sudjelovao je u okruglom stolu „Međusektorska suradnja u podršci djeci i obiteljima“.
4. Bio je suorganizator kliničkog domjenka s temom odgovornog pijenja alkohola odraslih pod nazivom „S mjerom i s osmijehom“.
5. Bio je moderator sekcije usmenih izlaganja.
6. Predstavio je svoju knjigu „Prevencija ovisnosti“.

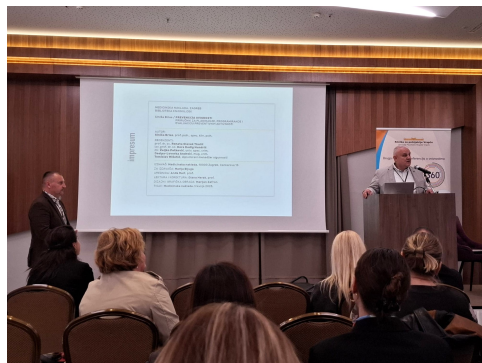
Osim što je navedeno pokazatelj profesionalnog ugleda i iznimnog angažmana profesora Brlasa u različitim područjima psihologije, ujedno je to priznanje i Zavodu za javno zdravstvo za predani doprinos psihologa iz Zavoda u stručnoj i akademskoj zajednici, za što je profesor Brlas dobio i najvažniju nagradu u struci – „Psihologijsku nagradu Ramiro Bujas“ za osobito vrijedno ostvarenje u stručnome radu.

10. Aktivno sudjelovanje psihologa na regionalnoj konferenciji o ovisnostima u Splitu

Od 12. do 14. studenoga 2025. godine u Splitu je održana Druga regionalna konferencija o ovisnostima pod nazivom „Ovisnosti 360° – od znanosti do zajednice“ na kojoj su uz domaće stručnjake sudjelovali i oni iz susjednih zemalja (Srbije, Bosne i Hercegovine te Crne Gore). Bila je to prigoda za razmjenu znanja i iskustava više od 200 stručnjaka iz regije u području istraživanja, prevencije i tretmana.

Na ovoj je konferenciji aktivno sudjelovao i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije. Profesor Brlas na kraju je prvoga dana održao izlaganje o važnosti metodologije u pristupu prevenciji, govorio je o iskustvima dobre prakse u provedbi preventivnih aktivnosti u Virovitičko-podravskoj županiji, osobito u regiji jedinstvenom (a našem županijskom) Protokolu međusektorske suradnje, te je uz pomoć stručnog recenzenta Tomislava Mišetića (predsjednika Udruge Ne-ovisnost) predstavio svoju novu knjigu „Prevencija ovisnosti“. Bio je jedan od rijetkih predstavnika županijskih zavoda za javno zdravstvo, osobito iz kontinentalnog dijela Hrvatske, koji je od organizatora dobio priliku govoriti na skupu. Pokazatelj je to kako su znanja i iskustva pojedinih stručnjaka iz našega Zavoda za javno zdravstvo prepoznata i cijenjena u stručnim krugovima, i to ne samo u našoj zemlji, te kako se osobito cijeni i prepoznaje dodana vrijednost koju stvaraju svojim radom i djelima te tako značajno doprinose cjelovitom pristupu u borbi protiv ovisnosti.

11. Psiholog iz Zavoda aktivno sudjelovao na županijskom stručnom skupu povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama

U petak 21. studenoga 2025. godine u zgradi Virovitičko-podravске županije održan je stručni skup (okrugli stol) pod nazivom „Jačanje suradnje u pružanju podrške i zaštite ženama žrtvama nasilja i obitelji“. Ovo je bio tematski stručni skup Županijskog tima za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji Virovitičko-podravске županije organiziran povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama. Održavanje ovoga skupa predložio je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas koji je i član Tima u ime Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije. Skup je započeo pozvanim predavanjem pod nazivom „Nevidljive sile: kako prepoznati prisilnu kontrolu?“ izv. prof. dr. sc. Anite Lauri Korajlija s Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon toga je slijedio niz kratkih izlaganja članova Tima po svojim resorima o tome na koji se način stručnjaci u svojem radu susreću s nasiljem u obitelji. Među izlagačima je bio i profesor Brlas koji je sudionike upoznao s time kako se u Zavodu za javno zdravstvo s problematikom nasilja u obitelji i nasilja nad ženama stručnjaci najviše susreću prilikom provedbe sudskih mjera liječenja od ovisnosti o alkoholu te na ovaj način aktivno doprinose sprječavanju i suzbijanju nasilja u obitelji. Ove mjere sudovi najčešće izriču osobama koje su pod utjecajem alkohola počinile nasilje u obitelji, a većinom je to nasilje nad ženama. Iz izlaganja profesora Brlasa razvidno je da naš Zavod za javno zdravstvo na specifičan način daje aktivan doprinos indiciranoj prevenciji ovisnosti i nasilja u Virovitičko-podravskoj županiji.

12. Predstavljani rezultati Ankete o ovisnostima provedene među mladima u Virovitičko-podravskoj županiji

U okviru obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti i u organizaciji Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije, u Tehnološko-inovacijskom centru u Virovitici u srijedu 26. studenoga 2025. godine održan je stručni skup „Prikaz statističke obrade podataka iz Ankete o ovisnostima provedene u Virovitičko-podravskoj županiji”. Skup je moderirao profesor Siniša Brlas, predsjednik Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti.

Prevenција je ključna karika u borbi protiv ovisnosti, a polazište učinkovite prevencije ovisnosti su pokazatelji o stanju ovisnosti u populaciji u kojoj se prevencija provodi. Stoga je Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti temeljem županijskog Akcijskog plana organiziralo provedbu novoga vala istraživanja o rizičnim ponašanjima mladih u Virovitičko-podravskoj županiji. Za tu je svrhu konstruirana Anketa o ovisnostima u nadopunjenom obliku u odnosu na ranije provedenu Anketu o ovisnostima (2004.-2014.), koja je pak proizašla iz istraživanja (Anketa o pušenju, pijenju alkoholnih pića i sredstvima ovisnosti) provedenog školske godine 2004./05. u srednjim školama u Virovitičko-podravskoj županiji i objavljenog 2005. godine u obliku stručnog članka u stručnom časopisu „Život i škola” (<https://hrcak.srce.hr/clanak/39624>).

Dvadeset godina nakon prethodna dva vala provedbe proveden je ovaj novi val u školama u Virovitičko-podravskoj županiji te na Veleučilištu u Virovitici. Kao i u prethodnom valu, i podatke iz novoga vala statistički je obradio i znanstveno elaborirao prof. dr. sc. Josip Burušić s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba te ih je nazočnima na skupu i interpretirao.

Rezultati pokazuju kako su mladi u našoj županiji i nadalje izloženi rizicima za njihov rast i razvoj, dapače kako su ovi rizici i prošireni novim ovisnostima i kako je jedini pravi odgovor učinkovita prevencija. Potpuni i detaljni rezultati ovoga istraživanja javnosti će biti dostupni kada se sistematiziraju u odgovarajući oblik pogodan za daljnje informiranje i korištenje u osmišljavanju preventivnog djelovanja.

Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije, a kojemu je u novome sazivu od 2024. godine na čelu profesor Siniša Brlas, djelovanje u lokalnoj zajednici nastoji što je više moguće temeljiti na rezultatima stručnih i znanstvenih istraživanja.

13. Profesor Siniša Brlas u Ministarstvu pravosuđa u Zagrebu rukovoditeljima u zatvorskom i probacijskom sustavu održao edukaciju o prevenciji ovisnosti

U četvrtak 27. studenoga 2025. godine u zgradi Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije u Zagrebu održan je stručni skup pod nazivom „Dan psihičkog zdravlja u zatvorskom i probacijskom sustavu“. Predavanje je bilo namijenjeno rukovoditeljima zatvorskog i probacijskog sustava iz cijele zemlje, dakle bio je ovo skup na nacionalnoj razini.

Na poziv Ministarstva na ovome je skupu kao pozvani predavač sudjelovao i profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije koji je u prepunoj Dvorani „Vidikovac“ predavanjem „Prevencija ovisnosti u suradničkom kontekstu“ otvorio skup. Govorio je o metodologiji prevencije, ali i o iskustvima u protokoliranju međusektorske suradnje u Virovitičko-podravskoj županiji koja je istaknuta kao primjer dobre prakse u suradnji probacijskog i javnozdravstvenog sustava. Naime, profesor Brlas još je 2018. godine bio pozvan u istome Ministarstvo održati edukaciju o suradnji probacijskog i javnozdravstvenog sustava, a ovaj je koncept suradnje u našoj zemlji i danas temelj za provedbu mjera liječenja od ovisnosti osuđenika na nadziranoj slobodi, pa tako i u našem županijskom Zavodu za javno zdravstvo. Na ovaj je način stručnjak iz našega Zavoda i naše županije dao aktivan doprinos liječenju ovisnika i na nacionalnoj razini. Za taj je svoj doprinos tada dobio i posebno priznanje Ministarstva pravosuđa.

Profesor Brlas bio je jedini stručnjak iz javnozdravstvenog sustava pozvan gostovati na ovome skupu, što je iznimno priznanje i njegovom stručnom ugledu u zajednici, ali je i priznanje Zavodu za javno zdravstvo u kojemu radi te Virovitičko-podravskoj županiji u kojoj ustrajno i kontinuirano djeluje u području prevencije ovisnosti i liječenja ovisnika već gotovo tri desetljeća.

Ustvari, nema boljšeg načina za obilježiti aktualni Mjesec borbe protiv ovisnosti nego promocijom zdravlja i promocijom stručnoga rada stručnjaka iz naše lokalne zajednice.

14. Profesor Siniša Brlas u Slavonskom Brodu održao edukaciju za dionike prevencije ovisnosti iz Brodsko-posavske županije i govorio o tome za lokalne medije

U petak 5. prosinca 2025. godine, kao doprinos obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti, u Slavonskom Brodu je održana edukacija dionika prevencije ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji (bili su zastupljeni vrtići, škole, Zavod za socijalnu skrb, Crveni križ). Edukaciju pod nazivom „Osnaživanje kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova za djelotvorne intervencije u prevenciji i suzbijanju ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji“ organizirao je Hrvatski Crveni križ, Društvo Crvenog križa Brodsko-posavske županije, a provedena je u tri modula: interaktivno predavanje „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“, predavanje o metodologiji izrade preventivnih projekata i programa te rad u grupama u radionici na razvoju vještina u području izrade preventivnih projekata i programa. Edukaciju je u cijelosti proveo stručnjak iz Virovitičko-podravске županije, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije. Tom su prigodom snimljeni i prilozi za lokalne radijske i televizijske postaje, što

pokazuje javni i medijski interes za ovu problematiku, kao i za iskustva profesora Brlasa u ovome području.

Ova je edukacija imala za cilj kapacitirati znanjima i vještinama voditelje školskih programa prevencije ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji za razumijevanje problematike i djelotvorne intervencije u izradi preventivnih programa i provedbi preventivnih aktivnostima među mladima te osnažiti samozaštitne kapacitete dionika na županijskoj razini. Upravo su specifična znanja i iskustva stručnjaka iz naše županije prepoznata kao model prema kojemu je i u Brodsko-posavskoj županiji vrijedno razvijati sustav prevencije ovisnosti i ostalih rizičnih ponašanja, osobito mladih.

Angažiranje profesora Brlasa kao edukatora pokazuje razinu kvalitete u provedbi prevencije ovisnosti u Virovitičko-podravskoj županiji koja je ponovno prepoznata kao primjer dobre prakse u provedbi preventivnih projekata i programa; zapravo je u tome području i među vodećima u našoj zemlji. Govori to i podatak da je profesor Brlas autor i jedine knjige (priručnika) o prevenciji ovisnosti u Republici Hrvatskoj te je već dugo jedan od vodećih stručnjaka u ovome području u regiji.

6. Medijska promocija i praćenje rada Odjela

1. Medijska promocija na internetskim portalima

Brojni internetski portali i radijske postaje u Virovitičko-podravskoj i ostalim županijama objavljivali su tijekom godine vijesti o aktivnostima Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

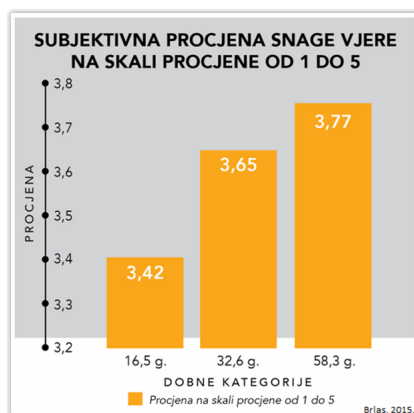
2. Sudjelovanje psihologa u televizijskoj emisiji Laudato televizije o odnosu religioznosti i mentalnog zdravlja

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje gostovao je 9. siječnja 2025. godine u televizijskoj emisiji „Izdvojeno“ Laudato televizije u Zagrebu.

Emisija je bila posvećena odnosu religioznosti i mentalnog zdravlja, a neposredan su povod emisiji istraživanja profesora Brlasa o odnosu religioznosti i mentalnog zdravlja te njegova knjiga „Pomaže li religioznost mentalnom zdravlju mladih“. Profesor Brlas ovom se temom bavi već 25 godina, istražuje dimenzije religioznosti u populaciji mladih i odraslih te na temelju rezultata istraživanja osmišljava i provodi specifičnu edukaciju mladih o proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju. O tome je napisao i navedenu knjigu koja je, između ostalog, tijekom ove emisije i predstavljena široj javnosti. Izdavač knjige je Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Kako profesor Brlas navodi u svojoj knjizi, rezultati pojedinih istraživanja o utjecaju religioznosti na psihičko sazrijevanje i zdravlje adolescenata mahom su potvrdili da religioznost ima pozitivan utjecaj na psihičko (mentalno) zdravlje i sazrijevanje adolescenata. Intrinzična religioznost doprinosi usvajanju identiteta čime se stvaraju uvjeti

za formiranje cjelovite, integrirane, postojeane, samosvjesne i dobro prilagodljive ličnosti, što svakako doprinosi očuvanju mentalnog zdravlja. To znači da je religioznost važan (zaštitni) činitelj tijekom rasta i razvoja, osobito stoga što, kako istraživanje profesora Brlasa također pokazuje, i „snaga vjere“ tijekom života vjernika raste te osnažuje zaštitne činitelje za mentalno zdravlje.

Emisija se može pogledati ovdje: https://www.youtube.com/watch?v=o744wVoG3_k

3. Na portalu „7Dnevno“ objavljen intervju s psihologom o stresu kao „tihom saboteru“ mentalnog zdravlja

Ususret Konferenciji o mentalnom zdravlju koja je održana 31. siječnja 2025. godine u Zagrebu, objavljujen je intervju s profesorom psihologije i specijalistom kliničke psihologije Sinišom Brlasom, voditeljem Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

Intervju je bio uvod u panel raspravu o „tihim saboterima“ našeg mentalnog zdravlja u kojoj je na poziv organizatora profesor Brlas aktivno sudjelovao na ovoj Konferenciji, a intervju je objavljen ovdje: <https://www.7dnevno.hr/vijesti/stres-je-najopasniji-tihi-saboter-dodite-na-konferenciju-a-kako-si-ti-i-saznajte-kako-ga-pobijediti/>

4. Gostovanje psihologa u radijskoj emisiji Informativnog centra Virovitica

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske

županije gostovao je u četvrtak 30. siječnja 2025. godine u radijskoj emisiji „Prva klupa“ Informativnog centra Virovitica.

Tema ove emisije vezana je uz početak provedbe opsežnog istraživanja o ovisnostima i rizičnim ponašanjima mladih u Virovitičko-podravskoj županiji, preventivnim programima koji se provode u odgojno-obrazovnim ustanovama u našoj županiji, mentalnom zdravlju mladih te o cjelokupnom konceptu skrbi o zdravlju mladih kojim se profesor Brlas kao psiholog profesionalno bavi dulji niz godina.

5. Sudjelovanje psihologa u televizijskoj emisiji Plave televizije

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije gostovao je 5. veljače 2025. godine u televizijskoj emisiji „Nakon bojišnice“ Plave televizije posvećenoj braniteljskoj populaciji. Emisija je emitirana 5. ožujka i moguće ju je pogledati ovdje: <https://www.youtube.com/watch?v=VIYdd04vxT0>

Tema emisije vezana je uz skrb o mentalnom zdravlju braniteljske populacije, odnosno uz provedbu projekta kojega je profesor Brlas u suradnji s Udrugom HVIDR-a Slatina provodio na području Virovitičko-podravske, ali i susjednih županija, a koji je bio usmjeren psihosocijalnoj prilagodbi branitelja i članova njihovih obitelji na posljedice ratne traume. Ratna trauma hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ostavila je traga i na mentalnom zdravlju braniteljske populacije, ali se pokazalo da je to veliki izazov i za članove njihovih obitelji, pa i za društvo u cjelini. Projekt je proveden uz financijsku potporu Ministarstva hrvatskih branitelja, a provedene su aktivnosti u suglasju sa Strateškim okvirom razvoja mentalnog zdravlja do 2030. godine, najvažnijim nacionalnim strateškim dokumentom koji u Republici Hrvatskoj usmjerava skrb o mentalnom zdravlju, a osobito su bile usklađene s četvrtim područjem koje upućuje na važnost skrbi o mentalnom zdravlju vulnerabilnih (osobito ranjivih) populacijskih skupina, među kojima su svakako i hrvatski ratni vojni invalidi te branitelji općenito.

Profesor Brlas proaktivnom se skrbi o mentalnom zdravlju bavi dulji niz godina i autor je brojnih knjiga u ovome području (o postavljanju ciljeva u životu, ispitnoj tjeskobi, stresu u radu, vršnjačkom nasilju, odnosu religioznosti i mentalnog zdravlja, ratnoj traumi i mentalnom zdravlju branitelja i ostalima), koautor je i sveučilišnog nastavnog priručnika o mentalnom zdravlju, a sve to ga čini kompetentnim sugovornikom u temama o mentalnom zdravlju.

Knjiga „Ratna trauma i mentalno zdravlje branitelja“ dostupna je ovdje: www.zzzvvpz.hr/hr/sadrzaj/knjiznica/knjige/2024_Ratna_trauma_i_mentalno_zdravlje_branitelja.pdf

6. Gostovanje psihologa u radijskoj emisiji Pitomog radija iz Pitomače

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i predsjednik Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije gostovao je u srijedu 05. veljače 2025. godine u radijskoj emisiji „Živjeti zdravo“ Pitomog radija iz Pitomače.

Tema ove emisije posvećena je aktivnostima u borbi protiv ovisnosti koje se provode u Virovitičko-podravskoj županiji, s naglaskom na Akcijski plan i provedbu istraživanja o ovisnostima i rizičnim ponašanjima mladih u našoj županiji. Bilo je govora i o preventivnim aktivnostima, osobito o aktualnom programu „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ kojega je nositelj Zavod za javno zdravstvo te o publikacijama koje je ovaj program iznjedrio. Naglašeni su i rizici za mlade u području tzv. novih ovisnosti (e-cigarete, nikotinske vrećice i energetska pića) te aktivnosti koje se poduzimaju kako bi se odgovorilo ovim izazovima.

Ovakve su emisije važne jer podižu razinu javne svijesti o važnim javnozdravstvenim pitanjima. Promovirajući preventivne aktivnosti javni nastupi ujedno promoviraju i zdravlje, a promocija zdravlja jedna je od važnih sastavnica učinkovite prevencije.

7. Gostovanje psihologa u radijskoj emisiji Radija Marija

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i predsjednik Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije gostovao je u četvrtak 06. ožujka 2025. godine u radijskoj emisiji Radija Marija.

Emisija je posvećena odnosu religioznosti i mentalnog zdravlja, a razgovaralo se i o istraživanju profesora Brlasa o odnosu religioznosti i mentalnog zdravlja koje je objavljeno u njegovoj knjizi „Pomaže li religioznost mentalnom zdravlju mladih“. Profesor Brlas ovom se temom bavi već 25 godina, istražuje dimenzije religioznosti u populaciji mladih i odraslih te na temelju rezultata istraživanja osmišljava i provodi specifičnu edukaciju mladih o

proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju. O tome je napisao i navedenu knjigu koja je također tijekom ove emisije predstavljena slušateljima (izdavač knjige je Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije).

Rezultati istraživanja o utjecaju religioznosti na psihičko sazrijevanje i zdravlje adolescenata mahom su potvrdili da religioznost ima pozitivan utjecaj na psihičko (mentalno) zdravlje i sazrijevanje adolescenata. Intrinzična religioznost doprinosi usvajanju identiteta čime se stvaraju uvjeti za formiranje cjelovite, integrirane, postojane, samosvjesne i dobro prilagodljive ličnosti, što svakako doprinosi očuvanju mentalnog zdravlja. To znači da je religioznost važan (zaštitni) činitelj tijekom rasta i razvoja, osobito stoga što, kako istraživanje profesora Brlasa također pokazuje, i „snaga vjere“ tijekom života vjernika raste te još više osnažuje zaštitne činitelje za mentalno zdravlje.

8. Gostovanje psihologa u radijskoj emisiji Radija Marija

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije gostovao je u utorak 13. svibnja 2025. godine u radijskoj emisiji Radija Marija.

Emisija je bila posvećena prevenciji ovisnosti. O tome je Siniša Brlas napisao i posljednju svoju knjigu „Prevencija ovisnosti“ koja je također tijekom emisije predstavljena slušateljima. Razgovaralo se o motivima autora za pisanje ove knjige, njegovim iskustvima u prevenciji ovisnosti, o tome zašto je prevencija toliko važna u borbi protiv ovisnosti, što je to prevencija, postoje li neka pravila kako se ona osmišljava i provodi te kako možemo znati je li i kada prevencija učinkovita. Profesor Brlas upoznao je slušatelje i s preventivnim projektima i programima koji su se provodili ili se provode u Virovitičko-podravskoj županiji.

Emisija se u cijelosti može preslušati ovdje:

<https://www.radiomarija.hr/arhiva/05/cid20250513biondic.mp3>

9. Gostovanje psihologa u radijskoj emisiji Pitomog radija

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije gostovao je u srijedu 02. srpnja 2025. godine u radijskoj emisiji „Živjeti zdravo“ Pitomog radija iz Pitomače.

Emisija je posvećena mentalnom zdravlju, pa se razgovor u prvom dijelu emisije vodio u smjeru informiranja slušatelja o tome što je to mentalno zdravlje te o povezanosti mentalnog i tjelesnog zdravlja, dok je u drugom dijelu emisije bilo govora o specifičnim rizicima za mentalno zdravlje, poput vršnjačkog nasilja ili stresa na radnom mjestu. O proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju Siniša Brlas napisao je i više knjiga koje su i ovom prigodom predstavljene slušateljima.

Sudjelovanje stručnjaka u ovakvim i sličnim radijskim i televizijskim emisijama te u internetskom medijskom prostoru važna je sastavnica javnozdravstvenog djelovanja. Medijskom promocijom aktivnosti postižu se ujedno i učinci promocije zdravlja, kao važne sastavnice prevencije tegoba i proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju i zdravlju općenito, a publiciranjem u ovome području stvara se dodana i trajna vrijednost navedenome.

10. Gostovanje psihologa u radijskoj emisiji „ViroTalk“

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije gostovao je u petak 11. srpnja 2025. godine u radijskoj emisiji „ViroTalk“ The RoomFM radija.

Emisija je bila posvećena problemu ovisnosti u lokalnoj zajednici. Profesor Brlas je iz perspektive predsjednika Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije govorio o stanju ovisnosti u našoj županiji, trendovima štetne zloupotrebe sredstava ovisnosti među mladima i izazovima s kojima se susrećemo u našoj županiji u području prevencije i suzbijanja ovisnosti i skrbi o mentalnom zdravlju, osobito mladih.

Jako je važno kada mediji prepoznaju napore i aktivnosti stručnjaka u lokalnoj zajednici i otvaraju im prostor za javnozdravstveno djelovanje jer je svaki medijski nastup ujedno i promocija zdravlja, ali i doprinos destigmatizaciji, što je ustvari imperativ u skrbi o zdravlju.

11. Gostovanje psihologa u radijskoj emisiji Radija Marija

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije gostovao je u petak 26. rujna 2025. godine u radijskoj emisiji Radija Marija.

Emisija je bila posvećena problemu ovisnosti među mladima, odnosno knjigama profesora Brlasa kojih je izdavač Zavod, a koje se koriste u odgojno-obrazovnom sustavu naše zemlje u području prevencije ovisnosti, što je osobito aktualno sada na početku nove nastavne godine. Profesor Brlas je i iz perspektive predsjednika Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravske županije govorio o stanju ovisnosti u našoj županiji, rizicima štetne zlouporabe sredstava ovisnosti među mladima i izazovima s kojima se susrećemo u našoj županiji u području prevencije i suzbijanja ovisnosti i skrbi o mentalnom zdravlju. Tijekom razgovora ukazao je i na poveznicu između problema ovisnosti i problema nasilja (kako vršnjačkog, tako i obiteljskog), osobito u kontekstu obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama (22. rujna) koji je u Virovitičko-podravskoj županiji obilježen i javnom raspravom 24. rujna u Velikoj vijećnici Virovitičko-podravske županije, a koju je profesor Brlas i osmislio i moderirao.

Važno je kada mediji prepoznaju napore i aktivnosti stručnjaka u lokalnoj zajednici i otvaraju im prostor za javnozdravstveno djelovanje jer je svaki medijski nastup ujedno i promocija zdravlja koja je vrlo važna sastavnica skrbi o zdravlju.

Emisiju možete preslušati ovdje:

<https://www.radiomarija.hr/arhiva/09/prigodno20250926biondic.mp3>

12. Gostovanje psihologa u radijskoj emisiji Radija 92 iz Slavonskog Broda

Profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske

županije gostovao je u srijedu 15. listopada 2025. godine u radijskoj emisiji „Ultrazvuk“ Radija 92 iz Slavonskog Broda.

Povod za emisiju nova je knjiga profesora Brasa „Psihologija u suprotstavljanju stigmatizaciji mentalnih teškoća i poremećaja“ koja je netom objavljena povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja. Tijekom razgovora dotaknuta su važna pitanja proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju, o tome kako očuvati mentalno zdravlje i kako afirmirati pozitivno mentalno zdravlje, a osobito kako se suprotstavljati stigmatizaciji mentalnih teškoća i poremećaja koja može biti i problem veći od same teškoće s mentalnim zdravljem te može otežati oporavak i/ili liječenje.

Sudjelovanje psihologa u ovoj emisiji pokazuje kako mediji i izvan granica naše županije prepoznaju napore i aktivnosti stručnjaka našega Zavoda i otvaraju im prostor za javnozdravstveno djelovanje puno šire od županijske razine, što samo stvara dodanu vrijednost u skrbi o zdravlju.

13. Gostovanje psihologa u televizijskoj emisiji „Lokalno“ Plave televizije

U četvrtak 23. listopada 2025. godine profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije gostovao je u emisiji „Lokalno“ Plave televizije.

Emisija je tematski bila posvećena suprotstavljanju stigmatizaciji mentalnih poremećaja, a neposredni povod razgovoru bila je posljednja knjiga profesora Brasa u izdanju našega Zavoda za javno zdravstvo „Psihologija u suprotstavljanju stigmatizaciji mentalnih teškoća i poremećaja“ koja je ovom prilikom i predstavljena gledateljima.

Profesor Brlas proaktivnom se skrbi o mentalnom zdravlju bavi dulji niz godina i autor je brojnih knjiga u ovome području, uključujući i koautorstvo sveučilišnog nastavnog priručnika o mentalnom zdravlju, te je jedan od društveno najaktivnijih i u autorskom smislu jedan od najproduktivnijih hrvatskih psihologa.

Ovo je još jedan primjer promocije javnozdravstvenog djelovanja Zavoda za javno zdravstvo u lokalnoj zajednici, ali i primjer promocije zdravlja u medijskom prostoru.

14. Gostovanje psihologa u podcastu Udruga PUKS iz Belišća

Udruga PUKS (Pomoć u kriznim situacijama) iz Belišća pokrenula je svoj audio podcast „Dobre priče za dobar dan“ u kojemu će ugostiti vodeće stručnjake iz različitih javnozdravstvenih područja. Čast i privilegiju da bude prvi gost ovoga podcasta dobio je profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Profesor Brlas govorio je o „nevidljivim ranama“: o problematici ovisnosti, skrbi o mentalnom zdravlju, ali i o svojoj profesionalnoj karijeri koja ga je pozicionirala kao vodećeg stručnjaka s prepoznatljivim i jedinstvenim javnozdravstvenim pristupom skrbi o zdravlju. Ovaj razgovor u cijelosti možete poslušati ovdje: <https://www.youtube.com/watch?v=S8e68j-ZpAM>

Podcast je suvremeni oblik medijskog promoviranja zdravlja, osobito je prilagođen mladima, te je sudjelovanje stručnjaka u ovakvome formatu promocije zdravlja još jedan od učinkovitih načina da se stručnjaci približe ciljanoj populaciji i kreativni je oblik javnozdravstvenog djelovanja u zajednici.

15. Gostovanje psihologa na Slavonskobrodskoj televiziji i Radiju 92 Slavonski Brod

U okviru obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije gostovao je u nekoliko lokalnih radijskih i televizijskih emisija različitih medija iz Brodsko-posavske županije (na Slavonskobrodskoj televiziji i na Radiju 92 Slavonski Brod) u kojima je govorio o trendovima štetne zloupotrebe sredstava ovisnosti, ponašajnim i „novim“ ovisnostima te o važnosti prevencije u cjelovitom pristupu borbi protiv ovisnosti. Ovi su javni nastupi dodana vrijednost naporima usmjerenima prevenciji i suzbijanju ovisnosti kao velikog javnozdravstvenog izazova, ali su i prigoda predstaviti javnosti ostalih županija preventivne projekte i programe koji se provode u Virovitičko-podravskoj županiji.

Medijska promocija javnozdravstvenog djelovanja u Mjesecu borbe protiv ovisnosti ujedno je i medijska promocija zdravlja, što je jedna od temeljnih zadaća svih onih koji se skrbe o javnom zdravlju građana.

Televizijski prilog Slavonskobrodске televizije možete pogledati ovdje: <https://www.youtube.com/watch?v=H5vp11ENYnk>

7. Zaključno i ukratko o radu Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje

Aktivnosti u Odjelu osmislio je, koordinirao i provodio uglavnom psiholog, uz povremenu suradnju s ostalim članovima stručnoga tima i suradnicima iz drugih dionika, i to na svim razinama preventivnog djelovanja, uključujući i neposredni rad s klijentima o čemu su podaci na početku ovoga Godišnjaka. Ističe se značajno povećanje broja preventivnih i ostalih aktivnosti u zajednici (predavanja, tribina, radionica, istraživanja, sudjelovanja u različitim povjerenstvima, medijske promocije zdravlja), rad na izradi novih publikacija namijenjenih različitim populacijskim skupinama te usporedni rad i suradnja u više preventivnih projekata i programa u suradnji s različitim dionicima, uključujući i pojedina ministarstva u Vladi Republike Hrvatske.

Rezultati rada prezentirani su na domaćim i međunarodnim skupovima, internetskim portalima te u mnogim radijskim i televizijskim emisijama u kojima je tijekom godine sudjelovao voditelj Odjela. Sudjelovanja na različitim skupovima izvan Virovitičko-podravске županije dodana su vrijednost preventivnim aktivnostima koja se na ovaj način kao primjeri dobre prakse prikazuju diljem Hrvatske, pa i u inozemstvu, čime se oživotvoruju Nacionalna strategija i akcijski planovi. Time se dodatno promovira zdravlje, afirmira se interdisciplinarna i međusektorska suradnja na nacionalnoj i regionalnoj razini te doprinosi ugledu i prepoznatljivosti ovoga Zavoda kao važnoga dionika u području prevencije i suzbijanja ovisnosti i proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju.

Voditelj Odjela i predsjednik je Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti Virovitičko-podravске županije, pročelnik je Sekcije za kliničku psihologiju, član Upravnog odbora Hrvatskog psihološkog društva, član u više povjerenstava Hrvatske psihološke komore te povjerenstava i timova Virovitičko-podravске županije.

Navedeno pokazuje kako stvaranjem dodatne vrijednosti u područjima prevencije ovisnosti i proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju, kao i u neposrednom radu s klijentima, lokalna i akademska zajednica prepoznaju stručnost i doprinos primjenjiv unutar i izvan županijskih (pa i državnih) granica.